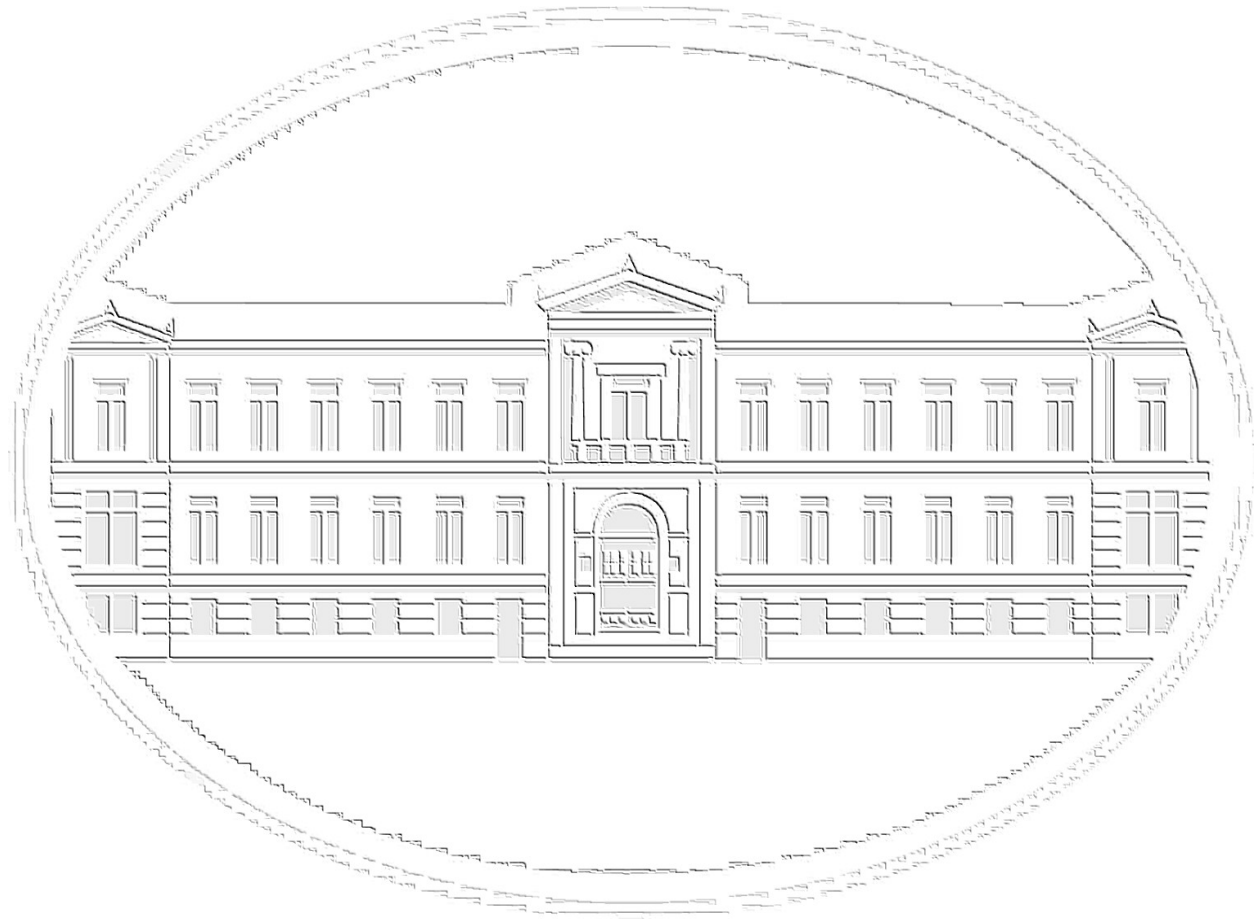

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

Όμιλος και Τράπεζα Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις 31 Δεκεμβρίου 2007

Μάρτιος 2008

Πίνακας Περιεχομένων

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.....	4	2.26 Παροχές προς εργαζομένους	23
Κατάσταση Αποτελεσμάτων.....	5	2.27 Φόροι	23
Ισολογισμός.....	6	2.28 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	24
Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια - Όμιλος.....	7	2.29 Μετοχ. κεφ., ίδιες μετοχές και λουτοί εκδοθ. μετοχ. τίτλοι.	24
Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια - Τράπεζα	8	2.30 Τομείς δραστηριότητας	24
Κατάσταση Ταμειακών Ροών	9	2.31 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες	24
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες.....	10	2.32 Κρατικές επιχορηγήσεις	25
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περιήληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	11	2.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	25
2.1 Βάση παρουσίασης.....	11	2.34 Θεματοφυλακή και διαχείρ. περιουσ. στοιχείων τρίτων.....	25
2.2 Υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Π.	11	2.35 Κέρδη ανά Μετοχή	25
2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις	13	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές υποκειμενικές κρίσεις και εκτιμήσεις	26
2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα.....	14	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	29
2.5 Χρημ/κά περ. στοιχ. και υποχρ. στην εύλ. αξία μέσω Α.Χ.	15	4.1 Πιστωτικός κίνδυνος	29
2.6 Παράγωγα χρηματ/κά μέσα και μέσα αντιστάθμισης.....	16	4.2 Κίνδυνος Αγοράς	36
2.7 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	17	4.3 Κίνδυνος ρευστότητας.....	44
2.8 Απαιτήσεις κατά πελατών	18	4.4 Ασφαλιστικός κίνδυνος	45
2.9 Προβλ. για απομ. της αξίας των απαιτ. κατά πελατών.....	18	4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια και πιστοληπτική διαβάθμιση	48
2.10 Επαναδιαπραγματευόμενα δάνεια	19	4.6 Εύλογες αξίες χρηματ/κών στοιχ. ενεργ. και υποχρ.....	49
2.11 Παύση απεικόνισης	19	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας.....	51
2.12 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων	19	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους	55
2.13 Δανεισμός Χρεογράφων	19	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες	55
2.14 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης.....	19	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηρ.	56
2.15 Συμφηφισμός	20	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Έσοδα από μερίσματα.....	57
2.16 Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα και έξοδα.....	20	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Αποτελ. τίτλων εμπορ. και επενδ. Χαρτοφυλ.....	57
2.17 Έσοδα προμηθειών και αμοιβών.....	20	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Δαπάνες προσωπικού	58
2.18 Ενσώματα πάγια στοιχεία	20	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Προγράμματα καθορισμένων παροχών.....	60
2.19 Ακίνητα επενδύσεων	20	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Έξοδα Διοίκησης και λουτά λειτουργικά έξοδα...63	
2.20 Υπεραξία, λογισμικό και άυλα πάγια στοιχεία	21	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Απομείωση αξίας απαιτήσεων.....	63
2.21 Ασφαλιστικές δραστηριότητες	21	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι	63
2.22 Μισθώσεις	22	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή	64
2.23 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα	22	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	65
2.24 Προβλέψεις	23		
2.25 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης.....	23		

Πίνακας Περιεχομένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	65	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Απαιτήσεις κατά χρημ/πιστωτικών ιδρυμάτων ..	65	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Χρημ/κά περ. στοιχ. και υποχρ. στην εύλ. αξία μέσω Α.Χ.....	66	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα.....	66	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Λοιπά στοιχεία παθητικού	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Απαιτ. κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)....	67	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων.....	68	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μετοχ. κεφ., διαφ. από έκδ. μετοχ. υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Ακίνητα επενδύσεων	69	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο.....	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις.....	70	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Δικαιώματα Μειοψηφίας.....	83
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα πάγια	71	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Προνομιούχοι Τίτλοι.....	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Ενσώματα πάγια στοιχεία- Όμιλος	72	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Μέρισμα ανά μετοχή	84
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Ενσώματα πάγια στοιχεία- Τράπεζα.....	73	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα.....	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Απαιτ. & υποχρ. από αναβαλλόμενους φόρους .	74	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	85
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες .	75	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρ.	86
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	75	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Ενοποιούμενες εταιρείες	88
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες..	76	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Γεγονότα μετά την ημ/νία του Ισολογισμού	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	76	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 49: Συναλλαγματικές ισοτιμίες	89
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Υποχρεώσεις προς πελάτες.....	77	ΣΗΜΕΙΩΣΗ 50: Αναμορφώσεις	90

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή Προς τους Μετόχους της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε.

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (η «Τράπεζα»), καθώς και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και των θυγατρικών της (ο «Όμιλος»), οι οποίες αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31 Δεκεμβρίου 2007 και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών για τη χρήση που έληξε αυτή την ημερομηνία, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη της σύνταξης και εύλογης παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου που αφορά στη σύνταξη και την εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδεις ανακρίβειες, οι οποίες οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και τη διαμόρφωση λογιστικών εκτιμήσεων, οι οποίες είναι εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη συνίσταται στο να εκφέρουμε γνώμη επί των οικονομικών καταστάσεων με βάση το διενεργηθέντα έλεγχο. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας και το σχεδιασμό και τη διενέργεια του ελεγκτικού έργου, με σκοπό την λήψη εύλογης διασφάλισης ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για τη συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Για την εκτίμηση αυτών των κινδύνων, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που αφορά στη σύνταξη και ακριβοδίκαιη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, έτσι ώστε να σχεδιάσει κατάλληλες ελεγκτικές διαδικασίες σε σχέση με τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό να εκφέρει γνώμη για την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Τράπεζας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς επίσης και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να στηρίξουν την ελεγκτική μας γνώμη.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν ακριβοδίκαια, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την χρηματοοικονομική θέση της Τράπεζας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007, καθώς και τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε αυτή την ημερομηνία, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Λοιπών Νομικών και Κανονιστικών Ρυθμίσεων

Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει τις πληροφορίες που προβλέπονται από τα άρθρα 43α παράγραφος 3, 107 παράγραφος 3 και 16 παράγραφος 9 του Κ.Ν. 2190/1920 καθώς και από το άρθρο 11α του Ν.3371/2005 και το περιεχόμενό της είναι συνεπές με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις.

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2008
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Νικόλαος Κ. Σοφιανός
Α.Μ. ΣΟΕΛ: 12231

Deloitte.
Χατζηπαύλου, Σοφιανός & Καμπάνης Α.Ε.
Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων
Λ. Κηφισίας 250-254, 152 31 Χαλάνδρι
Α.Μ. ΣΟΕΛ: Ε120

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Χιλιάδες €	ΣΗΜ	Όμιλος		Τράπεζα	
		Από 1 ^η Ιανουαρίου έως 31.12.2007	31.12.2006	Από 1 ^η Ιανουαρίου έως 31.12.2007	31.12.2006
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα		5.736.887	3.503.182	3.440.294	2.653.228
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα		(2.685.770)	(1.366.332)	(1.629.558)	(1.085.592)
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	3.051.117	2.136.850	1.810.736	1.567.636
Έσοδα προμηθειών		859.255	595.289	341.326	314.059
Έξοδα προμηθειών		(86.730)	(58.029)	(23.408)	(65.207)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	7	772.525	537.260	317.918	248.852
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		721.473	671.957	-	-
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες		(628.322)	(565.537)	-	-
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	8	93.151	106.420	-	-
Έσοδα από μερίσματα	9	11.262	9.646	66.108	44.884
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων και τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου	10	479.901	141.256	309.401	160.590
Καθαρά λουπά έσοδα εκμετάλλευσης		151.254	204.106	42.116	94.217
Καθαρά λειτουργικά έσοδα		4.559.210	3.135.538	2.546.279	2.116.179
Δαπάνες προσωπικού	11&12	(1.423.558)	(1.048.535)	(880.008)	(729.831)
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	13	(718.511)	(460.060)	(299.756)	(239.511)
Αποσβέσεις και προβλέψεις απομείωσης αξίας παγίων στοιχείων		(147.253)	(117.041)	(63.755)	(65.036)
Αποσβέσεις αύλων στοιχείων αναγνωρισμένων σε συνενώσεις επιχειρήσεων		(29.027)	(9.118)	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών μειοψηφίας		(24.945)	(5.746)	(24.945)	(5.746)
Απομείωση αξίας απαιτήσεων	14	(330.197)	(267.197)	(245.960)	(235.987)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	25	17.210	40.462	-	-
Κέρδη προ φόρων		1.902.929	1.268.303	1.031.855	840.068
Φόροι	15	(258.808)	(321.708)	(117.263)	(256.410)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		1.644.121	946.595	914.592	583.658
Διακοπείσες δραστηριότητες					
Καθαρά κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	31	-	118.074	-	-
Καθαρά κέρδη		1.644.121	1.064.669	914.592	583.658
Αναλογούντα σε					
Μετόχους της μειοψηφίας	41	18.806	74.617	-	-
Μετόχους της Τράπεζας		1.625.315	990.052	914.592	583.658
Κέρδη ανά μετοχή: Από συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	16	3,23	2,20	-	-
Κέρδη ανά μετοχή: Προσαρμοσμένα – συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	16	3,22	2,20	-	-
Κέρδη ανά μετοχή: Από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	16	3,23	1,92	1,92	1,39
Κέρδη ανά μετοχή: Προσαρμοσμένα – συνεχιζόμενες, δραστηριότητες	16	3,22	1,92	1,92	1,39

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΚΑΙ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΘΑΝ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡ.
ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ ΚΩΝ.
ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛ.
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ισολογισμός

Χιλιάδες €	ΣΗΜ	Όμιλος		Τράπεζα	
		31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	17	6.109.648	3.874.210	4.135.632	2.034.464
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	18	228.001	367.758	67.142	185.332
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (μετά από προβλέψεις)	19	3.689.849	4.781.215	4.318.696	4.539.923
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	20	12.139.287	12.684.410	10.981.488	12.283.625
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	21	394.904	371.074	331.206	204.690
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	22	54.693.204	42.624.536	39.568.570	32.755.298
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	23	4.626.548	4.191.192	2.537.345	2.542.345
Ακίνητα επενδύσεων	24	153.628	123.373	160	186
Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	6.434.777	4.016.713
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	25	73.586	272.780	21.492	237.836
Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία	26	2.933.103	2.515.257	80.200	49.262
Ενσώματα πάγια στοιχεία	27	1.936.815	2.041.938	955.572	1.091.931
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	28	288.330	262.209	156.486	129.159
Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	29	789.932	741.448	-	-
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		115.986	32.311	115.986	32.311
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	30	2.097.474	1.524.848	1.354.198	1.041.994
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση	31	115.279	-	-	-
Σύνολο ενεργητικού		90.385.574	76.408.559	71.058.950	61.145.069
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	32	10.373.844	6.232.438	9.033.985	5.871.463
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	21	1.071.806	404.572	580.062	344.687
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33	60.530.411	53.233.724	49.259.670	44.564.664
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	34	2.289.735	822.696	-	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	35	1.723.046	2.197.387	3.383.735	2.512.074
Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις	36	2.167.621	1.953.618	-	-
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	28	247.473	100.918	133.731	79.108
Υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό	12	239.382	212.568	110.540	59.544
Φόρος εισοδήματος		37.029	59.324	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	37	3.156.757	2.358.410	2.021.306	1.594.981
Στοιχεία παθητικού προοριζόμενα προς πώληση	31	6.535	-	-	-
Σύνολο παθητικού		81.843.639	67.575.655	64.523.029	55.026.521
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	39	2.385.992	2.376.436	2.385.992	2.376.436
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	39	2.292.753	2.263.725	2.292.753	2.263.725
Μείον: Ίδιες μετοχές	39	(21.601)	(26.826)	(21.601)	(4.490)
Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέο	40	1.813.276	1.983.890	1.878.777	1.482.877
Ίδια κεφάλαια μετόχων Τράπεζας		6.470.420	6.597.225	6.535.921	6.118.548
Δικαιώματα μειοψηφίας	41	507.889	610.554	-	-
Προνομιούχοι Τίτλοι	42	1.563.626	1.625.125	-	-
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και δικαιωμάτων μειοψηφίας		8.541.935	8.832.904	6.535.921	6.118.548
Σύνολο παθητικού και ιδίων κεφαλαίων		90.385.574	76.408.559	71.058.950	61.145.069

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. ΚΑΙ
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΘΑΝ. ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡ.
ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗΣ

ΑΝΘΙΜΟΣ ΚΩΝ.
ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛ.
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια - Όμιλος

Χιλιάδες €	Αναλογούνται σε μετόχους της Τράπεζας				Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας και Προνομιούχοι Τίτλοι	Σύνολο
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέο			
1 Ιανουαρίου 2006	1.696.347	-	(22.680)	1.450.163	3.123.830	1.192.578	4.316.408
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων, μετά φόρων	-	-	-	(20.406)	(20.406)	5.874	(14.532)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	17.146	17.146	(18.797)	(1.651)
Αντιστάθμιση ταμειακών ρών	-	-	-	(8.140)	(8.140)	-	(8.140)
Κέρδη/(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	(11.400)	(11.400)	(12.923)	(24.323)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) περιόδου	-	-	-	990.052	990.052	74.617	1.064.669
Σύνολο	-	-	-	978.652	978.652	61.694	1.040.346
Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου	678.539	2.321.960	(7.042)	-	2.993.457	-	2.993.457
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου μετά φόρων	-	(64.064)	-	-	(64.064)	-	(64.064)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	1.550	5.829	-	-	7.379	-	7.379
Έκδοση προνομιούχων τίτλων	-	-	-	(3.323)	(3.323)	559.909	556.586
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	-	-	-	(70.905)	(70.905)	-	(70.905)
Μερίσματα μετόχων Τράπεζας	-	-	-	(338.558)	(338.558)	-	(338.558)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	6.383	6.383	-	6.383
Εξαγορές/ πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συγγενών εταιρειών	-	-	-	(38.696)	(38.696)	421.498	382.802
Αγορές/ πωλήσεις ιδίων μετοχών & προνομιούχων τίτλων	-	-	2.896	174	3.070	-	3.070
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006/ 1 Ιανουαρίου 2007	2.376.436	2.263.725	(26.826)	1.983.890	6.597.225	2.235.679	8.832.904
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων, μετά φόρων	-	-	-	(46.677)	(46.677)	(7.730)	(54.407)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	267.347	267.347	(56.104)	211.243
Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης	-	-	-	(23.239)	(23.239)	-	(23.239)
Κέρδη/(ζημιές) που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	197.431	197.431	(63.834)	133.597
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) περιόδου	-	-	-	1.625.315	1.625.315	18.806	1.644.121
Σύνολο	-	-	-	1.822.746	1.822.746	(45.028)	1.777.718
Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου	1.750	-	-	(1.750)	-	-	-
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	7.806	29.028	-	-	36.834	-	36.834
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων	-	-	-	(91.655)	(91.655)	-	(91.655)
Μερίσματα μετόχων Τράπεζας	-	-	-	(474.608)	(474.608)	-	(474.608)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	33.793	33.793	-	33.793
Εξαγορές/ πωλήσεις & συμμετοχές σε αυξήσεις κεφαλαίου θυγατρικών & συγγενών εταιρειών	-	-	(202)	(1.473.600)	(1.473.802)	(119.136)	(1.592.938)
Αγορές/ πωλήσεις ιδίων μετοχών & προνομιούχων τίτλων	-	-	5.427	14.460	19.887	-	19.887
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	2.385.992	2.292.753	(21.601)	1.813.276	6.470.420	2.071.515	8.541.935

Λεπτομερής ανάλυση των μεταβολών στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνεται στις Σημειώσεις 39 έως 42 των οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών στα Ίδια Κεφάλαια - Τράπεζα

Χιλιάδες €	Μετοχικό κεφάλαιο	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Ίδιες μετοχές	Αποθεματικά & αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου 2006	1.696.347	-	(1.085)	1.277.227	2.972.489
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων, μετά φόρων	-	-	-	(47.944)	(47.944)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών (μετά από φόρους)	-	-	-	3.383	3.383
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	(596)	(596)
Κέρδη/(ζημίες) που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	(45.157)	(45.157)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) περιόδου	-	-	-	583.658	583.658
Σύνολο	-	-	-	538.501	538.501
Μερίσματα μετόχων Τράπεζας	-	-	-	(339.234)	(339.234)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	6.383	6.383
Αγορές/ πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	(3.405)	-	(3.405)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	1.550	5.829	-	-	7.379
Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου	678.539	2.321.960	-	-	3.000.499
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου μετά φόρων	-	(64.064)	-	-	(64.064)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006/ 1 Ιανουαρίου 2007	2.376.436	2.263.725	(4.490)	1.482.877	6.118.548
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων, μετά φόρων	-	-	-	(30.989)	(30.989)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	551	551
Αντιστάθμιση κινδύνου ταμειακών ροών (μετά φόρων)	-	-	-	(3.383)	(3.383)
Κέρδη/(ζημίες) που αναγνωρίστηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια	-	-	-	(33.821)	(33.821)
Καθαρά κέρδη/(ζημίες) περιόδου	-	-	-	914.592	914.592
Σύνολο	-	-	-	880.771	880.771
Μερίσματα μετόχων Τράπεζας	-	-	-	(475.287)	(475.287)
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	-	-	-	33.793	33.793
Συγχώνευση θυγατρικών/ απόσχιση κλάδου (*)	-	-	(64)	(45.211)	(45.275)
Αγορές/ πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	(17.047)	3.584	(13.463)
Εξάσκηση μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης	7.806	29.028	-	-	36.834
Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου με κεφ/ποίηση αποθεματικών	1.750	-	-	(1.750)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	2.385.992	2.292.753	(21.601)	1.878.777	6.535.921

(*) Την 25 Ιανουαρίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ («Ε.Α.Ε.Δ.Ο») αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Την 15 Μαρτίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της Εθνικής Συμβουλευτικής Επιχειρηματικών Συμμετοχών ΑΕ αποφάσισαν την απόσχιση του κλάδου των αποθηκών από την Τράπεζα και την εισφορά του στη δεύτερη. Τον Φεβρουάριο 2007 τα υποκαταστήματα της Τράπεζας στη Σερβία μετατράπηκαν σε θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία NBG A.D. Beograd.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Χιλιάδες €	Όμιλος		Τράπεζα		
	ΣΗΜ	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων					
Καθαρό αποτέλεσμα περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		1.644.121	946.595	914.592	583.658
Προσαρμογές για:					
Μη ταμειακά στοιχ. & λουπές προσαρμ. που περιλαμβ. στο καθ. αποτ. της περιόδου:		435.044	275.592	184.542	136.420
Αποσβέσεις / απομείωση αξίας παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων		176.280	126.159	63.755	65.036
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών		33.793	6.383	33.793	6.383
Ζημίες / (ανακτήσεις) από απομείωση αξίας επενδύσεων		989	(2.538)	989	37.378
Αποσβέσεις διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο επενδυτικού χαρτοφυλακίου		6.624	10.654	3.412	9.483
Προβλέψεις πιστωτικών και λοιπών κινδύνων		436.089	325.044	270.512	241.833
Αναλογία επί αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών		(17.210)	(40.462)	-	-
Χρηματοοικονομικό έξοδο επί δικαιωμάτων προαίρεσης πώλησης της μειοψηφίας		24.945	5.746	24.945	5.746
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος - έξοδο / (έσοδο)		52.528	36.492	41.145	12.991
Έσοδα από μερίσματα αξιόγραφων επενδύσεων		(9.062)	(7.182)	(65.383)	(43.289)
Καθαρό (κέρδος) / ζημιά από πώληση παγίων στοιχείων & ακινήτων επενδύσεων		(31.429)	(64.777)	(23.697)	(60.725)
Καθαρό (κέρδος) / ζημιά από πώληση αξιόγραφων επενδύσεων		(238.503)	(119.927)	(164.929)	(138.416)
Καθαρή (αύξηση) / μείωση λειτουργικών απαιτήσεων:		(190.692)	642.286	1.790.536	4.554
Απαιτήσεις κατά / υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα (καθαρό ποσό)		4.133.065	3.673.323	2.895.444	1.251.645
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω		549.410	1.064.925	1.300.846	1.126.038
Αγορές/ πωλήσεις εντόκων γραμματίων και άλλων αξιόγραφων		172.511	(95.987)	99.247	(79.902)
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα (καθαρό ποσό)		612.419	95.675	108.859	120.075
Απαιτήσεις κατά πελατών / υποχρεώσεις προς πελάτες (καθαρό ποσό)		(5.142.529)	(3.870.538)	(2.420.050)	(2.312.889)
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		(515.568)	(225.112)	(193.810)	(100.413)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) λειτουργικών υποχρεώσεων:		612.056	(51.957)	172.213	(368.245)
Φόρος εισοδήματος που καταβλήθηκε		(185.782)	(294.538)	(56.507)	(244.161)
Λοιπές υποχρεώσεις		797.838	242.581	228.720	(124.084)
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		2.500.529	1.812.516	3.061.883	356.387
Καθαρές ταμειακές εισροές / (εκροές) από διακοπείσες λειτουργικές δραστηριότητες		-	(2.268)	-	-
Ταμειακές ροές επενδυτικών δραστηριοτήτων					
Απόκτηση θυγατρικών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων που αποκτήθηκαν)		(1.968.615)	(2.419.746)	(2.362.261)	(2.224.984)
Διάθεση θυγατρικών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων που αποκτήθηκαν)		1.595	358.455	302.893	54.942
Απόκτηση συγγενών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων)		(2.511)	(5.072)	-	-
Διάθεση συγγενών εταιρειών (εκτός ταμειακών διαθεσίμων)		320.139	1.825	321.632	-
Συμπραχθέντα στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικών εταιρειών		-	-	(86.141)	(62.502)
Εισπραχθέντα μερίσματα από αξιόγραφα επενδύσεων και συγγενείς εταιρείες		12.500	27.758	65.383	43.289
Απόκτηση παγίων στοιχείων		(311.096)	(179.119)	(116.458)	(92.265)
Διάθεση παγίων στοιχείων		90.176	146.233	72.962	120.797
Απόκτηση ακινήτων επενδύσεων		(66)	(2.183)	13	216
Διάθεση ακινήτων επενδύσεων		8.568	3.239	-	-
Απόκτηση αξιόγραφων επενδύσεων		(14.671.610)	(8.216.444)	(1.403.633)	(2.088.786)
Έσοδα από πώληση και εξόφληση αξιόγραφων επενδύσεων		14.397.409	8.179.444	1.507.793	1.816.031
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		(2.123.511)	(2.105.610)	(1.697.817)	(2.433.262)
Καθαρές ταμειακές ροές από διακοπείσες επενδυτικές δραστηριότητες		-	286	-	-
Ταμειακές ροές χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων					
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		36.834	3.000.836	36.834	3.007.878
Εισπρ. από έκδ. πιστωτ. τίτλων, δανείων & μειωμένης εξασφ. στοιχείων παθητικού		4.486.213	1.664.557	1.621.661	488.023
Αποπληρωμή πιστωτ. τίτλων, δανείων και μειωμένης εξασφ. στοιχείων παθητικού		(3.508.663)	(2.581.049)	(750.000)	-
Έκδοση προνομιούχων τίτλων		-	559.905	-	-
Πώληση ιδίων μετοχών		190.183	72.793	25.130	70
Αγορά ιδίων μετοχών		(169.497)	(68.725)	(38.593)	(3.475)
Μερίσματα πληρωθέντα		(474.608)	(338.558)	(475.287)	(339.234)
Μερίσματα προνομιούχων τίτλων		(91.655)	(70.905)	-	-
Δικαιώματα μειοψηφίας		379.469	(9.255)	-	-
Έσοδα αυξήσεως κεφαλαίου		-	(87.782)	-	(83.035)
Καθαρές ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		848.276	2.141.817	419.745	3.070.227
Επίπτωση συναλλαγματικών διαφορών στο ταμείο και τα ταμειακά ισοδύναμα		(3.855)	(30.521)	75.523	(27.240)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) ταμείου και ταμειακών ισοδύναμων		1.221.439	1.816.220	1.859.334	966.112
Ταμείο και ταμειακά διαθέσιμα έναρξης περιόδου		4.943.481	3.127.261	3.612.606	2.646.494
Μείον: ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου από διακοπείσες δραστηρ.		-	-	(15.491)	-
Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα τέλους περιόδου	44	6.164.920	4.943.481	5.456.449	3.612.606

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Γενικές πληροφορίες

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (εφεξής η «Τράπεζα») ιδρύθηκε το 1841 και οι μετοχές της εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών το 1880. Οι μετοχές της Τράπεζας έχουν επίσης εισαχθεί στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης (από το 1999) καθώς και σε ευρωπαϊκά χρηματιστήρια. Η Τράπεζα έχει την έδρα της στην οδό Αιόλου 86, Αθήνα, (αριθμ. Μ.Α.Ε 6062/06/Β/86/01), τηλ.: 210 334 1000, www.nbg.gr. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η Τράπεζα μπορεί να ιδρύει υποκαταστήματα, πρακτορεία και γραφεία αντιπροσωπείας οπουδήποτε στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η Τράπεζα κατά τη διάρκεια των 167 ετών λειτουργίας της, έχει επεκτείνει το φάσμα

των τραπεζικών υπηρεσιών που προσφέρει, και καλύπτει όλα τα σύγχρονα τραπεζικά προϊόντα. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος μαζί με τις θυγατρικές της (εφεξής ο «Όμιλος») παρέχουν ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το οποίο περιλαμβάνει λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, διαχείριση και εκμετάλλευση ακινήτων, χρηματιστηριακές, επενδυτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην Κύπρο, στην Αίγυπτο, στη Νότια Αφρική και από τον Αύγουστο του 2006, στην Τουρκία.

Η σύνθεση του **Διοικητικού Συμβουλίου** είναι η εξής:

Εκτελεστικά Μέλη

Ευστράτιος (Τάκης)-Γεώργιος Α. Αράπογλου
Ιωάννης Γ. Πεχλιβανίδης

Πρόεδρος Δ.Σ.- Διευθύνων Σύμβουλος
Αντιπρόεδρος Δ.Σ. - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος

Μη Εκτελεστικά Μέλη

Αχιλλέας Δ. Μυλωνόπουλος
Ιωάννης Π. Παναγόπουλος
Ιωάννης Κ. Γιαννίδης

Εκπρόσωπος εργαζομένων
Εκπρόσωπος εργαζομένων
Καθηγητής Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Νομικός Σύμβουλος
Εφοπλιστής
Σύμβουλος Επιχειρήσεων – τ. Ορκωτός Ελεγκτής

Γεώργιος Ζ. Λαναράς
Στέφανος Γ. Παντζόπουλος

Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη

Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ. Θεόκλητος
Στέφανος Χ. Βαβαλίδης

Δημήτριος Α. Δασκαλόπουλος
Νικόλαος Δ. Ευθυμίου
Κωνσταντίνος Δ. Πυλαρινός
Δρακούλης Κ. Φουντουκάκος-Κυριακάκος
Πλούταρχος Κ. Σακελλάρης

Μέλος Συμβουλίου Ευρωπαϊκής Τράπεζας
Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD)
Πρόεδρος ΣΕΒ
Πρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Εφοπλιστών
Οικονομολόγος,
Επιχειρηματίας, Πρόεδρος Κ.Ε.Μ.Ε. – Ε.Β.Ε.Α
Καθηγητής Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών,
Πρόεδρος Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομώνων
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών και Διοικητής ΙΚΑ

Γεώργιος Ι. Μέργος

Τα μέλη εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων (Γ.Σ.), για περίοδο τριών ετών με δυνατότητα επανεκλογής. Η θητεία των παραπάνω μελών λήγει το 2010 κατόπιν της εκλογής τους από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας, την 25 Μαΐου 2007.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας την 18 Μαρτίου 2008.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

2.1 Βάση παρουσίασης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας της περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2007 (οι «οικονομικές καταστάσεις»), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (εφεξής «Δ.Π.Χ.Π.») και τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.) που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα υιοθετημένα από την Ε.Ε. Δ.Π.Χ.Π. μπορεί να διαφέρουν από αυτά που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αν οποτεδήποτε νέα ή τροποποιημένα Δ.Π.Χ.Π. δεν υιοθετηθούν από την Ε.Ε. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 δεν υπήρχαν πρότυπα που δεν είχαν υιοθετηθεί και να είναι σε ισχύ για τη χρήση τέλους 31 Δεκεμβρίου 2007 τα οποία να επηρέαζαν τις ενοποιημένες και ατομικές οικονομικές καταστάσεις. Επίσης δεν υπήρχαν διαφορές μεταξύ των υιοθετημένων από την Ε.Ε. Δ.Π.Χ.Π. και αυτών που έχουν εκδοθεί από το IASB και εφαρμόζονται από την Τράπεζα ή τον Όμιλο. Ως εκ τούτου οι οικονομικές καταστάσεις της ΕΤΕ για τη χρήση που τελείωσε την 31 Δεκεμβρίου 2007 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το IASB. Τα ποσά απεικονίζονται σε χιλιάδες Ευρώ, (εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά).

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π., προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η χρήση των διαθέσιμων πληροφοριών και η άσκηση υποκειμενικής κρίσης, αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων στις ακόλουθες περιοχές: αποτίμηση μη διαπραγματευσίμων σε οργανωμένη αγορά παραγώγων, χρεογράφων και μετοχών, υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία, αποτίμηση και αναγνώριση των εξόδων που αφορούν σε δικαιώματα προαίρεσης, ασφαλιστικά αποθέματα, απομείωση αξίας δανείων και λοιπών απαιτήσεων, ενδεχόμενες υποχρεώσεις από εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και ανοιχτές φορολογικές χρήσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τα δημοσιευμένα.

Οι περιοχές που εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό υποκειμενικών κρίσεων ή πολυπλοκότητας, ή περιοχές όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις έχουν σημαντική επίπτωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, παρουσιάζονται στη σημείωση 3.

2.2 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.)

Νέα Δ.Π.Χ.Π. και διερμηνείες που τέθηκαν σε ισχύ το 2007

- **Δ.Π.Χ.Π. 7, «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις»** και συμπληρωματική τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 1, «Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων – Γνωστοποιήσεις Κεφαλαίων» (σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2007). Το Δ.Π.Χ.Π. 7 εισάγει νέες γνωστοποιήσεις οι οποίες συντελούν στη βελτίωση της πληροφόρησης σχετικά με τα χρηματοοικονομικά μέσα. Απαιτείται η γνωστοποίηση ποσοτικών και ποιοτικών

πληροφοριών για την έκθεση σε κινδύνους που προκύπτουν από χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνοντας συγκεκριμένες κατ' ελάχιστον γνωστοποιήσεις σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο της αγοράς, καθώς και ανάλυση ευαισθησίας για τον κίνδυνο της αγοράς.

Αντικαθιστά το Δ.Λ.Π. 30, «Γνωστοποιήσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων των Τραπεζών και των συναφών Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων», και τις γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από το Δ.Λ.Π. 32, «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποίηση και Παρουσίαση». Εφαρμόζεται από όλες τις οικονομικές μονάδες που έχουν υιοθετήσει τα Δ.Π.Χ.Π. Η τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 1 απαιτεί την παροχή γνωστοποιήσεων για το επίπεδο των κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας καθώς και για το τρόπο διαχείρισής των. Οι γνωστοποιήσεις που προβλέπονται από το Δ.Π.Χ.Π. 7 και την τροποποίηση του Δ.Λ.Π. 1, περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 8, «Εύρος Δ.Π.Χ.Π. 2 Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Μαΐου 2006 και μετά). Η Διερμηνεία 8 διευκρινίζει ότι το Δ.Π.Χ.Π. 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών» θα εφαρμόζεται σε κάθε συναλλαγή όπου το προσδιορισμό αντάλλαγμα που έχει ληφθεί, φαίνεται να είναι χαμηλότερο από την εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων που παραχωρήθηκαν ή των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν. Στις περιπτώσεις αυτές υπάρχει ένδειξη ότι έχει ληφθεί ή πρόκειται να ληφθεί άλλο αντάλλαγμα. Η εφαρμογή της Διερμηνείας αυτής από τη 1 Ιανουαρίου 2007 δεν έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 9, «Επαναξιολόγηση Ενσωματωμένων Παραγώγων»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουνίου 2006 και μετά). Η Διερμηνεία 9 ορίζει ότι κάθε σύμβαση πρέπει να αξιολογείται εάν εμπεριέχει ενσωματωμένο παράγωγο την ημέρα της αρχικής συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών και απαγορεύει τον επαναπροσδιορισμό της, εκτός και εάν υπάρχει μεταβολή των όρων η οποία τροποποιεί σημαντικά τις ταμιακές ροές της σύμβασης. Η εφαρμογή της Διερμηνείας αυτής από τη 1 Ιανουαρίου 2007 δεν έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

- **Διερμηνεία 10, «Ενδιάμεση Χρηματοοικονομική Πληροφόρηση και Απομείωση»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Νοεμβρίου 2006 και μετά). Η Διερμηνεία 10 εξετάζει τη διαφοροποίηση μεταξύ του Δ.Λ.Π. 34 «Ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές αναφορές» και την απομείωση της αξίας της υπεραξίας όπως αναφέρεται στο Δ.Λ.Π. 36 «Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων» και των μετοχικών τίτλων χαρακτηρισθέντων ως διαθέσιμων προς πώληση σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επimέτρηση». Η Διερμηνεία ορίζει ότι οι συγκεκριμένες απαιτήσεις των Δ.Λ.Π. 36 και Δ.Λ.Π. 39 υπερισχύουν των γενικότερων διατάξεων του Δ.Λ.Π. 34, κατά συνέπεια οποιαδήποτε απομείωση της αξίας που αναγνωρίζεται σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία σε μια ενδιάμεση περίοδο δεν δύναται να αντλιογιστεί σε μεταγενέστερη περίοδο. Η εφαρμογή της Διερμηνείας αυτής από τη 1 Ιανουαρίου 2007 δεν έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Τράπεζας.

Νέα Δ.Π.Χ.Π., τροποποιήσεις και διερμηνείες επί υφιστάμενων Δ.Π.Χ.Π. που θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2007.

- **Δ.Λ.Π. 23, «Κόστος δανεισμού»**(Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2009). Απαιτείται από την οικονομική μονάδα να κεφαλαιοποιεί τα έξοδα δανεισμού τα οποία απευθείας αποδίδονται στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός παγίου που πληρεί τις προϋποθέσεις (που χρειάζεται σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να καταστεί έτοιμο για χρήση ή πώληση) σαν μέρος του ποσού απόκτησης του παγίου. Η επιλογή της άμεσης εξοδολογίας αυτών των εξόδων δανεισμού θα αφαιρεθεί. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το Δ.Λ.Π. 23 (τροποποίηση) από την 1 Ιανουαρίου 2009, ωστόσο δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου

- **Δ.Π.Χ.Π. 8, «Τομείς Δραστηριότητας»** (σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2009). Σύμφωνα με το Πρότυπο, ο τρόπος επιμέτρησης και παρουσίασης των πληροφοριών κατά τομέα δραστηριότητας αλλά και ο τρόπος προσδιορισμού των τομέων, θα βασίζεται στις εσωτερικές αναφορές που χρησιμοποιούνται από την εταιρεία στην λήψη αποφάσεων για τον καταμερισμό των πόρων και τον προσδιορισμό της απόδοσης της. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το Πρότυπο αυτό την 1η Ιανουαρίου 2009, ωστόσο δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου

- **Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2009). Απαιτείται οι πληροφορίες από τις Οικονομικές καταστάσεις να συγκεντρώνονται σε κατηγορίες σύμφωνα με τη φύση ή τη λειτουργία τους και να εισάγει κατάσταση συσσωρευμένων κερδών μέσω της καθαρής θέσης (comprehensive income statement). Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την τροποποίηση την 1 Ιανουαρίου 2009.

- **Δ.Π.Χ.Π. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και Δ.Λ.Π. 27 «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιουλίου 2009). Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

- Μεγαλύτερη έμφαση στη χρήση της εύλογης αξίας.
- Επικέντρωση στην αλλαγή της έννοιας του ελέγχου ως σημαντικού οικονομικού γεγονότος.
- Εισαγωγή διατάξεων για επαναμέτρηση, στην εύλογη αξία, των συμμετοχικών δικαιωμάτων κατά το χρόνο που αποκτάται ή χάνεται ο έλεγχος της αποκτώμενης επιχείρησης. Αναγνώριση απευθείας στην καθαρή θέση της επίδρασης των συναλλαγών, μεταξύ των μετόχων, που δεν καταλήγουν σε απώλεια του ελέγχου και
- Επικέντρωση στο τίμημα που καταβάλλεται στον πωλητή, παρά στο κόστος επίτευξης της εξαγοράς. Τα κόστη συναλλαγής, μεταβολές στο ποσό του ενδεχόμενου τιμήματος εξαγοράς, διακανονισμός συμβάσεων που προϋπήρχαν της εξαγοράς, παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και παρόμοια θέματα, γενικώς, θα λογιστικοποιούνται χωριστά από τη συνένωση επιχειρήσεων και θα επηρεάζουν τα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος ήδη αξιολογεί την επίδραση αυτών των τροποποιήσεων επί των ενοποιημένων και ιδιαίτερων οικονομικών καταστάσεων.

- **Δ.Π.Χ.Π. 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Η τροποποίηση πραγματεύεται δύο θέματα. Αποσαφηνίζει ότι οι συνθήκες κατοχύρωσης αφορούν τις προϋποθέσεις παρέλευσης

καθορισμένου χρόνου παροχής υπηρεσιών και τις προϋποθέσεις επίτευξης συγκεκριμένης απόδοσης. Άλλα χαρακτηριστικά παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών δε συνιστούν συνθήκες κατοχύρωσης. Επίσης καθορίζει ότι όλες οι ακυρώσεις είτε από την εταιρία είτε από άλλα μέρη θα πρέπει να αντιμετωπιστούν λογιστικά με τον ίδιο τρόπο. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2009 και ήδη αξιολογεί την επίδραση της επί των ενοποιημένων και ιδιαίτερων οικονομικών καταστάσεων.

- **Δ.Λ.Π. 32 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Παρουσίαση» και Δ.Λ.Π. 1 «Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων»** (Τροποποίηση) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2009). Η τροποποίηση απαιτεί από τις εταιρίες να κατατάσσουν τους ακόλουθους τύπους χρηματοοικονομικών μέσων ως στοιχεία της καθαρής θέσης, υπό τον όρο ότι αυτά έχουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

- χρηματοοικονομικά μέσα που παρέχουν το δικαίωμα στον κάτοχό τους να απαιτήσει την αποπληρωμή τους (παράδειγμα, μερικές μετοχές που εκδόθηκαν από συνεργαζόμενες εταιρίες)
- μέσα ή συστατικά των μέσων, που επιβάλλουν στην εταιρία μία υποχρέωση να παράσχει σε τρίτο μέρος αναλογία της καθαρής της θέσης μόνο σε περίπτωση που τεθεί σε εκκαθάριση (για παράδειγμα, μερικά συμμετοχικά δικαιώματα και μερικές μετοχές που έχουν εκδοθεί από εταιρίες περιορισμένης διάρκειας ζωής).

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει αυτή την τροποποίηση από τη χρήση που αρχίζει την 1 Ιανουαρίου 2009 και ήδη αξιολογεί την επίδραση της επί των ενοποιημένων και ιδιαίτερων οικονομικών καταστάσεων.

Διερμηνεία 11, Δ.Π.Χ.Π. 2 – «Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών Ομίλου και συναλλαγές σε ίδιες μετοχές», (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Μαρτίου 2007 και μετά). Η Διερμηνεία αυτή ορίζει ότι η λογιστικοποίηση των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης θα διενεργείται με αναφορά στην εύλογη αξία των παραχωρηθέντων συμμετοχικών τίτλων ακόμη και εάν η επιχείρηση επιλέξει ή απαιτείται να αγοράσει ίδιες μετοχές από αντισυμβαλλόμενο ή οι μέτοχοι της επιχείρησης παρέχουν τους συμμετοχικούς τίτλους.

Επίσης, η Διερμηνεία ορίζει τον τρόπο λογιστικοποίησης από τις θυγατρικές, στις ατομικές τους καταστάσεις, των μετοχικών δικαιωμάτων που παραχωρούνται από την μητρική στους εργαζόμενους των θυγατρικών.

Συγκεκριμένα, η Διερμηνεία περιγράφει ότι:

Όταν η μητρική παραχωρεί δικαιώματα στους εργαζόμενους, αυτά θα λογιστικοποιούνται με αναφορά στην εύλογη αξία των παραχωρηθέντων συμμετοχικών τίτλων, εφόσον και η μητρική λογιστικοποιεί με αυτό τον τρόπο τα δικαιώματα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Όταν εργαζόμενος μεταφέρεται μεταξύ των εταιριών του Ομίλου, κάθε επιχείρηση του Ομίλου θα αναγνωρίζει ως δαπάνη προσωπικού το μέρος των δικαιωμάτων που αναλογεί στην περίοδο κατοχύρωσης των δικαιωμάτων για την οποία εργάστηκε σε κάθε επιχείρηση, επιμετρημένη στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία χορήγησης. Όταν η θυγατρική χορηγεί δικαιώματα της μητρικής στους εργαζόμενους, θα λογιστικοποιούνται ως αφορούσα αμοιβή διακανονιζόμενη τοις μετρητοίς.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την Διερμηνεία αυτή από τη 1 Ιανουαρίου του 2008. Η εφαρμογή της δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου..

- **Διερμηνεία 12, «Συμβάσεις Παροχής Υπηρεσιών»** (Service Concession Arrangements)(σε ισχύ για περιόδους από την 1η Ιανουαρίου 2008). Ο Όμιλος αξιολογεί τις τυχόν επιδράσεις της Διερμηνείας αυτής επί των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και θα εφαρμόσει την Διερμηνεία αυτή από την 1 Ιανουαρίου 2008. Η εφαρμογή της δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου.

- **Διερμηνεία 13, «Προγράμματα επιβράβευσης πελατών»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιουλίου 2008 και μετά). Η Διερμηνεία ορίζει τον λογιστικό χειρισμό των επιβραβύσεων που χορηγεί μια επιχείρηση στους πελάτες της, στο πλαίσιο μιας συναλλαγής πώλησης. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την Διερμηνεία αυτή από την 1 Ιανουαρίου 2008. Η Διοίκηση αξιολογεί προς το παρόν τις τυχόν επιδράσεις της Διερμηνείας αυτής επί των οικονομικών καταστάσεων.

- **Διερμηνεία 14, «Δ.Λ.Π. 19 - Περιορισμοί στα περιουσιακά στοιχεία καθορισμένων παροχών, ελάχιστες απαιτήσεις χρηματοδότησης και αλληλεπίδραση αυτών»**, (σε ισχύ για χρήσεις με έναρξη από την 1 Ιανουαρίου 2008 και μετά). Η Διερμηνεία αναφέρεται στα ακόλουθα τρία θέματα:

- πότε οι επιστροφές ή μειώσεις των μελλοντικών εισφορών πρέπει να εκλαμβάνονται ως «διαθέσιμες», υπό το πρίσμα της παραγράφου 58 του Δ.Λ.Π. 19,
- πώς οι ελάχιστες απαιτήσεις χρηματοδότησης ενδέχεται να επηρεάσουν τη διαθεσιμότητα των μειώσεων των μελλοντικών εισφορών και
- πότε οι ελάχιστες απαιτήσεις χρηματοδότησης ενδέχεται να οδηγήσουν σε σχηματισμό υποχρέωσης.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την Διερμηνεία αυτή από την 1 Ιανουαρίου 2008. Η Διοίκηση αξιολογεί προς το παρόν τις τυχόν επιδράσεις της Διερμηνείας αυτής επί των οικονομικών καταστάσεων.

2.3 Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Συνένωση Επιχειρήσεων: Όλες οι εξαγορές επιχειρήσεων καταχωρούνται με τη μέθοδο της αγοράς όπως αυτή ορίζεται από το Δ.Π.Χ.Π. 3, κατά την ημερομηνία που ο Όμιλος αποκτά ουσιαστικά τον έλεγχο της εκάστοτε εξαγοραζόμενης επιχείρησης. Ο Όμιλος έχει συμπεριλάβει στην Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και έχει αναγνωρίσει στο Ισολογισμό του αντίστοιχα, το αποτέλεσμα και όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις των επιχειρήσεων που έχουν εξαγορασθεί, καθώς επίσης και την τυχόν υπεραξία που προέκυψε από την εξαγορά. Όλες οι εξαγορές επιχειρήσεων έχουν καταχωρηθεί στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει τη συνολική εύλογη αξία κατά την ημέρα της συναλλαγής, των εισφερόμενων παγίων, των αναληφθέντων υποχρεώσεων και κεφαλαιακών τίτλων που εκδόθηκαν σε ανταλλαγή του ελέγχου της αποκτηθείσας επιχείρησης συμπεριλαμβανομένων και οποιονδήποτε δαπανών που αφορούν αποκλειστικά τις συναλλαγές αυτές. Για τον επιμερισμό της αξίας κτήσης, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία αγοράς και τυχόν προκύπτοντα δικαιώματα μειοψηφίας, υπολογίζονται με βάση το ποσοστό της μειοψηφίας επί της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της εξαγορασθείσας επιχείρησης, σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 3.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας και όλων των θυγατρικών της, συμπεριλαμβάνοντας και τυχόν μονάδες ειδικού σκοπού όπου αυτό είναι απαραίτητο.

Συνένωση Επιχειρήσεων σε διαδοχικά στάδια: Όταν ο Όμιλος αποκτά τον έλεγχο μίας θυγατρικής με διαδοχικές αγορές μετοχών (δηλ. «τμηματική εξαγορά»), κάθε σημαντική συναλλαγή αντιμετωπίζεται ξεχωριστά και τα προσδιορίσιμα περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται, απεικονίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία εξαγοράς, η οποία ορίζεται ως η ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου.

Η υπεραξία υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε συναλλαγή, βάσει του κόστους κάθε μίας συναλλαγής και το κατάλληλο μερίδιο από τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εξαγοραζόμενης επιχείρησης υπολογισμένο στις καθαρές εύλογες αξίες την χρονική στιγμή της κάθε συναλλαγής. Κάθε διόρθωση στις εύλογες αξίες σχετιζόμενη με συμμετοχή που ήδη κατέχεται (περιλαμβανομένου αλλά όχι περιορισμένου σε συμμετοχή οι οποίες είχαν λογιστικοποιηθεί στις συμμετοχές σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις») είναι επανεκτίμηση, που λογιστικοποιείται ως αναπροσαρμογή στην καθαρή θέση. Τέτοια επανεκτίμηση δεν υποδηλώνει πως έχει εφαρμοσθεί η πολιτική των επανεκτιμήσεων σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 16.

Όπως και στη περίπτωση της εξαγοράς με μία μεμονωμένη συναλλαγή, τα δικαιώματα μειοψηφίας υπολογίζονται με βάση το ποσοστό μειοψηφίας επί της καθαρής εύλογης αξίας των προσδιορίσιμων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων.

Μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρική μετά την απόκτηση του ελέγχου της: Τυχόν μεταβολές στο ποσοστό συμμετοχής σε μια θυγατρική μετά τη απόκτηση του ελέγχου της, οι οποίες δεν οδηγούν στην απώλεια του ελέγχου της, καταχωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ μετόχων. Το τυχόν κέρδος ή ζημιά που προκύπτει δεν μεταφέρεται στα αποτελέσματα χρήσης. Το υπόλοιπο του λογαριασμού «Δικαιώματα μειοψηφίας» αναπροσαρμόζεται, προκειμένου να απεικονιστεί η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής της μητρικής εταιρείας επί του καθαρού ενεργητικού της θυγατρικής. Τυχόν διαφορά μεταξύ της προσαρμογής των δικαιωμάτων μειοψηφίας και της εύλογης αξίας του τιμήματος που καταβλήθηκε ή εισπράχθηκε, καταχωρείται απ' ευθείας στην καθαρή θέση που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής. Συγχωνεύσεις μεταξύ εταιρειών που βρίσκονται σε κοινό έλεγχο, λογιστικοποιούνται με την παρούσα μέθοδο. Η ημερομηνία ισχύος αυτών των συναλλαγών θεωρείται η ημερομηνία συγχώνευσης.

Δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας: Σε ορισμένες περιπτώσεις συμβάσεων εξαγορών, ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει τις μετοχές των μετόχων της μειοψηφίας ή οι μέτοχοι της μειοψηφίας δικαιούνται να πωλήσουν τις μετοχές τους στον Όμιλο.

Σε αυτές τις περιπτώσεις ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Λ.Π. 32.23 που απαιτεί, σε επίπεδο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων τα δικαιώματα πώλησης να παρουσιάζονται ως υποχρέωση. Η αναγνώριση της υποχρέωσης έχει ως αποτέλεσμα τον υπολογισμό του δικαιώματος πώλησης σαν να έχει ήδη ασκηθεί. Κατά συνέπεια δεν αναγνωρίζονται δικαιώματα μειοψηφίας για

σκοπούς παρουσίασης αναφορικά με μετοχές που υπόκεινται σε δικαιώματα πώλησης ή δεσμεύσεις. Η υποχρέωση επιμετρύεται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης. Η (τυχόν) διαφορά ανάμεσα στην εύλογη αξία της υποχρέωσης και στο νόμιμο μερίδιο των μετόχων μειοψηφίας επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Μεταγενέστερες μεταβολές στην αποτίμηση των δικαιωμάτων πώλησης καταχωρούνται ως μεταβολές της υποχρέωσης και της υπεραξίας, χωρίς καμία επίδραση στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Θυγατρικές εταιρείες: Θυγατρικές νοούνται οι εταιρείες στις οποίες η Τράπεζα είτε συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου είτε ασκεί δεσπότησα επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Ο Όμιλος υποχρεούται να ενοποιεί όλες τις θυγατρικές εταιρείες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου επί αυτών, ενώ αντίστοιχα η υποχρέωση ενοποίησης παύει να υφίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος αυτός εκλείπει. Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα λογιστικά υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές απαλείφονται επίσης, αλλά θεωρούνται σαν δείκτης απομείωσης του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε αναγκαίο, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν αλλάξει ώστε να είναι συμβατές με τις πρακτικές που υιοθετεί ο Όμιλος.

Συγγενείς εταιρείες: Συγγενείς νοούνται οι εταιρείες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου, και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή αλλά δεν ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται όταν επέλθει μη προσωρινή μείωση της αξίας.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι επενδύσεις (σε συγγενείς εταιρείες) καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης (μετά από οποιοσδήποτε σωρευμένες ζημιές απομείωσης –εφόσον υφίστανται). Η αξία της επένδυσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή ζημιές της συγγενούς εταιρείας μετά την εξαγορά (και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου) και από τις κινήσεις στα αποθεματικά (που αναγνωρίζονται στα αποθεματικά). Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκαν από τη συγγενή εταιρεία κατά τη διάρκεια της χρήσης μειώνει τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες που πραγματοποιήθηκαν με αποκλειστικό σκοπό τη διάθεση τους εντός ενός έτους από την ημερομηνία αγοράς τους, όταν δηλαδή η ουσιώδη επιρροή που ασκεί ο Όμιλος κρίνεται προσωρινή, καταχωρούνται στο λογαριασμό «στοιχεία ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση». Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών εταιρειών, απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις εταιρείες αυτές. Τυχόν τέτοιες ζημιές, που επίσης απαλείφονται θεωρούνται σαν δείκτης απομείωσης του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, τα οικονομικά στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης τροποποιήθηκαν προκειμένου να

διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

Κοινοπραξίες: Τα δικαιώματα του Ομίλου σε κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάση της μεθόδου καθαρής θέσης (βλ. παραπάνω).

2.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία που περιέχουν οι οικονομικές καταστάσεις των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται στο νόμισμα εκείνο που αποδίδει καλύτερα την οικονομική πραγματικότητα των υποκείμενων γεγονότων και συνθηκών που αφορούν την κάθε εταιρεία, ("λειτουργικό νόμισμα"). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου παρουσιάζονται σε χιλιάδες Ευρώ (€), που είναι το συναλλακτικό νόμισμα της Τράπεζας.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία διενέργειας της εκάστοτε συναλλαγής. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεογράφων και άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες καταχωρούνται στο λογαριασμό «αποτελέσματα πράξεων σε συνάλλαγμα». Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν συστατικό στοιχείο της μεταβολής της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές, ανάλογα με τη κατηγορία στην οποία ανήκει ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, καταχωρούνται είτε στα αποτελέσματα (π.χ. μετοχές του χαρτοφυλακίου συναλλαγών) είτε στα ίδια κεφάλαια σε περίπτωση μη νομισματικού χρηματοοικονομικού περιουσιακών στοιχείου του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

Κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε Ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με βάση τις μέσες συναλλαγματικές ισοτιμίες της περιόδου. Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία ισολογισμού και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού, καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές».

Στην περίπτωση που ένα νομισματικό στοιχείο, αποτελεί μέρος της καθαρής επένδυσης της Τράπεζας στο εξωτερικό και είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμα ή το νόμισμα της μονάδας στο εξωτερικό, οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές στους ατομικούς ισολογισμούς, κατά την ενοποίηση θα αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση. Κατά την πώληση μιας τέτοιας αλλοδαπής οικονομικής μονάδας, οι εν λόγω συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα ως μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Η τυχόν υπεραξία και οι αναπροσαρμογές σε εύλογες αξίες που προκύπτουν κατά την εξαγορά μιας αλλοδαπής οικονομικής μονάδας αντιμετωπίζονται λογιστικά όπως όλα τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της αλλοδαπής μονάδας και μετατρέπονται με την συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας ισολογισμού.

2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Η κατηγορία αυτή έχει δύο υποκατηγορίες:

α) Εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Το εμπορικό χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει χρεόγραφα που αποκτώνται είτε για την δημιουργία κέρδους από την βραχυπρόθεσμη μεταβολή στην τιμή ή το περιθώριο του διαπραγματευτή ή είναι χρεόγραφα που ανήκουν σε ένα χαρτοφυλάκιο χρεογράφων για τα οποία υπάρχει ιστορικό βραχυπρόθεσμης δημιουργίας κέρδους. Τα παράγωγα χαρακτηρίζονται επίσης εμπορικό χαρτοφυλάκιο εκτός και αν έχουν χαρακτηριστεί ως μέσα αντιστάθμισης.

Δεν επιτρέπεται η μεταφορά τίτλων από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών σε άλλο χαρτοφυλάκιο καθ' όλη τη διάρκεια της κατοχής τους. Αντίστοιχα, δεν επιτρέπεται η μεταφορά τίτλων από το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, καθ' όλη τη διάρκεια της κατοχής τους.

Τα χρεόγραφα για συναλλαγή μπορεί να περιλαμβάνουν χρεόγραφα που υπόκεινται σε συμφωνίας πώλησης και επαναγοράς (βλ. παρακάτω).

β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Κατά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος ταξινομεί οποιοδήποτε χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, ως χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμώμενο στην εύλογη αξία του μέσω των αποτελεσμάτων όταν:

- (i) Απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση (ορισμένες φορές αναφερόμενη ως «λογιστική διαφοροποίηση») που θα προέκυπτε εάν τα σχετιζόμενα παράγωγα χρηματοπιστωτικά προϊόντα αντιμετωπίζονταν λογιστικά ως χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος, όπως είναι απαιτήσεις κατά πελατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.
- (ii) Μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων ή και των δύο τυγχάνει διαχείρισης και η απόδοσή της αξιολογείται σε βάση εύλογης αξίας, σύμφωνα με την τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων ή επενδύσεων και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα παρέχεται εσωτερικά σε αυτό το επίπεδο στη διοίκηση του Ομίλου.
- (iii) Τα χρηματοοικονομικά μέσα που περιέχουν ένα ή περισσότερα ενσωματωμένα παράγωγα, η ύπαρξη των οποίων τροποποιεί ουσιαστικά τις ταμειακές ροές και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να απεικονίζονται ξεχωριστά εάν δεν ανήκουν σε αυτή την κατηγορία.

Ο χαρακτηρισμός κάποιου χρηματοοικονομικού στοιχείου ως αποτιμώμενο σε εύλογη αξία είναι αμετάκλητος.

Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (εμπορικό χαρτοφυλάκιο και προσδιορισμένα) αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία αυτών προσδιορίζεται από τιμές που παρέχονται από χρηματιστηριακές αγορές, διαπραγματευτές χρεογράφων ή από μοντέλα αποτίμησης.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από τη διάθεση ή εξαγορά των ανωτέρω στοιχείων αλλά και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στη εύλογη αξία τους, καταχωρούνται στο λογαριασμό «αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων».

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων και αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων. Απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «έσοδα από μερίσματα»

Το ποσό των αλλαγών στην περίοδο, και αθροιστικά, στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και δανείων και προκαταβολών τα οποία αποδίδονται σε αλλαγές στον πιστωτικό τους κίνδυνο υπολογίζονται ως το ποσό αλλαγής της εύλογης αξίας το οποίο δεν αποδίδεται σε αλλαγές στις συνθήκες αγοράς που προκαλούν αύξηση του κινδύνου αγοράς.

Αναγνώριση αναβαλλόμενου κέρδους και ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου η εύλογη αξία των εν λόγω χρηματοοικονομικών προϊόντων προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης, τα οποία βασίζονται σε στοιχεία τιμών ή ποσοστιαίων μονάδων τα οποία δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές αρχικά, το χρηματοοικονομικό προϊόν αναγνωρίζεται από τον Όμιλο στη τιμή συναλλαγής, η οποία αποτελεί την ακριβέστερη ένδειξη της εύλογης αξίας του, παρά το γεγονός ότι ενδέχεται να διαφέρει από την αξία που παρέχει ένα ανάλογο μοντέλο αποτίμησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής συναλλαγής και της αξίας που προκύπτει από το μοντέλο αποτίμησης αναφέρεται ως αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής. Η διαφορά αυτή δεν αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Για κάθε μία συναλλαγή προσδιορίζεται ξεχωριστά η κατάλληλη χρονική στιγμή της αναγνώρισης του αναβαλλόμενου κέρδους και ζημίας της ημέρας συναλλαγής στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής είτε αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της συναλλαγής, είτε αναβάλλεται η αναγνώριση του έως ότου καταστεί προσδιορίσιμη η εύλογη αξία της συναλλαγής βάσει στοιχείων που διατίθενται στην αγορά, είτε αναγνωρίζεται με το διακανονισμό της εν λόγω συναλλαγής. Σε κάθε περίπτωση, το μη αναγνωρισμένο κέρδος ή ζημία της ημέρας συναλλαγής μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα εφόσον η εύλογη αξία του συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού μέσου δύναται να προσδιορισθεί, είτε μέσω της χρήσης στοιχείων τα οποία διατίθενται από την αγορά, είτε μέσω αναφοράς στη τιμή ενός διαθέσιμου στην αγορά χρηματοοικονομικού προϊόντος με συναφή χαρακτηριστικά.

Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, διενεργείται αποτίμηση του χρηματοοικονομικού προϊόντος στην εύλογη αξία του, αναμορφωμένη ως προς το αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής. Μεταγενέστερες μεταβολές της εύλογης

αξίας αναγνωρίζονται άμεσα στη κατάσταση των αποτελεσμάτων χωρίς ωστόσο να αντιλογίζεται το άμεσο αναβαλλόμενο κέρδος και ζημία της ημέρας συναλλαγής.

2.6 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και μέσα αντιστάθμισης

Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία περιλαμβάνουν συμβόλαια επί συναλλαγματικών ισοτιμιών, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων και επιτοκίων, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, δικαιώματα προαίρεσης επί επιτοκίων και συναλλάγματος (πωληθέντα και αγορασθέντα) και άλλα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταχωρούνται στον ισολογισμό αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα εμφανίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν είναι προς όφελος του Ομίλου ή ως υποχρεώσεις όταν είναι προς όφελος των αντισυμβαλλόμενων. Οι εύλογες αξίες των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων, λαμβάνονται κατά περίπτωση από τιμές χρηματιστηριακών αγορών, από διαπραγματευτές παραγώγων, από μοντέλα προεξόφλησης ταμειακών ροών και από μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα πραγματοποιηθέντα καθώς και τα εξ' αποτιμήσεως κέρδη και ζημίες των παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης.

Ένα παράγωγο μπορεί να είναι ενσωματωμένο σε ένα άλλο χρηματοοικονομικό μέσο, το οποίο ονομάζεται «κύριο συμβόλαιο». Σε αυτές τις περιπτώσεις, το παράγωγο διαχωρίζεται από το κύριο συμβόλαιο και καταχωρείται ως μεμονωμένο παράγωγο, υπό την προϋπόθεση ότι τα οικονομικά χαρακτηριστικά και το χαρακτηριστικό κινδύνου του δεν συνδέονται άμεσα με τα αντίστοιχα οικονομικά χαρακτηριστικά του κυρίου συμβολαίου, ότι πληροί το ορισμό ενός παράγωγου και ότι το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετρύται στην εύλογη αξία του με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες να παρουσιάζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Πράξεις με συγκεκριμένα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα διενεργούνται για σκοπούς αποτελεσματικής οικονομικής αντιστάθμισης σύμφωνα με τις απόψεις της Διοίκησης του Ομίλου για τον κίνδυνο, δεν εμπίπτουν στην λογιστική αντιστάθμισης συμβατής με τους συγκεκριμένους κανόνες του Δ.Λ.Π. 39 και επομένως αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως τα παράγωγα μέσα του εμπορικού χαρτοφυλακίου για σκοπούς συναλλαγής, όπως π.χ. κέρδη ή ζημίες εύλογης αξίας παρουσιάζονται στα έσοδα συναλλαγής.

Ο Όμιλος επίσης χρησιμοποιεί παράγωγα μέσα σαν μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με σκοπό την διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διακυμάνσεις επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, πιστοληπτικής ικανότητας και προθεσμιακών συναλλαγών. Οι συναλλαγές καταχωρούνται κατά περίπτωση είτε ως συναλλαγές εύλογης αξίας είτε ως συναλλαγές αντιστάθμισης ταμειακών ροών, με την προϋπόθεση ότι οι συναλλαγές αυτές πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια αναγνώρισης αντιστάθμισης. Τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να καταχωρήσει ένα παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο ως κατεχόμενο για σκοπούς αντιστάθμισης περιλαμβάνουν:

- Η ύπαρξη κατά τη σύναψη της συναλλαγής επίσημης τεκμηρίωσης α) του μέσου αντιστάθμισης, β) του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, γ) του σκοπού και της στρατηγικής αντιστάθμισης και δ) της αντισταθμιστικής

σχέσης μεταξύ μέσου αντιστάθμισης και αντισταθμιζόμενου στοιχείου,

- Η αντιστάθμιση τεκμηριώνεται εφόσον καταδεικνύεται ότι είναι άκρως αποτελεσματική ως προς το συμψηφισμό των κινδύνων που απορρέουν από το αντισταθμιζόμενο στοιχείο καθ' όλη τη διάρκεια της αντισταθμιστικής σχέσης. Μία αντιστάθμιση κρίνεται ως άκρως αποτελεσματική όταν επιτυγχάνεται ο συμψηφισμός των μεταβολών της εύλογης αξίας που απορρέουν από τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο σε ποσοστό μεταξύ 80% και 125% και
- Η αντιστάθμιση είναι αποτελεσματική σε συνεχή βάση

2.6.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για να αναγνωρισθούν συναλλαγές αντιστάθμισης εύλογης αξίας, η μεταβολή της εύλογης αξίας του μέσου αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα μαζί με την αντίστοιχη μεταβολή της εύλογης αξίας του αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η οποία αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Στην περίπτωση όπου, η σχέση αντιστάθμισης διακόπτεται για λόγους διαφορετικούς από εκείνους που επιβάλλουν τη διαγραφή ενός αντισταθμιζόμενου στοιχείου ή ανακαλείται η αντισταθμιστική χρήση, η συνολική διόρθωση στη λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου στοιχείου για τα τοκοφόρα στοιχεία, αποσβένεται στα αποτελέσματα στην υπολειπόμενη διάρκεια της αρχικής συναλλαγής αντιστάθμισης. Αντίθετα, στη περίπτωση ενός άτοκου αντισταθμιζόμενου στοιχείου, η ανωτέρω διαφορά μεταφέρεται εξ' ολοκλήρου στα αποτελέσματα. Στη περίπτωση όπου το αντισταθμιζόμενο στοιχείο διαγράφεται λόγω πωλήσεως ή αποπληρωμής, το αναπόσβεστο ποσό της μεταβολής της εύλογης αξίας μεταφέρεται άμεσα στα αποτελέσματα.

2.6.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Τα κέρδη ή ζημίες που αφορούν το αποτελεσματικό μέρος μιας αντιστάθμισης ταμιακών ροών, καταχωρούνται αρχικά στα ίδια κεφάλαια. Όταν καταβληθούν οι ταμιακές ροές τις οποίες αντισταθμίζει το παράγωγο χρηματοπιστωτικό μέσο (στις οποίες περιλαμβάνονται και ταμιακές ροές από συναλλαγές που είχαν προβλεφθεί κατά το χρόνο δημιουργίας της αντισταθμιστικής σχέσης), και δημιουργούνται κέρδη ή ζημίες, τότε τα σχετιζόμενα κέρδη ή ζημίες στο παράγωγο αντιστάθμισης μεταφέρονται στα αποτελέσματα από τα ίδια κεφάλαια.

Όταν η σχέση αντιστάθμισης των ταμιακών ροών μιας συναλλαγής, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο μέλλον, δεν θεωρείται πλέον αποτελεσματική ή διακόπτεται, τότε τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημίες που αφορούν το μέσο αντιστάθμισης παραμένουν στα ίδια κεφάλαια έως ότου η ανωτέρω συναλλαγή πραγματοποιηθεί οπότε και μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στο αποτελέσματα.

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος μιας πολύ πιθανής διεταιρικής συναλλαγής μπορεί να αποτελεί αντισταθμιζόμενο στοιχείο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) η συναλλαγή να είναι εκφρασμένη σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της εταιρείας που πραγματοποιεί την συναλλαγή και β) ο συναλλαγματικός κίνδυνος να επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Χωρίς να παραβλέπονται τα όσα αναφέρονται παραπάνω, οι συναλλαγές που διενεργήθηκαν προ της ημερομηνία μετάπτωσης στα Δ.Π.Χ.Π. δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν αναδρομικά ως συναλλαγές αντιστάθμισης.

2.6.3 Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης στο εξωτερικό λογιστικοποιούνται όπως και οι αντισταθμίσεις ταμιακών ροών. Το κέρδος ή ζημία του αποτελεσματικού μέρους του αντισταθμιστικού εργαλείου αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια, ενώ το κέρδος ή ζημία του μη αποτελεσματικού μέρους απευθείας στα αποτελέσματα. Τα σωρευμένα κέρδη ή ζημίες στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα με την πώληση της επένδυσης στο εξωτερικό.

2.6.4 Έλεγχος αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης

Προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, ο Όμιλος απαιτεί ότι κατά την σύναψη της αντιστάθμισης και καθ' όλη τη διάρκειά της, κάθε αντιστάθμιση θα πρέπει να αναμένεται να είναι πολύ αποτελεσματική και να επιδεικνύει πραγματική αποτελεσματικότητα (αναδρομικός έλεγχος) σε συνεχή βάση.

Η τεκμηρίωση κάθε αντισταθμιστικής σχέσης καθορίζει πόσο αποτελεσματικά αξιολογείται η αντιστάθμιση. Η μέθοδος την οποία υιοθετεί ο Όμιλος για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης εξαρτάται από την στρατηγική διαχείρισης κινδύνου.

Η αναποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης καταχωρείται στα αποτελέσματα.

2.7 Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

Το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων περιλαμβάνει τίτλους που ταξινομούνται είτε ως διαθέσιμοι προς πώληση είτε ως διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη βάσει των προθέσεων της διοίκησης του Ομίλου κατά την ημερομηνία αγοράς των τίτλων. Οι αγορές και πωλήσεις των τίτλων αυτών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία συναλλαγής, η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Όλες οι υπόλοιπες αγορές ή πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων οι οποίες δεν εντάσσονται στις πρακτικές της αγοράς, καταχωρούνται, μέχρι την ημερομηνία διακανονισμού τους, ως προθεσμιακές συναλλαγές παράγωγων χρηματοπιστωτικών μέσων.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, στην οποία περιλαμβάνονται και οι δαπάνες συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων, που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, προσδιορίζεται κατά περίπτωση από τιμές που παρέχονται από τις συγκεκριμένες αγορές, από διαπραγματευτές αξιόγραφων ή προεξόφληση μελλοντικών ταμιακών ροών. Αναφορικά με τους διαθέσιμους προς πώληση μετοχικούς τίτλους, οι οποίοι δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με εφαρμογή αποδεκτών τεχνικών αποτίμησης, όπως οι δείκτες «αξία μετοχών προς κέρδη» και «αξία μετοχών προς καθαρές ταμιακές ροές», οι οποίοι προσαρμόζονται κατάλληλα προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι επιμέρους ιδιαιτερότητες των εκδοτών των ανωτέρω τίτλων. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια, μετά την αφαίρεση του φόρου που τους αναλογεί (όπου απαιτείται), έως ότου οι συγκεκριμένοι τίτλοι πωληθούν, εισπραχθούν ή διατεθούν με

οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή έως ότου διαπιστωθεί ότι υπάρχει απομείωση της αξίας τους.

Οι διαθέσιμοι προς πώληση επενδυτικοί τίτλοι είναι δυνατόν να πωληθούν προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες ρευστότητας ή να αντιμετωπισθούν μεταβολές στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες και στις τιμές χρεογράφων. Στη περίπτωση όπου ένας διαθέσιμος προς πώληση τίτλος πωλείται ή υφίσταται απομείωση της αξίας του, τα σωρευμένα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημίες της περιόδου, που περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται από τα ίδια κεφάλαια στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στο λογαριασμό «αποτελέσματα τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου». Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν κατά τη πώληση των διαθέσιμων προς πώληση τίτλων προσδιορίζονται με τη μέθοδο του κυλιόμενου μέσου σταθμικού κόστους.

Οι **διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη** επενδυτικοί τίτλοι περιλαμβάνουν τίτλους με καθορισμένες ή προσδιοριστές πληρωμές, για τους οποίους υπάρχει, από τη διοίκηση του Ομίλου, πρόθεση και ικανότητα διαρκούς κατοχής τους μέχρι την ημερομηνία λήξης τους. Οι διακρατούμενοι μέχρι τη λήξη επενδυτικοί τίτλοι, καταχωρούνται στην αποσβέσιμη αξία τους εφαρμόζοντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μετά την αφαίρεση οποιασδήποτε σχηματισθείσας πρόβλεψης για απομείωση της αξίας τους. Επιπλέον, ο υπολογισμός της αποσβέσιμης αξίας ενός διακρατούμενου μέχρι τη λήξη τίτλου, περιλαμβάνει οποιαδήποτε υπέρ (premium) ή υπό (discount) το άρτιο διαφορά προέκυψε κατά την ημερομηνία απόκτησής του, πλέον των εξόδων συναλλαγής, προμηθειών και μονάδες βάσης πληρωθέντες ή εισπραχθέντες.

Απομείωση: Ο Όμιλος υπολογίζει σε κάθε ημερομηνία οικονομικών καταστάσεων αν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα αυτών έχει υποστεί απομείωση της αξίας του.

Στην περίπτωση των επενδυτικών μετοχικών τίτλων που έχουν χαρακτηριστεί ως διαθέσιμοι για πώληση, η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία του χρεογράφου κάτω του κόστους του χρησιμοποιείται για να αξιολογηθεί αν τα στοιχεία αυτά έχουν απομειωθεί. Αν υπάρχουν τέτοιες αποδείξεις για τα περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, η σωρευμένη ζημία - που επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειούμενη από τυχόν ζημία απομείωσης στο στοιχείο αυτό η οποία είχε αναγνωρισθεί στο παρελθόν στα αποτελέσματα - μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στα αποτελέσματα. Ζημία απομείωσης καταχωρημένη στα αποτελέσματα που αφορά σε μετοχικούς τίτλους δεν αντλιογίζεται στα αποτελέσματα. Αν σε μια μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεογράφου χαρακτηριζόμενο ως διαθέσιμο για πώληση αυξηθεί και η αύξηση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την καταχώρηση στα αποτελέσματα της ζημίας απομείωσης, η ζημία απομείωσης αντλιογίζεται στα αποτελέσματα.

Για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, το ποσό της ζημιάς από απομείωση της αξίας τους, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας τους και της παρούσας αξίας των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Τα έσοδα από τόκους που αφορούν τίτλους χαρτοφυλακίου επενδύσεων καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους.

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα είσπραξης των μερισμάτων. Αυτή είναι η ημερομηνία κατοχύρωσης των μερισμάτων, τα οποία απεικονίζονται ξεχωριστά στον λογαριασμό «έσοδα από μερίσματα»

2.8 Απαιτήσεις κατά πελατών

Οι απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν δάνεια όπου τα κεφάλαια χορηγούνται απευθείας στο δανειολήπτη. Εξαιρέση αποτελούν οι απαιτήσεις κατά πελατών οι οποίες προορίζονται προς πώληση, εάν υπάρχουν, και ταξινομούνται κατά περίπτωση ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή διαθέσιμα προς πώληση χρεόγραφα του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

Οι απαιτήσεις κατά πελατών καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία εκταμίευσης των κεφαλαίων προς τους δανειολήπτες στην εύλογη αξία που περιλαμβάνει τα έσοδα συναλλαγής. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, οι ανωτέρω απαιτήσεις αποτιμώνται στην αποσβέσιμη αξία με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται στα έσοδα από τόκους και αναγνωρίζονται όταν καταστούν δεδουλευμένα. Όλες οι προμήθειες και δαπάνες οι οποίες είναι άμεσα συνδεδεμένες με την έγκριση, εκταμίευση, χρηματοδότηση ή διακανονισμό μίας απαίτησης κατά πελατών ή δέσμευση δανεισμού, θεωρούνται ως κόστος συναλλαγής και καταχωρούνται ως έσοδα επομένων χρήσεων και μεταφέρονται σταδιακά κατά τη διάρκεια της απαίτησης στο λογαριασμό «τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα» με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.9 Προβλέψεις για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών

Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας μιας απαίτησης, σχηματίζεται όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος δεν πρόκειται να εισπράξει το σύνολο των κεφαλαίων που είναι απαιτητά στα πλαίσια της σύμβασης και σύμφωνα με τους αρχικούς όρους της. Ο όρος «απαίτηση» περιλαμβάνει δάνεια, ενέγγυες πιστώσεις, εγγυητικές επιστολές και εγκεκριμένα όρια πιστώσεων.

Οι προβλέψεις απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων απεικονίζονται στον ισολογισμό αφαιρετικά της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών, ενώ οι προβλέψεις για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται σε λογαριασμούς τάξεως, όπως μία συμβατική δέσμευση, καταχωρούνται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Η διενέργεια επιπρόσθετων προβλέψεων για απομείωση της αξίας των απαιτήσεων πραγματοποιείται μέσω του λογαριασμού αποτελεσμάτων «προβλέψεις απομείωσης αξίας απαιτήσεων».

Ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για πιθανές ζημιές στο χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων κατά πελατών μεμονωμένα για σημαντικά δάνεια και συγκεντρωτικά για δάνεια που δεν θεωρούνται σημαντικά.

Σε περιπτώσεις ύπαρξης βάσιμων ενδείξεων απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων κατά πελατών που αποσβένονται στα αποτελέσματα, το ποσό της ζημίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της παρούσας

αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων μελλοντικών ζημιών που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένες με α) το αρχικό πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης, εφόσον η απαίτηση είναι σταθερού επιτοκίου, ή β) το τρέχον πραγματικό επιτόκιο, για απαιτήσεις κυμαινόμενου επιτοκίου.

Ο υπολογισμός της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών απαίτησης με εξασφάλιση λαμβάνει υπόψη τις πιθανές ταμειακές ροές από την απόκτηση και πώληση της εξασφάλισης, ανεξάρτητα από την πιθανότητα κατάσχεσής της.

Για σκοπούς διενέργειας εκτίμησης της απομείωσης, σε συγκεντρωτικό επίπεδο, οι απαιτήσεις κατηγοριοποιούνται με βάση ομοειδή χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου. Τα δάνεια σε επιχειρήσεις ομαδοποιούνται βάσει των ημερών καθυστέρησης, του τύπου του δανείου, του τομέα δραστηριότητας της επιχείρησης και του μεγέθους αυτής, του τύπου των εξασφαλίσεων και λοιπών σχετικών χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου. Στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια ομαδοποιούνται αντίστοιχα βάσει των ημερών καθυστέρησης και του τύπου του δανείου. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά λαμβάνονται υπόψη για την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών σε κοινές ομάδες απαιτήσεων με την έννοια ότι είναι ενδεικτικά της δυνατότητας των πιστούχων να αποπληρώσουν τις οφειλές τους, και συνεκτιμώμενα με τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων των ομάδων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου και αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της απομείωσης της αξίας τους. Τα ιστορικά δεδομένα απομείωσης της αξίας απαιτήσεων αναπροσαρμόζονται με τα τρέχοντα δεδομένα, προκειμένου να απεικονίσουν τις παρούσες συνθήκες οι οποίες δεν υφίσταντο και δεν είχαν επηρεάσει τα ιστορικά δεδομένα όπως αυτά διαμορφώθηκαν και να εξαλείψουν τυχόν ιστορικές επιδράσεις που δεν παρατηρούνται στην παρούσα περίοδο.

Αναφορικά με απαιτήσεις κατά πελατών οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε χώρες με αυξημένο κίνδυνο εξυπηρέτησης του εξωτερικού δανεισμού τους, ο Όμιλος διενεργεί εκτίμηση των οικονομικών και πολιτικών συνθηκών και όπου κρίνεται απαραίτητο διενεργεί πρόσθετη πρόβλεψη σε επίπεδο χώρας.

Ο Όμιλος επισκοπεί σε τακτά χρονικά διαστήματα τις απαιτήσεις που έχουν υποστεί απομείωση της αξίας τους και τουλάχιστον μία φορά το έτος, διενεργεί επανεξέταση των υφιστάμενων εκτιμήσεων. Οποιοσδήποτε μεταβολές επέλθουν στην αξία και στο χρόνο είσπραξης των αναμενόμενων ταμειακών ροών σε σχέση με τις προηγούμενες εκτιμήσεις, λαμβάνονται υπόψη για την αναπροσαρμογή του ύψους των υφιστάμενων προβλέψεων απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων, η οποία πραγματοποιείται με χρέωση ή πίστωση του αντίστοιχου λογαριασμού «απομείωση αξίας απαιτήσεων». Ο Όμιλος επανεξετάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται στην εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών με απώτερο σκοπό την απόλυση των αποκλίσεων μεταξύ των πραγματικών και των εκτιμώμενων ζημιών.

Όταν μία απαίτηση καταστεί μη-εισπράξιμη ή διακανονισθεί, τότε δύναται να διαγραφεί έναντι του ποσού της σχηματισθείσας πρόβλεψης για τη συγκεκριμένη απαίτηση εφόσον αυτό αναγνωρίζεται από την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Μεταγενέστερα της διαγραφής της, οποιεσδήποτε εισπράξεις καταχωρούνται σε πίστωση του λογαριασμού αποτελεσμάτων «απομείωση αξίας απαιτήσεων».

Αν, σε μια μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως η βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας ενός οφειλέτη), η προγενέστερα καταχωρημένη ζημία απομείωσης αντλογίζεται αναμορφώνοντας το ποσό πρόβλεψης. Το αντλογισθέν ποσό καταχωρείται στα αποτελέσματα, στον λογαριασμό χρεώσεων απομείωσης έναντι πιστωτικών ζημιών.

2.10 Επαναδιαπραγματευόμενα δάνεια

Σε περίπτωση που οι όροι ενός δανείου έχουν επαναδιαπραγματευθεί, το δάνειο δεν θεωρείται πλέον σε καθυστέρηση. Ο Όμιλος παρακολουθεί συστηματικά τα επαναδιαπραγματευόμενα δάνεια ώστε να διασφαλίσει ότι οι τηρούνται οι όροι και ότι οι μελλοντικές πληρωμές θα πραγματοποιηθούν. Τα δάνεια συνεχίζουν να υπόκεινται σε μεμονωμένη ή συλλογική αξιολόγηση για απομείωση, με βάση το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου.

2.11 Παύση απεικόνισης

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (ή αν ισχύει, μέρος χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων) παύει να απεικονίζεται όταν:

- εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- διατηρεί τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμιακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, αλλά αναλαμβάνει συμβατική υποχρέωση να καταβάλλει χωρίς σημαντική καθυστέρηση τις ταμιακές ροές σε έναν ή περισσότερους παραλήπτες (pass-through διακανονισμός)
- ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμιακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και είτε (α) έχει μεταβιβάσει πραγματικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου ή (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματά του να εισπράξει ταμιακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο και δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε πραγματικά διατηρήσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου ούτε έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στον βαθμό της συνεχιζόμενης ανάμειξης του Ομίλου στο περιουσιακό στοιχείο. Η συνεχής ανάμειξη με την μορφή της εγγύησης επί του μεταβιβαζόμενου περιουσιακού στοιχείου επιμετράται στο χαμηλότερο της λογιστικής αξίας του και του μέγιστου εκτιμώμενου ποσού που μπορεί ο Όμιλος να κληθεί να πληρώσει.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση παύει να αναγνωρίζεται όταν απαλλάσσεται, ακυρώνεται ή λήγει η υποχρέωση. Όταν μια υφιστάμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίστανται από τον ίδιο χρεώστη με σημαντικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, αυτή η αλλαγή ή τροποποίηση θεωρείται ως παύση αναγνώρισης της

αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας και η διαφορά στα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

2.12 Συμβάσεις πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων

Χρεόγραφα τα οποία πωλούνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «πώλησης και επαναγοράς χρεογράφων» σε μια προσυμφωνημένη τιμή (Repos) εξακολουθούν να καταχωρούνται είτε στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών είτε στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση απεικονίζεται κατά περίπτωση ως υποχρέωση προς πιστωτικά ιδρύματα, υποχρέωση προς πελάτες ή λοιπές καταθέσεις. Χρεόγραφα τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μιας σύμβασης «αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων» (“Reverse Repos”) καταχωρούνται κατά περίπτωση ως απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα ή δάνεια και προκαταβολές προς πελάτες αντίστοιχα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς καταχωρείται στο λογαριασμό «τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα» και αναγνωρίζεται σταδιακά κατά τη διάρκεια της σύμβασης Repos (ή Reverse Repos), με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.13 Δανεισμός Χρεογράφων

Χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους καταχωρούνται στο ποσό της εξασφάλισης σε μετρητά που προκαταβλήθηκε ή εισπράχθηκε πλέον του δεδουλευμένου τόκου. Χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους έχουν ληφθεί σαν εξασφάλιση για συναλλαγές δανεισμού χρεογράφων προς τρίτους δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις μέχρις ότου ο έλεγχος των συμβατικών δικαιωμάτων των μεταβιβασθέντων χρεογράφων αποκτηθεί ή πωληθεί σε τρίτους. Σε αυτήν την περίπτωση, η αγορά και πώληση καταχωρούνται στα αποτελέσματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Η υποχρέωση να επιστραφούν καταχωρείται στην εύλογη αξία ως υποχρέωση συναλλαγών.

Αντίστοιχα, χρεόγραφα που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους έχουν ληφθεί σαν εξασφάλιση για συναλλαγές δανεισμού χρεογράφων από τρίτους δεν παύουν να απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις εκτός και αν ο έλεγχος των συμβατικών δικαιωμάτων των μεταβιβαζόμενων χρεογράφων εξαφανισθεί. Ο Όμιλος παρακολουθεί την αγοραία αξία των χρεογράφων που δανείζονται από ή δανείζονται σε τρίτους σε τακτική βάση και προσφέρει ή απαιτεί πρόσθετες εξασφαλίσεις σε αντιστοιχία με τις υποκείμενες συμφωνίες. Οι αμοιβές και οι τόκοι που λαμβάνονται ή πληρώνονται καταχωρούνται ως έσοδο ή έξοδο από τόκους αντίστοιχα, σταδιακά (βάση των δεδουλευμένων).

2.14 Αγορές και πωλήσεις κανονικής παράδοσης

Ο Όμιλος καταχωρεί όλες τις συναλλαγές αγοράς και πώλησης «κανονικής παράδοσης» χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων την ημερομηνία διακανονισμού (“settlement date”) με εξαίρεση τις συναλλαγές που αφορούν τους τίτλους του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, του χαρτοφυλακίου επενδύσεων καθώς και όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής (“trade date”), η οποία αντιστοιχεί στην ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Σε διαφορετική περίπτωση, οι ανωτέρω συναλλαγές αντιμετωπίζονται ως παράγωγα χρηματοπιστωτικά

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

μέσα έως την ημερομηνία διακανονισμού τους ("settlement date").

2.15 Συμψηφισμός

Η απεικόνιση στις οικονομικές καταστάσεις του καθαρού ποσού που προκύπτει από συμψηφισμό χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων επιτρέπεται, μόνο εφόσον υφίσταται συμβατικό δικαίωμα που επιτρέπει το συμψηφισμό των ποσών που έχουν καταχωρηθεί και παράλληλα υπάρχει πρόθεση είτε για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης αντίστοιχα είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει μετά το συμψηφισμό.

2.16 Τόκοι και εξομιούμενα έσοδα και έξοδα

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους που αφορούν όλα τα έντοκα χρηματοπιστωτικά μέσα καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Ο υπολογισμός των ανωτέρω εσόδων και εξόδων διενεργείται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα έσοδα από τόκους αφορούν τοκομερίδια τίτλων σταθερής απόδοσης που περιλαμβάνονται τόσο στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων όσο και στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών καθώς και δεδουλευμένα έσοδα/έξοδα από κρατικά και άλλα χρεόγραφα.

Όταν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα παρόμοιων τέτοιων στοιχείων έχει υποστεί απομείωση, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για να προεξοφληθούν οι μελλοντικές ταμιακές ροές για τον σκοπό της επιμέτρησης της ζημιάς απομείωσης.

2.17 Έσοδα προμηθειών και αμοιβών

Γενικά, οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα που προκύπτουν από διαπραγματεύσεις, συναλλαγές ή συμμετοχή σε διαπραγματεύσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως η αγορά απαιτήσεων από δάνεια, μετοχών ή άλλων αξιόγραφων και η αγορά ή πώληση οικονομικών μονάδων, καταχωρούνται κατά το χρόνο ολοκλήρωσης της υποκείμενης συναλλαγής.

2.18 Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν γη και ακίνητα, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, μεταφορικά μέσα και εξοπλισμό, τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο με σκοπό τη λειτουργική χρησιμοποίησή τους αλλά και για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία καταχωρούνται αρχικά στη αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που απαιτούνται προκειμένου ένα πάγιο να τεθεί σε κατάσταση λειτουργίας.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες ζημίες απομείωσης της αξίας τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μεταγενέστερα της απόκτησης ενός παγίου που περιλαμβάνεται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία», κεφαλαιοποιούνται μόνο στη περίπτωση όπου θεωρείται πιθανό ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη

για τον Όμιλο, πέρα από εκείνα τα οποία αναμένονταν αρχικά κατά την απόκτηση του παγίου. Σε διαφορετική περίπτωση, οι συγκεκριμένες δαπάνες μεταφέρονται απευθείας στα αποτελέσματα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός ενσώματος παγίου στοιχείου αρχίζει με την έναρξη χρησιμοποίησής του και διακόπτεται μόνο με τη πώληση ή μεταβίβαση του παγίου στοιχείου. Κατά συνέπεια, η διενέργεια αποσβέσεων επί ενός παγίου στοιχείου το οποίο παύει να χρησιμοποιείται, δεν διακόπτεται εκτός εάν έχει πλήρως αποσβεσθεί. Τα ενσώματα πάγια στοιχεία αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Γήπεδα	Δεν αποσβένονται
Κτήρια (Ιδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Κτήρια (Μη ίδιο-χρησιμοποιούμενα)	έως 50 έτη
Βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων	Κατά την υπολειπόμενη διάρκεια της μίσθωσης, μη υπερβαίνουσα ωστόσο τα 10 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	έως 12 έτη
Μεταφορικά μέσα	έως 10 έτη
Ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός	έως 5 έτη

Ο Όμιλος εξετάζει σε περιοδική βάση τα ενσώματα πάγια στοιχεία προκειμένου να διαπιστώσει, εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους. Όταν η λογιστική αξία ενός ενσώματος παγίου στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ο Όμιλος σχηματίζει ανάλογη πρόβλεψη για ζημιά από απομείωση προκειμένου η λογιστική αξία του παγίου να απεικονίζει την ανακτήσιμη αξία του. Τα κέρδη και ζημίες από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων προσδιορίζονται βάσει της λογιστικής αξίας τους και λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Τα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς, περιλαμβάνουν κυρίως ακίνητα τα οποία αποκτώνται από τον Όμιλο μέσω της διαδικασίας πλειστηριασμού προς πλήρη ή μερική ικανοποίηση απαιτήσεων του. Τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, στην οποία περιλαμβάνονται οι δαπάνες συναλλαγής, και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «λοιπά πάγια στοιχεία». Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, τα συγκεκριμένα ακίνητα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης αξίας τους μετά την αφαίρεση των εκτιμώμενων δαπανών διάθεσής τους. Τα κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από την πώληση περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, καταχωρούνται στο λογαριασμό «λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης».

2.19 Ακίνητα επενδύσεων

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν ιδιότητα γήπεδα και κτήρια (ή έχουν περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μίας σύμβασης μίσθωσης, χρηματοδοτικής ή λειτουργικής), τα οποία κατέχει ο Όμιλος με σκοπό την είσπραξη μισθωμάτων ή / και την αποκόμιση κεφαλαιακών κερδών. Οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται αρχικά στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες συναλλαγής. Ένα ενσώματο πάγιο στοιχείο το οποίο έχει περιέλθει στη κατοχή του Ομίλου στα πλαίσια μιας σύμβασης λειτουργικής μίσθωσης, δύναται να καταχωρηθεί στο λογαριασμό «ακίνητα επενδύσεων» εφόσον, α)

το περιουσιακό στοιχείο πληροί τα κριτήρια ορισμού μιας επένδυσης σε ακίνητο, ή β) η σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης καταχωρείται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που καταχωρείται μία σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησής τους, οι επενδύσεις σε ακίνητα αποτιμώνται στην αξία κτήσης τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις όποιες σωρευμένες ζημιές απομείωσης της αξίας τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αποσβένονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία δεν διαφέρει σημαντικά από την ωφέλιμη ζωή αντίστοιχων περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ενσώματα πάγια στοιχεία». Οι επενδύσεις σε ακίνητα εξετάζονται σε περιοδική βάση προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους.

2.20 Υπεραξία, λογισμικό και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία

Στο λογαριασμό «άυλα πάγια στοιχεία» περιλαμβάνονται η υπεραξία θυγατρικών, τα έξοδα λογισμικού και λοιπά άυλα πάγια στοιχεία, τα οποία αφορούν περιουσιακά στοιχεία που περιέχονται στον Όμιλο από αγορές επιχειρήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν αυτά να προσδιορισθούν σε μεμονωμένη βάση.

Η **υπεραξία** επιχειρήσεων αντιπροσωπεύει το υπερβάλλον τίμημα αγοράς μίας επιχείρησης έναντι της εύλογης αξίας του μεριδίου της καθαρής θέσης της εξαγορασθείσας επιχείρησης που αποκτά ο Όμιλος κατά την ημερομηνία αγοράς. Μεταγενέστερα της αρχικής αναγνώρισης της, η υπεραξία επιχειρήσεων αποτιμάται στην αξία κτήσης της μείον τις όποιες σωρευμένες ζημιές από απομείωση της αξίας της. Η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα, τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας της.

Εάν κατά την ημερομηνία εξαγοράς το ποσό που καταβάλλεται στον πωλητή υπολείπεται της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποκτώνται, στο μέρος που αναλογούν στο ποσοστό του αγοραστή, αναγνωρίζεται από τον Όμιλο ως αρνητική υπεραξία επιχειρήσεων. Με τη διαπίστωση της ύπαρξης αρνητικής υπεραξίας, ο Όμιλος (α) επαναπροσδιορίζει και επιμετρά τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις του πωλητή καθώς και το ποσό το οποίο κατέβαλλε στο πωλητή και (β) αναγνωρίζει άμεσα στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, τυχόν κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν μετά τον επαναπροσδιορισμό.

Η αξία κτήσης **λογισμικού** περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα και διακριτά προϊόντα λογισμικού που ελέγχει ο Όμιλος και από τα οποία αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οφέλη για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους και τα οποία θα υπερβαίνουν τα σχετικά με αυτά έξοδα κτήσης. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν τη λειτουργία των λογισμικών προγραμμάτων πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, κεφαλαιοποιούνται και προστίθενται στην αρχική αξία κτήσης τους. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την ανάπτυξη των λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται με την ευθεία μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, σε περίοδο όμως η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τα 12 έτη.

Δαπάνες όπως οι δαπάνες ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης επιχειρησιακών μονάδων ή υποκαταστημάτων, δαπάνες εκπαίδευσης προσωπικού, δαπάνες διαφήμισης και προβολής και δαπάνες μετεγκατάστασης και αναδιοργάνωσης τμήματος ή όλου του Ομίλου, αναγνωρίζονται ως έξοδα κατά το χρόνο πραγματοποίησής τους.

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται περίπτωση απομείωσης της αξίας τους. Εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση, η διοίκηση του Ομίλου διενεργεί ανάλυση προκειμένου να διαπιστώσει εάν η λογιστική αξία των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων μπορεί πλήρως να ανακτηθεί. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση.

2.21 Ασφαλιστικές δραστηριότητες

Σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π.4, ο Όμιλος χαρακτηρίζει τα συμβόλαια σε ασφαλιστικά και επενδυτικά.

α. Ασφαλιστικά συμβόλαια

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια που εμπεριέχουν σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο κατά την έναρξη του συμβολαίου. Ένα συμβόλαιο το οποίο εκθέτει την ασφαλιστική εταιρία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο, χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν είναι ασφαλιστικό συμβόλαιο.

Ο Όμιλος χαρακτηρίζει τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που έχουν εκδοθεί από την ασφαλιστική εταιρία ως ασφαλιστικά συμβόλαια.

Τα ασφαλιστικά συμβόλαια κατηγοριοποιούνται σε δυο κατηγορίες σύμφωνα με τη φύση του ασφαλιστικού κινδύνου.

α1. Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ασφαλίζουν, στην πλειοψηφία τους, γεγονότα που αναμένεται να συμβούν μακροπρόθεσμα. Τα αναλογούντα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην έκδοση ή στην ανανέωση των συμβολαίων.

α2. Ασφαλιστήρια συμβόλαια Γενικών Ζημιών

Τα ασφάλιστρα εγγράφονται με την έναρξη του συμβολαίου και αναγνωρίζονται ως έσοδα (Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα) σε αναλογική βάση κατά την διάρκεια του συμβολαίου. Τα αναβαλλόμενα έσοδα μεταφέρονται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων. Τα συμβόλαια αυτά δεν περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα.

β. Επενδυτικά συμβόλαια

Ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF): Τα συμβόλαια αυτά προσφέρουν εγγυημένη επενδυτική απόδοση στις εισφορές των κατόχων καθώς επίσης και χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής σε επιπρόσθετες παροχές. Υπάρχουν συμβόλαια που απευθύνονται σε υπαλλήλους εταιρειών και προσδιορίζουν τις μελλοντικές τους παροχές. Οι χαμηλότερες αποδόσεις από τις εγγυημένες καλύπτονται από την εταιρία που ανήκει το προσωπικό. Ο Όμιλος δεν έχει καμία υποχρέωση σε πιθανόν αναλογιστικό έλλειμμα.

γ. Αναβαλλόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίων (DAC)

Προμήθειες και άλλα έξοδα πρόσκτησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της οικονομικής περιόδου για την έκδοση νέων συμβολαίων ή την ανανέωση υφιστάμενων συμβολαίων και τα

οποία αφορούν μεταγενέστερες οικονομικές χρήσεις, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στην περίοδο που αναγνωρίζεται το έσοδο.

δ. Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις

Τα ασφαλιστικά αποθέματα αντικατοπτρίζουν τρέχουσες εκτιμήσεις μελλοντικών χρηματοοικονομικών ροών που θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (Ζωής και Γενικών ζημιών). Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων διενεργείται κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων και περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Μαθηματικά αποθέματα: Το μαθηματικό απόθεμα αντιπροσωπεύει την τρέχουσα αξία των μελλοντικών υποχρεώσεων, μειωμένο με την παρούσα αξία των ασφαλίσεων που θα εισπραχθούν, λαμβάνοντας υπόψη τις κατάλληλες αναλογιστικές παραδοχές και τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων: Το απόθεμα αυτό συμπεριλαμβάνει τις υποχρεώσεις που δεν έχουν εξοφληθεί, αναγγελθείσες και μη (IBNR) και αντιπροσωπεύει το εκτιμώμενο συνολικό κόστος των πληρωτέων απαιτήσεων. Το απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων υπολογίζεται με την μέθοδο «φάκελο προς φάκελο» και οι μη αναγγελθείσες ζημιές υπολογίζονται με βάση την προηγούμενη εμπειρία. Το απόθεμα συμπεριλαμβάνει όλα τα έξοδα διεκπεραίωσης των ζημιών.

Εξέταση επάρκειας της ασφαλιστικής υποχρέωσης (LAT): Ο Όμιλος αξιολογεί την επάρκεια των αναγνωριζόμενων ασφαλιστικών προβλέψεων εφαρμόζοντας το έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών υποχρεώσεων χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμιακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες από τον έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων υποχρεώσεις του Ομίλου υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθέματα των κλάδων τους οποίους αφορά και επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

ε. Αντασφάλιση

Ο Όμιλος έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις βάσει των οποίων μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος. Οι υποχρεώσεις των αντασφαλιστικών συμβάσεων υπολογίζονται βάσει μικτού κόστους αντασφάλισης και αναγνωρίζονται διακριτά ως στοιχεία ενεργητικού «Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές».

2.22 Μισθώσεις

Η αξιολόγηση του εάν μια σύμβαση είναι ή εμπεριέχει μίσθωση βασίζεται πάντοτε στην ουσία της εν λόγω σύμβασης. Κατά την αξιολόγηση θα πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον: α) η εκπλήρωση μιας σύμβασης εξαρτάται από τη χρήση ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου ή στοιχείων και β) η σύμβαση εκχωρεί δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου

α. Ο Όμιλος ως μισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις:

Οι συμβάσεις μίσθωσης παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο Όμιλος διατηρεί όλους τους κινδύνους και οφέλη που απορρέουν από την κυριότητα των παγίων στοιχείων, καταχωρούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης, στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας των μισθωμένων παγίων στοιχείων και της παρούσας αξίας των

ελάχιστα καταβαλλόμενων μισθωμάτων. Κάθε ένα από τα μισθώματα που καταβάλλεται, επιμερίζεται μεταξύ του ποσού που αφορά την αποπληρωμή του κεφαλαίου και του ποσού που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται ένας σταθερός συντελεστής αποπληρωμής του ανεξόφλητου υπολοίπου της χρηματοδότησης. Το ποσό που αφορά το ανεξόφλητο κεφάλαιο των υποχρεώσεων από μίσθωση παγίων στοιχείων, καταχωρείται στο λογαριασμό «λοιπά στοιχεία παθητικού». Το ποσό που αφορά την αποπληρωμή των εξόδων χρηματοδότησης, μεταφέρεται σταδιακά στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Όλα τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτώνται στα πλαίσια μίας σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, υπόκεινται σε αποσβέσεις. Η απόσβεση των συγκεκριμένων παγίων στοιχείων γίνεται στο μικρότερο διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής τους και της διάρκειας της μίσθωσης.

Λειτουργικές μισθώσεις:

Οι συμβάσεις μίσθωσης παγίων στοιχείων από τις οποίες προκύπτει ότι ο εκμισθωτής διατηρεί ένα σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα πάγια στοιχεία, καταχωρούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το σύνολο των καταβαλλόμενων μισθωμάτων (στα οποία δεν περιλαμβάνεται η αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) μεταφέρεται σταδιακά και ισόποσα στη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Στην περίπτωση όπου μια σύμβαση λειτουργικής μίσθωσης διακοπεί πριν από την ημερομηνία λήξης της, το ποσό που καταβάλλεται στον εκμισθωτή με τη μορφή αποζημίωσης, αναγνωρίζεται ως έξοδο κατά τη περίοδο στην οποία διακόπτεται η σύμβαση.

β. Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Χρηματοδοτικές μισθώσεις: Όταν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν μισθωθεί με χρηματοδοτική μίσθωση, η παρούσα αξία των ελάχιστων μισθωμάτων που πρέπει να καταβληθούν απεικονίζεται ως απαίτηση. Τα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τη μέθοδο της καθαρής επένδυσης (προ φόρων), η οποία αντικατοπτρίζει ένα σταθερό συντελεστή απόδοσης. Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «απαιτήσεις κατά πελατών».

Λειτουργικές μισθώσεις: Τα περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται στα πλαίσια συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης, απεικονίζονται στον ισολογισμό ανάλογα με τη λειτουργική φύση τους. Τα εκμισθωμένα πάγια στοιχεία αποσβένονται συστηματικά κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία θα πρέπει να συμπίπτει με την ωφέλιμη ζωή ομοειδών παγίων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τις λειτουργικές ανάγκες του Ομίλου. Τα έσοδα από μισθώματα (μείον την αξία τυχόν κινήτρων που παρέχονται από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του σταθερού ποσού κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.23 Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

Για τους σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα υπόλοιπα των λογαριασμών «ταμείο», «μη δεσμευμένα χρηματικά διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα», «απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων» και τα υψηλής ρευστότητας χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διάρκειας μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους όπως «έντοκα γραμμάτια και

άλλα αξιόγραφα», «χαρτοφυλάκιο επενδύσεων» και «χαρτοφυλάκιο συναλλαγών», των οποίων ο κίνδυνος μεταβολής της εύλογης αξίας τους είναι ασήμαντος και οι οποίες χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο για την εξυπηρέτηση των βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων του.

2.24 Προβλέψεις

Ο Όμιλος διενεργεί προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις και κινδύνους όταν υπάρχει παρούσα νομική ή τεκμαιρομένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων, υπάρχει μεγάλη πιθανότητα εκροής πόρων που εμπεριέχουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της υποχρέωσης και είναι εφικτό να εκτιμηθεί αξιόπιστα το ποσό της υποχρέωσης.

2.25 Συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης

Συμβόλαιο χρηματοοικονομικής εγγύησης είναι το συμβόλαιο βάσει του οποίου ο εκδότης δεσμεύεται να πραγματοποιήσει καθορισμένες πληρωμές προκειμένου να αποζημιώσει τον κάτοχο, για ζημιές λόγω εκπροθέσμων πληρωμών από οφειλέτη, βάσει των αρχικών ή των τροποποιημένων όρων ενός χρεωστικού τίτλου.

Τα συμβόλαια χρηματοοικονομικής εγγύησης, εκτός αυτών που έχουν χαρακτηριστεί ως ασφαλιστήρια συμβόλαια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην υψηλότερη από (α) την αξία του αναπόσβεστου υπολοίπου των εισπραχθέντων αμοιβών και των αμοιβών επομένων περιόδων και (β) την αξία της δαπάνης που απαιτείται για το διακανονισμό της αναληφθείσας δέσμευσης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

2.26 Παροχές προς εργαζομένους

Οι εταιρείες του Ομίλου καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα παροχών σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία σύμφωνα με τις συνθήκες και τις πρακτικές που επικρατούν στην κάθε χώρα. Τα προγράμματα αυτά διαχωρίζονται σε συνταξιοδοτικά προγράμματα και σε προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία.

2.26.1 Συνταξιοδοτικά προγράμματα

α. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ως συνταξιοδοτικό πρόγραμμα καθορισμένων παροχών ορίζεται το πρόγραμμα στο οποίο οι παροχές καθορίζονται με βάση συγκεκριμένες παραμέτρους όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας ή ο μισθός. Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών, η αξία της υποχρέωσης είναι ίση με την παρούσα αξία των καθορισμένων πληρωτέων παροχών κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων μειωμένης κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, μετά από προσαρμογή για μη αναγνωρισθέντα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και κόστος παρελθόντων υπηρεσιών. Ο Όμιλος εφαρμόζει τον «κανόνα περιθωρίου» του Δ.Λ.Π. 19 «Παροχές σε εργαζομένους» σύμφωνα με τον οποίο μέρος από τα κέρδη ή ζημιές που έχουν προκύψει από αναλογιστικές μελέτες δύνανται να μην αναγνωριστούν και να αποσβεστούν επί του μέσου χρόνου που απομένει ως τη συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων.

Η υποχρέωση καθορισμένων παροχών εκτιμάται ετησίως από ανεξάρτητους αναλογιστές σε ετήσια βάση με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας. Η παρούσα αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές, προεξοφλημένες με το επιτόκιο

κρατικών ομολόγων με διάρκεια ανάλογη της υποχρέωσης. Τα έξοδα της υποχρέωσης καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών των ασφαλισμένων.

β. Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Ως πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών ορίζεται το πρόγραμμα σύμφωνα με το οποίο ο εργοδότης καταβάλλει συγκεκριμένες εισφορές σε κάποιο Ταμείο χωρίς καμία άλλη νομική ή συμβατική υποχρέωση για περαιτέρω εισφορές στην περίπτωση που το Ταμείο δεν έχει τα απαιτούμενα περιουσιακά στοιχεία ώστε να πληρώσει όλες τις παροχές των ασφαλισμένων στην τρέχουσα και παρελθούσες περιόδους. Οι εισφορές του Ομίλου στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.26.2 Λοιπές παροχές σε εργαζομένους μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι υπάλληλοι του Ομίλου συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα, τα οποία σχετίζονται με παροχές υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένων και των παροχών υγειονομικής περίθαλψης μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Τα προγράμματα αυτά είναι όλα καθορισμένων εισφορών και οι εισφορές του Ομίλου καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της περιόδου που αφορούν και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Δαπάνες Προσωπικού».

2.26.3 Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Τράπεζα εφαρμόζει πρόγραμμα μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης για τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα διευθυντικά στελέχη και το προσωπικό του Ομίλου. Η εύλογη αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από τους εργαζόμενους ως αντάλλαγμα των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγούνται επιμετρούνται με βάση την εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης κατά την ημερομηνία χορήγησης και αναγνωρίζεται ως έξοδο. Το συνολικό ποσό που πρέπει να επιβαρύνει τα αποτελέσματα κατά την περίοδο κατοχύρωσης, προσδιορίζεται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης που χορηγήθηκαν. Η εύλογη αξία προσδιορίζεται με τη χρήση μοντέλου αποτίμησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την τρέχουσα τιμή της μετοχής την ημερομηνία της χορήγησης των δικαιωμάτων, την τιμή άσκησης των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη περίοδο των δικαιωμάτων, την εκτιμώμενη διακύμανση των μετοχών, το εκτιμώμενο ύψος των μερισμάτων των μετοχών και το εκτιμώμενο επιτόκιο (μηδενικού κινδύνου) για την διάρκεια των μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης.

Όταν τα μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης ασκηθούν και εκδοθούν νέες μετοχές, το ποσό που εισπράττεται (αφού αφαιρεθούν τυχόν έξοδα συναλλαγής) κεφαλαιοποιείται στο «Μετοχικό Κεφάλαιο» μέχρι την ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται. Τυχόν ποσό πέραν της ονομαστικής αξίας πιστώνεται στο λογαριασμό «Αποθεματικό υπέρ το άρτιο».

2.27 Φόροι

Η υποχρέωση της καταβολής φόρου εισοδήματος επί των κερδών, προσδιορίζεται με βάση την εκάστοτε φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο στη χρήση στην οποία πραγματοποιούνται τα κέρδη.

Ο υπολογισμός του αναβαλλόμενου φόρου γίνεται με τη μέθοδο του ισολογισμού και προσδιορίζεται για όλες τις προσωρινές

διαφορές, οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τις εκάστοτε φορολογικές διατάξεις.

Οι σημαντικότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από τα ασφαλιστικά αποθέματα, τις προβλέψεις για παροχές για έξοδο από την υπηρεσία και την αναπροσαρμογή της αξίας ορισμένων περιουσιακών στοιχείων. Τα φορολογικά οφέλη τα οποία δύνανται να προκύψουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό, αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για το συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προσδιορίζονται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές, οι οποίοι αναμένεται ότι θα ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή θα διακανονισθεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Υποχρέωση αναβαλλόμενου φόρου αναγνωρίζεται σε όλες τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η χρονική στιγμή της αντιστροφής της προσωρινής διαφοράς μπορεί να ελεγχθεί από τον Όμιλο και υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι η διαφορά δεν θα αντιστραφεί στο προσεχές μέλλον.

Απαίτηση αναβαλλόμενου φόρου υπολογίζεται επί όλων των προσωρινών διαφορών που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές, υποκαταστήματα και συγγενείς επιχειρήσεις, καθώς και επενδύσεις σε κοινοπραξίες, στο βαθμό που υπάρχει σημαντική πιθανότητα ότι οι προσωρινές αυτές διαφορές θα αναστραφούν στο προσεχές μέλλον και ότι θα υπάρχουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων θα γίνει ο συμψηφισμός.

Οι απαιτήσεις ή υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους που αφορούν μεταβολές της εύλογης αξίας των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων και αντισταθμιστικών ταμειακών ροών, οι οποίες καταχωρούνται σε χρέωση ή πίστωση των ιδίων κεφαλαίων, καταχωρούνται επίσης σε χρέωση ή πίστωση των ιδίων κεφαλαίων και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν μεταφερθούν στα αποτελέσματα και τα σχετιζόμενα κέρδη/ζημίες.

2.28 Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού

Οι υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και τα μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία των κεφαλαίων που λαμβάνονται (τα έσοδα της έκδοσης), μετά την αφαίρεση των πραγματοποιηθέντων εξόδων που αφορούν την έκδοσή τους. Μεταγενέστερα της αρχικής καταχώρησης, επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος και η οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των καθαρών εσόδων από την έκδοση των πιστωτικών τίτλων και τίτλων μειωμένης εξασφάλισης και του ποσού που απαιτείται για την αποπληρωμή τους, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σταδιακά κατά τη διάρκεια των τίτλων με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.29 Μετοχικό κεφάλαιο, ίδιες μετοχές και λουτοί εκδοθέντες μετοχικοί τίτλοι

Έξοδα εκδόσεως μετοχικού κεφαλαίου και λουτών μετοχικών τίτλων: Τα έξοδα που πραγματοποιούνται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από τις περιπτώσεις συνένωσης επιχειρήσεων, απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων μετά τον υπολογισμό της μείωσης του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά.

Μερίσματα επί κοινών μετοχών: Τα μερίσματα που αναλογούν στις κοινές μετοχές, αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο στην οποία εγκρίνονται από την Ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας. Μερίσματα επί προνομιούχων μετοχών καταχωρημένων στα Ίδια Κεφάλαια αναγνωρίζονται ως υποχρέωση κατά την περίοδο που ο Όμιλος δεσμεύεται να καταβάλλει το μέρισμα.

Ίδιες μετοχές: Οι μετοχές της Τράπεζας που κατέχονται από τον Όμιλο, καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «ίδιες μετοχές» και απεικονίζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έως ότου ακυρωθούν, επανεκδοθούν ή επαναπωληθούν. Η αξία κτήσης των ιδίων μετοχών περιλαμβάνει και δαπάνες συναλλαγών, μετά την αφαίρεση του φόρου εισοδήματος που αναλογεί σε αυτά. Ο αριθμός των ιδίων μετοχών που κατέχονται από τον Όμιλο δεν μειώνει τον αριθμό των μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία, ωστόσο επηρεάζει τον αριθμό των μετοχών που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή. Οι ίδιες μετοχές που κατέχονται από τη Τράπεζα δεν ενσωματώνουν δικαίωμα είσπραξης μερίσματος. Η διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του οριστικού τιμήματος από την επαναπώληση (ή επανέκδοση) των ιδίων μετοχών, καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια και δεν περιλαμβάνεται στο προσδιορισμό του καθαρού αποτελέσματος της χρήσης.

2.30 Τομείς δραστηριότητας

Σε διεθνές επίπεδο, ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε επιχειρησιακούς τομείς και παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες που υπόκεινται σε κινδύνους και αποδόσεις που διαφέρουν μεταξύ των επιχειρησιακών τομέων. Αυτή η οργανωτική δομή αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία ο Όμιλος παρουσιάζει οικονομικές πληροφορίες ως προς τους επιχειρησιακούς τομείς της δραστηριότητάς του.

Κάθε γεωγραφικός τομέας παρέχει προϊόντα ή υπηρεσίες μέσα σε οικονομικό περιβάλλον το οποίο υπόκειται σε κινδύνους και οφέλη που διαφέρουν από εκείνους που αντιμετωπίζονται σε διαφορετικά οικονομικά περιβάλλοντα.

2.31 Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπήσεις δραστηριότητες

Περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ή ομάδες στοιχείων) των οποίων η λογιστική αξία πρόκειται να ανακτηθεί κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσω πώλησης, και όχι μέσω της λειτουργικής αξιοποίησης τους, καταχωρούνται ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση. Πριν από την καταχώρησή τους ως στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, ο προσδιορισμός της αξίας των στοιχείων αυτών (το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μίας ομάδας στοιχείων) γίνεται σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. που ισχύουν. Κατά την αρχική καταχώρησή τους ως

στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση, η αξία τους προσδιορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ της λογιστικής και εύλογης αξίας αφαιρουμένων των εξόδων της πώλησης, και απεικονίζονται στον ισολογισμό ξεχωριστά από τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός των περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις.

Κατά την αρχική καταχώρηση των προοριζόμενων προς πώληση περιουσιακών στοιχείων, οποιαδήποτε απομείωση της αξίας τους περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα, ακόμα και στην περίπτωση της επανεκτίμησης. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση κερδών ή ζημιών που προκύπτουν από μεταγενέστερες επαναμετρήσεις.

Μία διακοπείσα δραστηριότητα αποτελεί μέρος της δραστηριότητας του Ομίλου και αντιπροσωπεύει μία κύρια ξεχωριστή δραστηριότητα ή γεωγραφική περιοχή λειτουργίας, η οποία είτε έχει πωληθεί είτε έχει καταχωρηθεί ως στοιχείο προοριζόμενο προς πώληση είτε αποτελεί μία θυγατρική η οποία αποκτήθηκε με σκοπό τη μεταπώλησή της. Ο χαρακτηρισμός μίας δραστηριότητας ως διακοπείσας γίνεται κατά τη πώληση ή όταν η εν λόγω δραστηριότητα πληροί τα κριτήρια των στοιχείων που προορίζονται προς πώληση. Οι διακοπείσες δραστηριότητες απεικονίζονται στη κατάσταση των αποτελεσμάτων.

2.32 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν αναμένεται με βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με όλους τους προβλεπόμενους όρους. Κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα, αναβάλλονται και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να αντιστοιχίζονται με τα έξοδα που προορίζονται να αποζημιώσουν. Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με τα ενσώματα πάγια, περιλαμβάνονται στις λοιπές υποχρεώσεις και μεταφέρονται ως έσοδα στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο κατά την αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

2.33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στα συνδεδεμένα μέρη περιλαμβάνονται επιχειρήσεις, στις οποίες η Τράπεζα διατηρεί τον έλεγχο ή ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Επίσης, ως συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται τα μέλη της διοίκησης του Ομίλου, στενά

συγγενικά με αυτά πρόσωπα, εταιρείες που κατέχονται από αυτά ή στις οποίες τα τελευταία έχουν ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Όλες οι τραπεζικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων επιτοκίων και εξασφαλίσεων, πραγματοποιούνται ουσιαστικά με όρους ίδιους με εκείνους που ισχύουν για παρόμοιες συναλλαγές με μη συνδεδεμένα μέρη και δεν εμπεριέχουν κίνδυνο υψηλότερο του κανονικού.

2.34 Θεματοφυλακή και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων τρίτων

Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες θεματοφυλακής και διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων σε φυσικά και νομικά πρόσωπα, κατά τις οποίες κρατά, διαχειρίζεται και επενδύει τα κεφάλαια τρίτων σε διάφορα χρηματοοικονομικά προϊόντα κατόπιν υποδείξεων των κατόχων τους. Για τη παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών, ο Όμιλος εισπράττει προμήθεια. Τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία δεν αποτελούν ιδιοκτησία του Ομίλου και ως εκ τούτου δεν απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις του. Ο Όμιλος δεν παρέχει καμία εγγύηση στους κατόχους των περιουσιακών στοιχείων για την απόδοση των τοποθετήσεων που πραγματοποιεί για λογαριασμό τους και συνεπώς δεν διατρέχει κανένα πιστωτικό κίνδυνο αναφορικά με τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία διαχειρίζεται.

2.35 Κέρδη ανά Μετοχή

Ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή (EPS) υπολογίζεται διαιρώντας το καθαρό κέρδος ή τη ζημία της περιόδου που αναλογεί στους κοινούς μετόχους με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Ο δείκτης των «προσαρμοσμένων» κερδών ανά μετοχή υπολογίζεται όπως ακριβώς και ο δείκτης των βασικών κερδών ανά μετοχή, ωστόσο τα κέρδη και ο αριθμός των μετοχών προσαρμόζονται ανάλογα προκειμένου να απεικονίσουν την ενδεχόμενη μείωση των κερδών ανά μετοχή που θα μπορούσε να επιφέρει η μετατροπή τυχόν μετατρέψιμων ομολογιών ή η άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ή άλλων συναφών συμβολαίων επί των κοινών μετοχών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: Σημαντικές υποκειμενικές κρίσεις και εκτιμήσεις

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) προϋποθέτει τη διενέργεια υποκειμενικών κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών από τη διοίκηση, οι οποίες επηρεάζουν τόσο τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όσο και τα έσοδα και έξοδα που αναγνωρίστηκαν στις ενοποιημένες και στις οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας. Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν διενεργηθεί για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι οι κατάλληλες δεδομένου των γεγονότων που ίσχυαν κατά την 31η Δεκεμβρίου 2007.

Οι πιο σημαντικές περιπτώσεις όπου ο Όμιλος διενεργεί υποκειμενικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, κατά την εφαρμογή των Λογιστικών αρχών είναι οι ακόλουθες:

Εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων

Στην περίπτωση που τα χρηματοοικονομικά μέσα δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένες χρηματιστηριακές αγορές, ή οι τιμές τους δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με τη χρήση διαφόρων μεθόδων αποτίμησης. Αυτές περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας, μοντέλα που βασίζονται σε προσδιορίσιμες κατ' αντικειμενικό τρόπο εισαγόμενες παραμέτρους (observable parameters).

Τα μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται εξωχρηματιστηριακά (OTC). Όλα τα μοντέλα αποτίμησης πριν χρησιμοποιηθούν, ελέγχονται ως προς την εγκυρότητά τους ενώ μεταγενέστερα υπόκεινται σε περιοδική αξιολόγηση από εξειδικευμένο προσωπικό, που είναι ανεξάρτητο από το προσωπικό που δημιούργησε το μοντέλο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, γίνεται σύγκριση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από τα μοντέλα αποτίμησης τόσο με τις τιμές χρηματιστηριακών αγορών για παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα, όσο και με πραγματικές τιμές, με σκοπό το περαιτέρω έλεγχο για την εγκυρότητα και αξιοπιστία των μοντέλων. Μεταξύ των μεταβλητών που ενσωματώνονται στα μοντέλα που χρησιμοποιούνται στον Όμιλο, περιλαμβάνονται πραγματικές και προβλεπόμενες τιμές και δείκτες αγοράς, όπως δείκτες διακύμανσης και χρονικές αξίες, δείκτες βάθους αγοράς και ρευστότητας.

Τα μοντέλα αυτά εφαρμόζονται με συνέπεια από περίοδο σε περίοδο, εξασφαλίζοντας έτσι τη συγκρισιμότητα και τη συνέχεια της αποτίμησης διαχρονικά. Ωστόσο, ο προσδιορισμός της εύλογης αξίας εμπεριέχει σημαντικό βαθμό υποκειμενικής κρίσης. Για το λόγο αυτό, η διοίκηση επανεξετάζει τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα ανωτέρω μοντέλα, προκειμένου να καλύψει τους εγγενείς κινδύνους που συνδέονται με τα μοντέλα αποτίμησης (π.χ. παράμετροι, παραδοχές).

Παρόλο που σε ορισμένες περιπτώσεις ο προσδιορισμός των εύλογων αξιών προϋποθέτει σε αρκετά σημαντικό βαθμό τη διενέργεια υποκειμενικής κρίσης, η διοίκηση πιστεύει ότι οι εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στον ισολογισμό καθώς και οι αλλαγές στις εύλογες αξίες που έχουν καταχωρηθεί στη κατάσταση των αποτελεσμάτων, έγιναν σύμφωνα με την αρχή της συντηρητικότητας και αντικατοπτρίζουν τις υφιστάμενες

οικονομικές συνθήκες, βάσει των μηχανισμών ελέγχου και των διαδικασιών διασφάλισης που εφαρμόζονται.

Επιλογή της μεθόδου των εύλογων αξιών

Το πρότυπο Δ.Λ.Π. 39 επιτρέπει στην οικονομική μονάδα να ταξινομήσει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της σε εύλογες αξίες μέσω αποτελεσμάτων («μέθοδος των ευλόγων αξιών»). Ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της εύλογης αξίας όπως αυτή περιγράφεται στη σημείωση 2.5(β). Η υποκειμενική κρίση απαιτείται προκειμένου να εξεταστεί ότι το χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις για την εφαρμογή της μεθόδου των ευλόγων αξιών.

Αναγνώριση κέρδους και ζημίας της ημέρας συναλλαγής

Οι αποφάσεις της διοίκησης του Ομίλου σχετικά με το χρόνο αναγνώρισης του αναβαλλόμενου κέρδους και ζημίας της ημέρας συναλλαγής (βλέπε σημείωση 2.5), βασίζονται στην αρχή της συντηρητικότητας και λαμβάνονται κατόπιν προσεκτικής θεώρησης όλων των γεγονότων και περιστάσεων προς αποφυγή πρώιμης αναγνώρισης του αναβαλλόμενου κέρδους στα αποτελέσματα. Για κάθε μία συναλλαγή προσδιορίζεται ξεχωριστά το αναλογούν μέρος της αναγνώρισης του κέρδους και ζημίας της ημέρας συναλλαγής στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρησιμοποιώντας την κατάλληλη μέθοδο για το είδος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Απομείωση της υπεραξίας των επιχειρήσεων και συμμετοχές σε εταιρείες που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

Ο Όμιλος αξιολογεί σε ετήσια βάση τη λογιστική αξία της υπεραξίας των επιχειρήσεων καθώς και των συμμετοχών που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται πιθανή απομείωση της αξίας τους. Κατά την αξιολόγηση αυτή, συγκρίνεται η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων με την αγοραία αξία τους, εφόσον υπάρχει διαθέσιμη, ή με την εύλογη αξία τους, όπως αυτή προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία προσδιορίζεται από πιστοποιημένο εκτιμητή ή προκύπτει από μοντέλο αποτίμησης, η διοίκηση διενεργεί εκτιμήσεις και παραδοχές.

Η διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι οι εκτιμήσεις και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν είναι λογικές, αντικατοπτρίζουν τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, και επιπλέον, είναι ανάλογες των κινδύνων που απορρέουν από τα περιουσιακά στοιχεία που εξετάζονται. Ωστόσο, διαφορετικές εκτιμήσεις και παραδοχές θα οδηγούσαν σε διαφορετικά αποτελέσματα.

Προβλέψεις για ζημίες από απαιτήσεις κατά πελατών

Οι προβλέψεις ζημιών από απαιτήσεις κατά πελατών που σχηματίζονται είναι αποτέλεσμα συνεχούς αξιολόγησης του χαρτοφυλακίου των απαιτήσεων και των πιθανών ζημιών του. Η αξιολόγηση των απαιτήσεων διενεργείται από μέλη της διοίκησης που είναι υπεύθυνα για τις διάφορες κατηγορίες πιστοδοτήσεων, με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας και οδηγιών που επανεξετάζονται και βελτιώνονται συνεχώς.

Η μεθοδολογία αυτή αποτελείται από δύο βασικά συστατικά μέρη: τις μεμονωμένες προβλέψεις κατά πελατών και τις

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

προβλέψεις σε συλλογικό επίπεδο όπως αυτά περιγράφονται στη σημείωση 2.9.

Η εφαρμογή της μεθοδολογίας αυτής απαιτεί από τη διοίκηση να προβεί σε εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των αναμενόμενων ταμειακών εισροών. Για την εκτίμηση των ταμειακών ροών, η διοίκηση διενεργεί εκτιμήσεις για την οικονομική κατάσταση του συγκεκριμένου πελάτη καθώς και για την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία οποιουδήποτε προσημειωμένου περιουσιακού στοιχείου ή εγγύησης. Κάθε απαίτηση που έχει υποστεί απομείωση της αξίας της αξιολογείται, με βάση τα ιδιαίτερα δεδομένα της, ενώ η ακολουθούμενη μεθοδολογία και οι εκτιμήσεις για τις ανακτήσιμες ταμειακές ροές της απαίτησης, επανεξετάζονται από ανεξάρτητα μέρη.

Για την αξιολόγηση της ανάγκης διενέργειας προβλέψεων ζημιών από απαιτήσεις κατά πελατών σε συλλογικό επίπεδο, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη της παράγοντες όπως ποιότητα της πίστωσης, μέγεθος χαρτοφυλακίου, συγκέντρωση και άλλους οικονομικούς παράγοντες. Για την εκτίμηση της απαιτούμενης πρόβλεψης, διενεργούνται παραδοχές για το καθορισμό τόσο του τρόπου μοντελοποίησης των ζημιών, όσο και για το καθορισμό των απαιτούμενων παραμέτρων, με βάση την εμπειρία και τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες. Η ακρίβεια των προβλέψεων που διενεργούνται εξαρτάται από το μοντέλο των παραδοχών και παραμέτρων που χρησιμοποιείται για το καθορισμό των προβλέψεων σε συλλογικό επίπεδο. Παρόλο που τα παραπάνω εμπιρεύουν υποκειμενική κρίση, η διοίκηση πιστεύει ότι οι διενεργηθείσες προβλέψεις είναι λογικές και δικαιολογούνται επαρκώς.

Στη περίπτωση των θυγατρικών της Τράπεζας στο εξωτερικό, ο υπολογισμός των προβλέψεων για πιθανές ζημιές από το χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων γίνεται από τη κάθε μία θυγατρική με τη χρήση παρόμοιων κριτηρίων με αυτά που εφαρμόζει η Τράπεζα στην Ελλάδα. Καθώς η διαδικασία της αξιολόγησης της επάρκειας των προβλέψεων προϋποθέτει σύνθετη και υποκειμενική κρίση της διοίκησης σχετικά με την επίδραση παραγόντων που θεωρούνται αβέβαιοι, η μεταγενέστερη αξιολόγηση του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες, μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγές στο ύψος των προβλέψεων.

Ασφαλιστικά αποθέματα

Ο υπολογισμός των ασφαλιστικών αποθεμάτων ζωής (μακροπρόθεσμα συμβόλαια) γίνεται με τη χρήση αναγνωρισμένων αναλογιστικών μεθόδων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε παραδοχές για τη μελλοντική απόδοση επενδύσεων, θνησιμότητα, διαχειριστικά έξοδα, επιλογές και εγγυήσεις, ατυχήματα και εξαγορές. Τα ασφαλιστικά αποθέματα του κλάδου ζημιών (βραχυπρόθεσμα συμβόλαια) προσδιορίζονται με τη χρήση ιστορικών στοιχείων για ζημιές. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται αναθεωρούνται τακτικά, με τη βοήθεια πιστοποιημένων αναλογιστών ώστε να είναι συμβατές με τις τρέχουσες συνθήκες. Επιπλέον ζημιές που προέρχονται από την αναθέωση των παραδοχών βαρύνουν τα αποτελέσματα της περιόδου.

Παρακολουθούμε συνεχώς την πιθανότητα αλλαγών στις εκτιμήσεις ζημιών, ώστε τα αποθέματά μας σε κάθε περίοδο να βρίσκονται στο επιθυμητό επίπεδο βάσει των τρεχουσών συνθηκών.

Καθαρό κόστος προγραμμάτων περιοδικών παροχών

Το καθαρό κόστος προγραμμάτων περιοδικών παροχών εκτιμάται με αναλογιστικές μεθόδους με τη χρήση παραδοχών για το επιτόκιο προεξόφλησης, την αύξηση αποδοχών και συντάξεων και την αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων. Οι παραδοχές αυτές διαμορφώνονται ουσιαστικά βάσει της ετήσιας μισθολογικής πολιτικής του Ομίλου. Η αναμενόμενη μακροπρόθεσμη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις της διοίκησης ως προς τη μέση απόδοση των επενδυμένων κεφαλαίων των προγραμμάτων. Για τον προσδιορισμό της παραδοχής της μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων, ο Όμιλος και οι σύμβουλοί του βασίζονται τόσο σε υποθέσεις για μελλοντικές συνθήκες, βάσει ιστορικών αποδόσεων και διακυμάνσεων για κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου όσο και σε συσχετίσεις μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων. Η παραδοχή της μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων προσαρμόζεται ετησίως βάσει αναθεωρημένων εκτιμήσεων για τη μελλοντική απόδοση των επενδύσεων των προγραμμάτων, την πορεία των κεφαλαιαγορών καθώς και τις αλλαγές των κανονιστικών πλαισίων στα οποία υπόκεινται τα διάφορα προγράμματα και είναι πιθανόν να επηρεάζουν την πολιτική επενδύσεων των προγραμμάτων αυτών.

Ωφέλιμη ζωή παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση

Η διοίκηση του Ομίλου καθορίζει την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων και τις αντίστοιχες αποσβέσεις. Η εκτίμηση της διοίκησης του Ομίλου βασίζεται στην αναμενόμενη περίοδο λειτουργικής χρησιμοποίησης των κτιρίων και των λοιπών παγίων στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση, όπως έπιπλα, μεταφορικά μέσα, ηλεκτρονικός και λοιπός εξοπλισμός, και η οποία δεν αναμένεται να αλλάξει σημαντικά. Ωστόσο, η διοίκηση δύναται να αλλάξει τους συντελεστές απόσβεσης στις περιπτώσεις όπου η ωφέλιμη ζωή εμφανίζεται να είναι διαφορετική από την αρχικά εκτιμηθείσα και προβαίνει σε διαγραφές ή απομειώσεις της αξίας των τεχνολογικά απαξιωμένων παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Δικαιώματα Προαίρεσης που παραχωρούνται σε εργαζόμενους

Ο Όμιλος παραχωρεί δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών της ΕΤΕ στους υπαλλήλους του στα πλαίσια προγράμματος δικαιωμάτων προαίρεσης. Οι υπηρεσίες που λαμβάνονται από τους υπαλλήλους, οι οποίες επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης και η αντίστοιχη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, επιμετρώνται με αναφορά στην εύλογη αξία των μετοχικών τίτλων κατά την ημερομηνία παραχώρησης, μη λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση προϋποθέσεων κατοχύρωσης που δεν ακολουθούν τις συνθήκες της αγοράς. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης εκτιμάται με τη χρήση του μοντέλου αποτίμησης Black - Scholes κατά την ημερομηνία παραχώρησης βάσει παραδοχών που περιγράφονται στη σημείωση 11, οι οποίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την τιμή εξάσκησης, τη μερισματική απόδοση, το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου και τη μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής.

Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Η διοίκηση του Ομίλου προσδιορίζει ότι μια επένδυση σε διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία απομειώνεται όταν έχει γίνει μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας της επένδυσης και υπολείπεται της λογιστικής της αξίας. Ο προσδιορισμός αυτός προϋποθέτει

υποκειμενική κρίση. Για να πραγματοποιήσει αυτή τη κρίση, η διοίκηση του Ομίλου εξετάζει, ανάμεσα σε άλλους παράγοντες, τη φυσιολογική διακύμανση της τιμής της μετοχής στην αγορά την οικονομική κατάσταση και τη βραχυπρόθεσμη προοπτική της επιχείρησης στην οποία γίνεται η επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η απόδοση του κλάδου που αυτή ανήκει, αλλαγές στη τεχνολογία, λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

Φόροι εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Ο υπολογισμός της συνολικής πρόβλεψης φόρου εισοδήματος προϋποθέτει την άσκηση υποκειμενικής κρίσης. Στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητας του Ομίλου, υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους είναι αβέβαιος ο προσδιορισμός του φόρου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος από ενδεχόμενο φορολογικό έλεγχο βασιζόμενος σε εκτιμήσεις. Σε περίπτωση που το τελικό ύψος του φόρου εισοδήματος που θα προκύψει είναι διαφορετικό από τα ποσά που είχαν αρχικά προβλεφθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τον φόρο εισοδήματος και τους αναβαλλόμενους

φόρους της περιόδου στην οποία γίνεται ο προσδιορισμός του φόρου.

Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους

Οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους αναγνωρίζονται για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές στο βαθμό που είναι πιθανό ότι θα υπάρχει φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου θα μπορεί να συμψηφιστεί. Σημαντική υποκειμενική κρίση από την πλευρά της διοίκησης απαιτείται προκειμένου να καθοριστεί το ύψος των απαιτήσεων που μπορούν να αναγνωριστούν από αναβαλλόμενους φόρους βάσει της χρονικής εκτίμησης και του ύψους των μελλοντικών φορολογητέων κερδών μαζί με τις μελλοντικές στρατηγικές για τα φορολογικά θέματα.

Δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας

Πωληθέντα δικαιώματα πώλησης μετοχών μειοψηφίας τα οποία αποτελούν μέρος των συνενώσεων επιχειρήσεων, παρουσιάζονται ως υποχρέωση (βλέπε σημείωση 2.2). Η υποχρέωση επιμετράται στην εύλογη αξία, με τη χρήση μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της Διοίκησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων

Ο Όμιλος λόγω των δραστηριοτήτων του είναι εκτεθειμένος σε μια σειρά χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι δραστηριότητες αυτές εμπεριέχουν την ανάλυση, την αξιολόγηση, την αποδοχή και τη διαχείριση ορισμένου βαθμού κινδύνου ή συνδυασμού κινδύνων.

Ο Όμιλος έχει χαράξει τις γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις για τα θεμελιώδη ζητήματα που αφορούν στην ανάληψη και διαχείριση κινδύνων, με γνώμονα τους επιχειρηματικούς του στόχους και τη δημιουργία πρόσθετης αξίας για τους μετόχους του. Στο πλαίσιο αυτό, αναπτύχθηκε η Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων, η οποία:

- θέτει τις βάσεις για τη διαμόρφωση της νοοτροπίας, της πολιτικής και των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων στον Όμιλο,
- περιγράφει το πρότυπο διακυβέρνησης της διαχείρισης κινδύνων στο πλαίσιο τριών γραμμών άμυνας (Μονάδες ανάληψης κινδύνων, Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου),
- καθορίζει τις αρχές διαχείρισης κινδύνων,
- προσδιορίζει τη διάθεση, την ικανότητα και το περίγραμμα (προφίλ) ανάληψης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου,
- θέτει τους μελλοντικούς στόχους ανάπτυξης ικανοτήτων για την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων.

Το πεδίο εφαρμογής της Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων περιλαμβάνει την Τράπεζα και όλες τις θυγατρικές εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα. Η στρατηγική αυτή θα αποτελεί εφεξής τη βάση για όλες τις σχετικές πρωτοβουλίες και δράσεις που αφορούν τη διαχείριση κινδύνων καθώς και για την περαιτέρω ανάπτυξη πολιτικών, διαδικασιών, κατευθυντήριων γραμμών και εγχειριδίων διαχείρισης ανά τύπο κινδύνου (π.χ. πιστωτικού, αγοράς, λειτουργικού) και ανά εταιρεία του Ομίλου που περιλαμβάνεται στο πεδίο εφαρμογής.

Οι γενικοί στόχοι της Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου είναι οι εξής:

- Η θέσπιση βασικών προτύπων διαχείρισης κινδύνων, με στόχο τη μεγιστοποίηση της επίτευξης κερδών και την αξιοποίηση ευκαιριών για τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους.
- Η στήριξη της επιχειρηματικής στρατηγικής του Ομίλου, εξασφαλίζοντας ότι η επιδίωξη των επιχειρηματικών στόχων γίνεται βάσει ενεργειών που εστιάζουν στον έλεγχο των κινδύνων και έχουν στόχο τη σταθερότητα της κερδοφορίας και την προστασία από απρόβλεπτες ζημιές.
- Η βελτίωση της χρήσης, της κατανομής και της προσαρμοσμένης ως προς τον κίνδυνο αποδοτικότητας κεφαλαίων, μέσω της ενσωμάτωσης παραμέτρων κινδύνου στον υπολογισμό της απόδοσης.
- Η ενίσχυση της λειτουργίας λήψης αποφάσεων σε επίπεδο Ομίλου, με την υιοθέτηση του απαιτούμενου προσανατολισμού διαχείρισης κινδύνων.
- Η διασφάλιση της εναρμόνισης με τις βέλτιστες πρακτικές και της συμμόρφωσης με τις ποσοτικές και ποιοτικές απαιτήσεις του κανονιστικού πλαισίου.
- Η εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της μείωσης του κόστους λειτουργίας της Διαχείρισης Κινδύνων μέσω του περιορισμού των λειτουργικών επικαλύψεων και της αποφυγής ακατάλληλων ή παρωχημένων διαδικασιών και μεθοδολογιών.

- Η διαμόρφωση επίγνωσης σχετικά με τους κινδύνους και η προώθηση νοοτροπίας προσανατολισμένης προς τη διαχείριση κινδύνων σε κάθε επίπεδο δραστηριοτήτων του Ομίλου.

Οι παραπάνω στόχοι επιδιώκονται βάσει μιας κεντροποιημένης προσέγγισης ("top-down"), δηλαδή η Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων διαμορφώνεται κεντρικά για ολόκληρο τον Όμιλο και η Τράπεζα και κάθε θυγατρική εφαρμόζουν υποδείγματα και συστήματα ευθυγραμμισμένα με τη στρατηγική αυτή.

Η οργανωτική δομή της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου εξασφαλίζει την τήρηση σαφών ορίων ευθύνης, τον επαρκή διαχωρισμό καθηκόντων και την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων σε όλα τα επίπεδα συμπεριλαμβανομένων του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτελεστικών και ανώτατων διοικητικών στελεχών, καθώς και μεταξύ του Ομίλου και των εταιρειών, πελατών και ποιωνδήποτε λοιπών ενδιαφερομένων.

Οι δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων στο πλαίσιο του Ομίλου διεξάγονται στα παρακάτω επίπεδα:

- Στρατηγικής – περιλαμβάνει τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων που εκτελούνται σε επίπεδο Δ.Σ., δηλ. την έγκριση της στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίου, με τις οποίες κυρώνονται οι ορισμοί, το πλαίσιο και η διάθεση ανάληψης κινδύνων, καθώς και τα σχετικά με τη λειτουργία διαχείρισης κινδύνων επίπεδα αμοιβών.
- Τακτικής – Περιλαμβάνει τις λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων που εκτελούνται σε επίπεδο ανώτατων διοικητικών στελεχών, δηλ. την έγκριση των πολιτικών και των εγχειριδίων διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και τη θέσπιση επαρκών συστημάτων και ελέγχων, ώστε να διασφαλίζεται η διατήρηση του συνόλου των κινδύνων και της σχέσης κινδύνων - απόδοσης σε αποδεκτά επίπεδα. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν επίσης οι δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που εκτελούνται σε επίπεδο Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και των θυγατρικών του, καθώς και οι σημαντικές υποστηρικτικές λειτουργίες.
- Λειτουργίας (επιχειρησιακής δραστηριότητας) – Αφορά τη διαχείριση των κινδύνων στα σημεία που δημιουργούνται. Οι συναφείς εργασίες εκτελούνται από πρόσωπα ή από μονάδες που αναλαμβάνουν κινδύνους για λογαριασμό του οργανισμού. Η διαχείριση κινδύνων στο επίπεδο αυτό συνίσταται σε κατάλληλους ελέγχους, ενσωματωμένους στις σχετικές λειτουργικές διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζονται από τη διοίκηση.

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε μία σειρά κινδύνων, ως αποτέλεσμα των χρηματοοικονομικών του δραστηριοτήτων, εκ των οποίων οι πιο σημαντικοί είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος αγοράς, ο επιχειρησιακός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο επιτοκιακός κίνδυνος στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο και ο ασφαλιστικός κίνδυνος.

4.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που προέρχεται από αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί στους όρους και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από οποιαδήποτε σύμβασή του με την Τράπεζα ή την αδυναμία να εκτελέσει, κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο τα συμφωνηθέντα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.1.1 Διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Οι πιστοδοτικές λειτουργίες του Ομίλου περιλαμβάνουν:

- Κατάλληλα και επαρκή κριτήρια πιστοδοτήσεων, σαφώς προσδιορισμένα βάσει της συγκεκριμένης αγοράς που στοχοθετείται, των δανειοληπτών ή αντισυμβαλλομένων, καθώς και του σκοπού, του είδους της χρηματοδότησης, και της πηγής αποπληρωμής.
- Όρια πιστοδοτήσεων τα οποία επιτρέπουν την ομαδοποίηση και τη σύγκριση σε διάφορα επίπεδα διαφορετικών μορφών έκθεσης σε κίνδυνο
- Θεσμοθετημένες και σαφώς οριοθετημένες διαδικασίες έγκρισης νέων πιστοδοτήσεων καθώς και αναδιάρθρωσης, ανανέωσης και αναχρηματοδότησης των υφιστάμενων πιστοδοτήσεων.

Ο Όμιλος τηρεί κατάλληλες διαδικασίες υποστήριξης, μέτρησης και παρακολούθησης των πιστοδοτήσεων σε συνεχή βάση, στις οποίες περιλαμβάνονται ειδικότερα:

- Επαρκείς και πλήρως τεκμηριωμένες πολιτικές διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων.
- Εσωτερικά συστήματα διαβάθμισης κινδύνων.
- Συστήματα πληροφορικής και αναλυτικές τεχνικές που εξασφαλίζουν τη μέτρηση των εγγενών πιστωτικών κινδύνων για όλες τις σχετικές δραστηριότητες.

Ο Όμιλος εξασφαλίζει την ύπαρξη επαρκών **εσωτερικών ελέγχων** για τις διαδικασίες που σχετίζονται με πιστωτικούς κινδύνους συμπεριλαμβανομένων:

- Κατάλληλης διαχείρισης των λειτουργιών πιστοδοτήσεων.
- Τακτικών και έκαιρων επανορθωτικών ενεργειών για τη διαχείριση των προβληματικών πιστοδοτήσεων.
- Ανεξάρτητης αξιολόγησης των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων από τη Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου, ειδικότερα όσον αφορά τα συστήματα/ υποδείγματα διαχείρισης πιστωτικών κινδύνων που εφαρμόζονται στον Όμιλο.

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Η διαδικασία αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών αναλαμβάνεται κεντρικά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου, η οποία συνεργάζεται στενά με τις πιστοδοτικές Διευθύνσεις που είναι υπεύθυνες για συγκεκριμένες κατηγορίες χορηγήσεων.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί συστήματα αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου τα οποία διαφοροποιούνται με βάση τα χαρτοφυλάκια της. Η χρήση των συστημάτων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου έχει ως στόχο την αξιόπιστη διαβάθμιση των πιστούχων για τη

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

λήψη των βέλτιστων αποφάσεων σε θέματα που άπτονται της πολιτικής πιστοδοτήσεων. Επίσης, η χρήση των υποδειγμάτων μέτρησης πιστωτικού κινδύνου έχει ως απώτερο στόχο τη στατιστική εκτίμηση της Αναμενόμενης Ζημίας (Expected Loss) μέσω υπολογισμού των παραμέτρων κινδύνου, ήτοι της Πιθανότητας Αθέτησης (Probability of Default), της Ζημίας σε περίπτωση Αθέτησης (Loss Given Default) και την Έκθεση σε Κίνδυνο (Exposure At Default).

4.1.2 Εξασφαλίσεις

Η συνηθέστερη πρακτική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος να μετριάσει τον πιστωτικό κίνδυνο είναι η λήψη εξασφαλίσεων για τη χορήγηση των δανείων. Ο Όμιλος έχει θέσει σε εφαρμογή οδηγίες σχετικά με την αποδοχή συγκεκριμένων κατηγοριών εξασφαλίσεων. Οι βασικότερες κατηγορίες εξασφαλίσεων για δάνεια και προκαταβολές είναι:

- Προσημειώσεις υποθήκης επί κατοικιών
- Υποθήκευση και ενεχυρίαση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης όπως εγκαταστάσεων, πλοίων, οχημάτων, αποθεμάτων και απαιτήσεων εισπρακτέων.
- Ενεχυρίαση επί χρηματοοικονομικών μέσων όπως χρεωστικών και συμμετοχικών τίτλων.
- Εξασφαλίσεις μετρητών
- Κρατικές, τραπεζικές ή προσωπικές εγγυήσεις.

Μακροπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις και δάνεια σε επιχειρήσεις είναι γενικώς ασφαλισμένα. Οι ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί είναι συνήθως χωρίς εξασφαλίσεις. Επιπρόσθετα, για να ελαχιστοποιηθεί η πιστωτική ζημία, ο Όμιλος ζητά πρόσθετες εξασφαλίσεις από τον αντισυμβαλλόμενο όταν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα σχετικά δάνεια και προκαταβολές. Χρεωστικοί τίτλοι, έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα είναι γενικώς χωρίς εξασφαλίσεις.

4.1.3 Πολιτική προβλέψεων και απομείωσης

Η πολιτική προβλέψεων και απομείωσης που ακολουθεί ο Όμιλος περιγράφεται στη σημείωση 2.9

4.1.4 Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο πριν τη λήψη εξασφαλίσεων

Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει το χειρίστο σενάριο έκθεσης του Ομίλου και της Τράπεζας σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 και 2006 αντίστοιχα, πριν λάβει υπόψη τις ληφθείσες εξασφαλίσεις. Για να εκτιμηθεί η επίδραση του κινδύνου όπως παρατίθεται ανωτέρω, για τα εντός ισολογισμού περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν τα λογιστικά υπόλοιπα όπως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό.

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Στοιχεία ισολογισμού				
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	228.001	367.758	67.142	185.332
Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	3.689.849	4.781.215	4.318.696	4.539.923
Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (σημείωση 20)	6.139.503	7.263.044	5.268.507	6.940.188
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (σημείωση 20)	5.828.829	5.307.946	5.692.692	5.307.945
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	394.904	371.074	331.206	204.690
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	54.693.204	42.624.536	39.568.570	32.755.298
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων (σημείωση 23)	3.873.200	3.338.419	1.946.419	1.766.609
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.193.169	986.462	562.599	459.318
Στοιχεία εκτός ισολογισμού (σημείωση 38)	28.149.227	22.832.961	18.796.623	17.158.549
Σύνολο	104.189.886	87.873.415	76.552.454	69.317.852

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

4.1.5 Δάνεια και προκαταβολές

Απαιτήσεις κατά πελατών και πιστωτικών ιδρυμάτων- Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	2.584.708	5.325.454	7.910.162	17.134.301	2.900.634	20.507.761	48.452.858	3.688.685
Ληξιπρόθεσμα	518.584	801.191	1.319.775	1.758.503	742.631	1.646.145	5.467.054	-
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	145.308	221.960	367.268	368.861	106.347	121.826	964.302	1.265
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	2.143	74.184	76.327	28.483	48.087	1.214.585	1.367.482	9.441
Σύνολο πριν από προβλέψεις	3.250.743	6.422.789	9.673.532	19.290.148	3.797.699	23.490.317	56.251.696	3.699.391
Προβλέψεις	(155.375)	(205.657)	(361.032)	(139.535)	(137.234)	(920.691)	(1.558.492)	(9.542)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	3.095.368	6.217.132	9.312.500	19.150.613	3.660.465	22.569.626	54.693.204	3.689.849

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.964.546	3.869.459	5.834.005	13.742.354	2.547.514	16.373.150	38.497.023	4.739.848
Ληξιπρόθεσμα	388.190	569.412	957.602	1.301.973	394.842	607.353	3.261.770	4
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	178.206	190.153	368.359	307.822	77.112	124.449	877.742	2.358
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	2.122	65.083	67.205	8.076	10.997	1.394.030	1.480.308	48.459
Σύνολο πριν από προβλέψεις	2.533.064	4.694.107	7.227.171	15.360.225	3.030.465	18.498.982	44.116.843	4.790.669
Προβλέψεις	(146.278)	(169.312)	(315.590)	(175.204)	(131.573)	(869.940)	(1.492.307)	(9.454)
Σύνολο μετά από προβλέψεις	2.386.786	4.524.795	6.911.581	15.185.021	2.898.892	17.629.042	42.624.536	4.781.215

Πιστωτική ποιότητα μη ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων απαιτήσεων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	2.584.708	5.325.454	7.910.162	17.134.301	2.899.322	18.657.068	46.600.853	3.688.685
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	1.312	1.850.693	1.852.005	-
Σύνολο	2.584.708	5.325.454	7.910.162	17.134.301	2.900.634	20.507.761	48.452.858	3.688.685

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	1.964.546	3.869.459	5.834.005	13.742.354	2.546.445	14.115.146	36.237.950	4.730.356
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	1.069	2.258.004	2.259.073	9.492
Σύνολο	1.964.546	3.869.459	5.834.005	13.742.354	2.547.514	16.373.150	38.497.023	4.739.848

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	354.760	509.529	864.289	914.575	435.016	1.343.234	3.557.114
Από 31-90 μέρες	163.824	291.662	455.486	623.190	220.451	174.800	1.473.927
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	220.738	87.164	128.111	436.013
Σύνολο	518.584	801.191	1.319.775	1.758.503	742.631	1.646.145	5.467.054

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	257.623	398.715	656.338	632.060	187.119	336.976	1.812.493
Από 31-90 μέρες	130.567	170.697	301.264	459.141	129.185	121.374	1.010.964
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	210.772	78.538	149.003	438.313
Σύνολο	388.190	569.412	957.602	1.301.973	394.842	607.353	3.261.770

Απαιτήσεις κατά πελατών και πιστωτικών ιδρυμάτων- Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.112.282	3.243.882	4.356.164	14.539.305	2.763.814	13.665.547	35.324.830	4.318.696
Ληξιπρόθεσμα	361.369	633.420	994.789	1.594.030	704.029	472.157	3.765.005	-
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	89.377	172.787	262.164	363.981	106.347	65.851	798.343	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	-	22.722	22.722	2.914	12.042	540.917	578.595	-
Σύνολο πριν από προβλέψεις	1.563.028	4.072.811	5.635.839	16.500.230	3.586.232	14.744.472	40.466.773	4.318.696
Προβλέψεις	(85.578)	(105.280)	(190.858)	(133.130)	(100.401)	(473.814)	(898.203)	-
Σύνολο μετά από προβλέψεις	1.477.450	3.967.531	5.444.981	16.367.100	3.485.831	14.270.658	39.568.570	4.318.696

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Μη ληξιπρόθεσμα μη απομειωμένα	1.092.756	2.668.718	3.761.474	12.400.921	2.496.904	11.129.602	29.788.901	4.539.923
Ληξιπρόθεσμα	289.460	459.566	749.026	1.233.506	394.818	199.003	2.576.353	-
Απομειωμένα – συλλογική αξιολόγηση	124.144	167.377	291.521	307.378	77.112	102.104	778.115	-
Απομειωμένα – ατομική αξιολόγηση	-	18.475	18.475	815	4.300	536.072	559.662	-
Σύνολο πριν από προβλέψεις	1.506.360	3.314.136	4.820.496	13.942.620	2.973.134	11.966.781	33.703.031	4.539.923
Προβλέψεις	(77.043)	(114.654)	(191.697)	(171.239)	(98.836)	(485.961)	(947.733)	-
Σύνολο μετά από προβλέψεις	1.429.317	3.199.482	4.628.799	13.771.381	2.874.298	11.480.820	32.755.298	4.539.923

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Πιστωτική ποιότητα μη ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων απαιτήσεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	1.112.282	3.243.882	4.356.164	14.539.305	2.763.814	13.233.212	34.892.495	4.318.696
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	-	432.335	432.335	-
Σύνολο	1.112.282	3.243.882	4.356.164	14.539.305	2.763.814	13.665.547	35.324.830	4.318.696

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων	Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων
Αποδεκτού επιπέδου κινδύνου	1.092.756	2.668.718	3.761.474	12.400.921	2.496.904	10.392.836	29.052.136	4.530.432
Υπό παρακολούθηση και αυξημένου επιπέδου κινδύνου	-	-	-	-	-	736.766	736.766	9.491
Σύνολο	1.092.756	2.668.718	3.761.474	12.400.921	2.496.904	11.129.602	29.788.902	4.539.923

Ενηλικίωση ληξιπρόθεσμων μη απομειωμένων απαιτήσεων - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	242.476	404.425	646.901	812.164	420.263	352.089	2.231.417
Από 31-90 μέρες	118.893	228.995	347.888	568.028	196.766	16.800	1.129.482
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	213.838	87.000	103.268	404.106
Σύνολο	361.369	633.420	994.789	1.594.030	704.029	472.157	3.765.005

31 Δεκεμβρίου 2006	Πιστωτικές κάρτες	Καταναλωτικά δάνεια	Καταν/κή Πίστη Σύνολο	Στεγαστικά δάνεια	Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	Επιχειρηματικές χορηγήσεις	Σύνολο χορηγήσεων
Ληξιπρόθεσμα μέχρι 30 μέρες	210.238	322.111	532.349	585.250	201.652	85.712	1.404.963
Από 31-90 μέρες	79.222	137.455	216.677	438.769	114.666	12.850	782.962
Πάνω από 90 μέρες	-	-	-	209.487	78.500	100.441	388.428
Σύνολο	289.460	459.566	749.026	1.233.506	394.818	199.003	2.576.353

Επαναδιαπραγματεύσιμα δάνεια και προκαταβολές

Όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.10, ο Όμιλος μπορεί να επαναδιαπραγματευτεί τους όρους συγκεκριμένων δανείων τα οποία είτε είναι ληξιπρόθεσμα είτε απομειωμένα. Γενικώς, τέτοια δάνεια κατατάσσονται ως ληξιπρόθεσμα ή απομειωμένα βασισζόμενα στους αρχικούς όρους της σύμβασης του δανείου. Τα επαναδιαπραγματευόμενα δάνεια τα οποία είχαν χαρακτηριστεί ως ληξιπρόθεσμα ή απομειωμένα, στις 31 Δεκεμβρίου 2007 ανέρχονται σε €42.411 (2006: €80.898). Τα αντίστοιχα ποσά για την Τράπεζα είναι €8.320 στις 31 Δεκεμβρίου 2007 (2006: €4.106).

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά τη διάρκεια του 2007 ο Όμιλος απόκτησε περιουσιακά στοιχεία ανακτώντας την κυριότητα των εξασφαλίσεων που είχαν ληφθεί ποσού €16.878 (2006: €12.322). Τα αντίστοιχα ποσά για την Τράπεζα είναι €2.674 στις 31 Δεκεμβρίου 2007 (2006: €1.387).

Όλες σχεδόν οι ανακτηθείσες εξασφαλίσεις αφορούν ακίνητα. Τα ακίνητα που ανακτήθηκαν εκποιούνται το συντομότερο δυνατό. Τα ανωτέρω ακίνητα, στον ισολογισμό, εμφανίζονται στα Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.1.6 Κατανομή πιστωτικού κινδύνου

Συγκέντρωση ανά γεωγραφική περιοχή του χαρτοφυλακίου των δανείων

Η γεωγραφική κατανομή του χαρτοφυλακίου των δανείων και των ανειλημμένων πιστωτικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Τράπεζας συνοψίζονται στους παρακάτω πίνακες:

Γεωγραφική κατανομή του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων και των ανειλημμένων πιστωτικών υποχρεώσεων (μετά από προβλέψεις) - Όμιλος

	Χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων				Ανειλημμένες πιστωτικές υποχρεώσεις			
	31.12.2007		31.12.2006		31.12.2007		31.12.2006	
Ελλάδα	35.794.050	66%	30.550.645	72%	18.149.511	65%	17.113.091	75%
Τουρκία	9.885.352	18%	6.685.209	16%	7.888.786	28%	4.727.167	21%
N.A. Ευρώπη	7.717.124	14%	3.761.011	9%	1.435.946	5%	916.888	4%
Δυτική Ευρώπη	1.184.953	2%	1.558.044	3%	641.931	2%	49.553	-
Αφρική	111.725	-	69.627	-	33.053	-	26.262	-
Σύνολο	54.693.204		42.624.536		28.149.227		22.832.961	

Γεωγραφική κατανομή του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων και των ανειλημμένων πιστωτικών υποχρεώσεων (μετά από προβλέψεις) - Τράπεζα

	Χαρτοφυλάκιο απαιτήσεων				Ανειλημμένες πιστωτικές υποχρεώσεις			
	31.12.2007		31.12.2006		31.12.2007		31.12.2006	
Ελλάδα	36.683.942	93%	30.903.830	94%	18.117.579	97%	17.096.186	100%
N.A. Ευρώπη	1.768.145	4%	295.384	1%	72.015	-	11.147	-
Δυτική Ευρώπη	1.098.755	3%	1.547.240	5%	591.498	3%	37.482	-
Αφρική	17.728	-	8.844	-	15.531	-	13.734	-
Σύνολο	39.568.570		32.755.298		18.796.623		17.158.549	

Συγκέντρωση ανά κλάδο δραστηριότητας του χαρτοφυλακίου των δανείων

Η κατανομή του χαρτοφυλακίου των δανείων του Ομίλου και της Τράπεζας ανά κλάδο δραστηριότητας συνοψίζεται στον παρακάτω πίνακα:

Κατανομή του χαρτοφυλακίου απαιτήσεων (μετά από προβλέψεις)

	Όμιλος				Τράπεζα			
	31.12.2007		31.12.2006		31.12.2007		31.12.2006	
Ιδιώτες	28.372.524	52%	22.272.380	52%	21.808.104	55%	18.391.918	56%
Εμπόριο και υπηρεσίες (εκτός τουρισμού)	5.724.888	10%	4.521.392	11%	3.568.392	9%	3.355.025	10%
Ελεύθεροι επαγγελματίες	4.925.634	9%	2.560.382	6%	3.475.037	9%	1.550.167	5%
Βιομηχανία και ορυχεία-μεταλλεία	4.442.608	8%	3.012.303	7%	2.459.069	6%	2.181.053	7%
Βιοτεχνία	1.988.286	4%	1.351.454	3%	538.290	1%	464.996	1%
Κοινοπρακτικά δάνεια	1.828.431	3%	1.166.520	3%	1.643.987	4%	1.159.400	4%
Δημόσιο και δημόσιες επιχειρήσεις	1.778.227	3%	1.440.249	3%	1.776.366	4%	1.431.430	4%
Κατασκευές και διαχείριση ακίνητης περιουσίας	1.689.702	3%	1.176.346	3%	480.101	1%	315.011	1%
Ναυτιλία	868.404	2%	643.512	2%	827.951	2%	638.201	2%
Μεταφορές και τηλεπικοινωνίες (εκτός ναυτιλίας)	487.803	1%	544.019	1%	121.620	0%	124.872	0%
Ενέργεια	268.538	0%	267.119	1%	134.525	0%	197.718	1%
Λοιπά	2.318.159	4%	3.668.860	9%	2.735.128	7%	2.945.507	9%
Σύνολο	54.693.204		42.624.536		39.568.570		32.755.298	

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.1.7 Χρεωστικοί τίτλοι

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν μία ανάλυση των χρεωστικών τίτλων, των εντόκων γραμματίων και άλλων αξιογράφων ανά συντελεστή διαβάθμισης των τίτλων στις 31

Δεκεμβρίου 2007 και 2006, βάσει αξιολογήσεων της Standard & Poor's ή άλλων αντίστοιχων:

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	Χαρακτηρισμένα					Σύνολο
	Κρατικά έντοκα γραμμάτια	Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	Διακράτηση μέχρι την λήξη	
AAA	-	33.995	-	522.960	-	556.955
AA- έως AA+	-	20.713	-	96.503	-	117.216
A- έως A+	54.599	5.420.979	5.692.692	1.312.078	-	12.480.348
Χαμηλότερη από A-	96.135	559.133	-	1.886.561	-	2.541.829
Χωρίς διαβάθμιση	77.267	104.683	136.137	55.098	-	373.185
Σύνολο	228.001	6.139.503	5.828.829	3.873.200	-	16.069.533

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2006	Χαρακτηρισμένα					Σύνολο
	Κρατικά έντοκα γραμμάτια	Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	Διακράτηση μέχρι την λήξη	
AAA	-	18.225	-	539.170	-	557.395
AA- έως AA+	-	33.716	-	36.884	-	70.600
A- έως A+	168.653	6.714.983	5.307.946	1.219.189	-	13.410.771
Χαμηλότερη από A-	54.716	381.926	-	1.425.155	-	1.861.797
Χωρίς διαβάθμιση	144.389	114.194	-	118.021	-	376.604
Σύνολο	367.758	7.263.044	5.307.946	3.338.419	-	16.277.167

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	Χαρακτηρισμένα					Σύνολο
	Κρατικά έντοκα γραμμάτια	Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	Διακράτηση μέχρι την λήξη	
AAA	-	32.183	-	435.764	-	467.947
AA- έως AA+	-	19.448	-	96.503	-	115.951
A- έως A+	54.599	4.766.327	5.692.692	1.043.319	-	11.556.937
Χαμηλότερη από A-	10.641	447.382	-	125.829	232.957	816.809
Χωρίς διαβάθμιση	1.902	3.167	-	12.047	-	17.116
Σύνολο	67.142	5.268.507	5.692.692	1.713.462	232.957	12.974.760

Πιστοληπτική Διαβάθμιση χρεογράφων – Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2006	Χαρακτηρισμένα					Σύνολο
	Κρατικά έντοκα γραμμάτια	Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων	Χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση	Διακράτηση μέχρι την λήξη	
AAA	-	16.393	-	444.655	-	461.048
AA- έως AA+	-	32.210	-	36.884	-	69.094
A- έως A+	168.653	6.673.745	5.307.945	1.013.010	-	13.163.353
Χαμηλότερη από A-	15.047	214.784	-	153.703	105.680	489.214
Χωρίς διαβάθμιση	1.632	3.056	-	12.677	-	17.365
Σύνολο	185.332	6.940.188	5.307.945	1.660.929	105.680	14.200.074

4.2 Κίνδυνος Αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από δυσμενείς μεταβολές τιμών ομολόγων, μετοχών, εμπορευμάτων, συναλλαγμάτων και παραγώγων προϊόντων του εμπορικού χαρτοφυλακίου. Ο εν λόγω κίνδυνος εμφανίζεται σε δραστηριότητες που συνδέονται με τη διαμόρφωση αγοράς (market making), την αγοραπωλησία τίτλων και τη λήψη θέσεων. Ο Όμιλος τηρεί επαρκείς λειτουργίες μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του κινδύνου αγοράς, στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Πλαίσιο εντοπισμού και μέτρησης κάθε ουσιώδους πηγής κινδύνου αγοράς, με μεθόδους προσαρμοσμένες στο εύρος και το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Τα παραπάνω συστήματα συμπεριλαμβάνουν υποδείγματα Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας (ΜΔΖ), όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο.
- Λειτουργικά όρια και άλλες πρακτικές για τη διατήρηση της έκθεσης σε κινδύνους εντός των εγκεκριμένων επιπέδων, όπως αυτά προβλέπονται βάσει της εσωτερικής πολιτικής που εφαρμόζεται κατά περίπτωση.
- Μετρήσεις του ενδεχόμενου επιπέδου ζημιάς σε περιπτώσεις καταστάσεων κρίσης στις αγορές.
- Αξιολόγηση και μέτρηση της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής αντιμετώπισης κινδύνων
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και συστήματα πληροφορικής για τη μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και υποβολή αναφορών σχετικά με τα επίπεδα έκθεσης σε κινδύνους αγοράς.
- Τεκμηριωμένη πολιτική για τη διαχείριση του κινδύνου αγοράς.

4.2.1 Κίνδυνος αγοράς στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο

Η Τράπεζα, για την ορθή και αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου αγοράς, χρησιμοποιεί το υπόδειγμα της Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας (ΜΔΖ). Σημειώνεται ότι η ΜΔΖ υπολογίζεται για χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας, με διάστημα εμπιστοσύνης 99%. Η Τράπεζα εφαρμόζει το υπόδειγμα αυτό και στο εμπορικό και στο διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο της μέσω ενός εξελιγμένου συστήματος μέτρησης κινδύνων, για το οποίο έλαβε πιστοποίηση από την Τράπεζα της Ελλάδος και από εσωτερικούς και εξωτερικούς συμβούλους.

Ως μέσο ελέγχου και διαχείρισης των αναλαμβανομένων κινδύνων, έχει καθοριστεί ένα πλαίσιο ορίων ΜΔΖ. Ακολουθώντας τις διεθνείς πρακτικές τα όρια αυτά αναφέρονται τόσο στους επιμέρους κινδύνους (επιτοκιακό, συναλλαγματικό και μετοχικό), όσο και στο σύνολο του κινδύνου αγοράς. Αφορούν δε, το σύνολο του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της Τράπεζας. Κατά το 2007, η ΜΔΖ του εμπορικού χαρτοφυλακίου της Τράπεζας (με χρονικό ορίζοντα 1 ημέρας και επίπεδο εμπιστοσύνης 99%) κυμάνθηκε μεταξύ των € 1,7 εκατ. και € 6,6 εκατ., ενώ ο μέσος όρος ανήλθε σε € 3,3 εκατ. (2006: €1,5 εκατ. έως €10,6 εκατ. και μέσος όρος €5,1 εκατ.).

2007	Κίνδυνος Επιτοκίων	Κίνδυνος τιμών μετοχών	Συναλ/κός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμών εμπορ/των
31 Δεκεμβρίου	4.898	2.541	1.081	71
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	2.745	1.939	555	79
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	5.260	3.506	2.001	436
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	1.496	935	69	-

2006	Κίνδυνος Επιτοκίων	Κίνδυνος τιμών μετοχών	Συναλ/κός κίνδυνος	Κίνδυνος τιμών εμπορ/των
31 Δεκεμβρίου	1.909	911	103	-
Μέσος όρος (ημερήσιες τιμές)	3.938	3.374	314	-
Μέγιστο (ημερήσιες τιμές)	9.027	8.208	1.471	-
Ελάχιστο (ημερήσιες τιμές)	1.195	586	60	-

Προκειμένου να διασφαλιστεί η αξιοπιστία του εσωτερικού υποδείγματος μέτρησης κινδύνου αγοράς, η Τράπεζα εφαρμόζει πρόγραμμα δοκιμαστικού εκ των υστέρων ελέγχου (back testing), που συνίσταται στην αντιπαραβολή της ημερήσιας μεταβολής της αξίας του χαρτοφυλακίου (θεωρητικό κέρδος / ζημία) με τη ΜΔΖ. Συμπληρωματικά της μεθόδου της ΜΔΖ διενεργείται σε εβδομαδιαία βάση πρόγραμμα προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης (stress testing), που συνίσταται στον υπολογισμό κέρδους/ζημιάς του εμπορικού και του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε περιπτώσεις ακραίων μεταβολών στις αγορές, βάσει ειδικών σεναρίων.

Με στόχο την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς σε επίπεδο Ομίλου, κατά τη διάρκεια του 2007 εγκαταστάθηκε στη θυγατρική Finansbank το σύστημα υπολογισμού Μέγιστης Δυνητικής Ζημίας RiskWatch της εταιρείας Algorithmics. Το τελευταίο τρίμηνο του έτους αποτέλεσε δοκιμαστική περίοδο καθημερινής παραγωγής και ελέγχου των εκτιμήσεων της ΜΔΖ από τη θυγατρική, ενώ από 1 Ιανουαρίου 2008 το ανωτέρω σύστημα αποτελεί το επίσημο μέσο υπολογισμού της ΜΔΖ του χαρτοφυλακίου της. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, η ΜΔΖ (99%, 1 ημέρα) του εμπορικού και διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου της Finansbank κυμάνθηκε το 2007 μεταξύ των €1,1 εκατ. και €8,1 εκατ., ενώ η εκτίμηση του μέσου όρου του έτους διαμορφώθηκε στο επίπεδο των €2,7 εκατ. Στις 31 Δεκεμβρίου 2007, η εκτιμώμενη ΜΔΖ του χαρτοφυλακίου της Finansbank ανήλθε σε €4,5 εκατ.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.2 Επιτοκιακός κίνδυνος

Επιτοκιακός κίνδυνος στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη (καθαρά κέρδη από τόκους) και το κεφάλαιο που απορρέει από δυσμενείς μεταβολές των επιτοκίων τα οποία επηρεάζουν τα στοιχεία του τραπεζικού χαρτοφυλακίου.

Ο Όμιλος τηρεί επαρκείς λειτουργίες μέτρησης, παρακολούθησης και ελέγχου του επιτοκιακού κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου, στις οποίες περιλαμβάνονται:

- Συστήματα μέτρησης επιτοκιακού κινδύνου του τραπεζικού χαρτοφυλακίου. Τα συστήματα αυτά έχουν τη δυνατότητα κάλυψης όλων των βασικών πηγών επιτοκιακού κινδύνου και αξιολόγησης των επιπτώσεων των επιτοκιακών μεταβολών με τρόπο που να συνάδει με το πλαίσιο δραστηριοτήτων του Ομίλου.

- Μέτρηση του βαθμού ευαισθησίας των κερδών και της οικονομικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων σε περιπτώσεις καταστάσεων κρίσης.
- Επαρκείς και αποτελεσματικές διαδικασίες και συστήματα πληροφορικής για τη μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και υποβολή αναφορών σχετικά με τα επίπεδα έκθεσης του τραπεζικού χαρτοφυλακίου σε επιτοκιακό κίνδυνο.
- Τεκμηριωμένη πολιτική διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο.

Η ευαισθησία του επιτοκίου των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων του Ομίλου συνοψίζεται ως ακολούθως:

Επιτοκιακός κίνδυνος - Όμιλος

	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες υποχρεώσεις	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2007							
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	4.401.614	10.484	8.859	-	-	1.688.705	6.109.662
Έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα δεκτά για επαν/ση	106.624	12.591	62.775	32.554	12.150	1.307	228.001
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	1.967.153	643.149	624.673	321.835	-	133.039	3.689.849
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	356.191	540.255	6.815.293	1.666.344	2.595.450	165.754	12.139.287
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (καθαρό ποσό)	30.502.289	5.947.508	8.439.301	5.649.010	3.235.915	919.181	54.693.204
Αξιόγραφα επενδύσεων-διαθέσιμα προς πώληση	1.005.167	1.191.916	666.475	777.367	583.336	402.287	4.626.548
Λοιπά	82.878	9.757	5.844	15.823	-	1.869.290	1.983.592
Σύνολο	38.421.916	8.355.660	16.623.220	8.462.933	6.426.851	5.179.563	83.470.143
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.747.205	2.408.803	1.096.196	79.519	2.566	39.555	10.373.844
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.773.741	7.459.741	4.301.319	265.766	67.726	1.662.118	60.530.411
Εκδοθείσες ομολογίες	1.378.432	245.183	1.310.737	929.480	147.256	1.693	4.012.781
Λοιπές υποχρεώσεις	6.422	7.302	-	10.724	-	6.179.865	6.204.313
Σύνολο	54.905.800	10.121.029	6.708.252	1.285.489	217.548	7.883.231	81.121.349
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(16.483.884)	(1.765.369)	9.914.968	7.177.444	6.209.303	(2.703.668)	2.348.794

Το Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα, περιλαμβάνει €14 τα οποία έχουν αναταξινομηθεί στα “μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα προς πώληση” (σημείωση 31).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Επιτοκιακός κίνδυνος - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες υποχρεώσεις	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	2.129.305	13.594	11.389	-	-	1.719.922	3.874.210
Έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα δεκτά για επαν/ση	170.865	11.992	136.678	38.172	8.819	1.232	367.758
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.394.650	692.386	513.841	26.790	-	153.548	4.781.215
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	398.468	218.683	7.025.260	2.919.999	2.017.004	104.996	12.684.410
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (καθαρό ποσό)	23.708.661	5.892.620	6.817.968	4.331.638	1.745.619	128.030	42.624.536
Αξιόγραφα επενδύσεων-διαθέσιμα προς πώληση	560.649	678.278	653.334	800.044	680.568	818.319	4.191.192
Λουτά	479.345	5.077	9.289	6.971	7	1.223.116	1.723.805
Σύνολο	30.841.943	7.512.630	15.167.759	8.123.614	4.452.017	4.149.163	70.247.126
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.289.207	457.914	354.548	99.477	8.133	23.159	6.232.438
Υποχρεώσεις προς πελάτες	44.448.280	3.721.697	3.336.083	198.165	82.534	1.446.965	53.233.724
Εκδοθείσες ομολογίες	245.950	1.737.872	356.216	510.156	158.316	11.573	3.020.083
Λουτές υποχρεώσεις	182.260	31.960	2.138	1.559	-	4.331.769	4.549.686
Σύνολο	50.165.697	5.949.443	4.048.985	809.357	248.983	5.813.466	67.035.931
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(19.323.754)	1.563.187	11.118.774	7.314.257	4.203.034	(1.664.303)	3.211.195

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Επιτοκιακός κίνδυνος - Τράπεζα

	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες υποχρεώσεις	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2007							
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	3.508.822	1.365	-	-	-	625.445	4.135.632
Έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα δεκτά για επαν/ση	10.926	2.834	53.382	-	-	-	67.142
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.148.525	908.766	837.048	420.658	-	3.699	4.318.696
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	541.472	319.604	6.715.589	1.619.566	1.764.967	20.290	10.981.488
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (καθαρό ποσό)	25.507.654	1.890.081	6.139.777	2.796.793	2.630.381	603.884	39.568.570
Αξιόγραφα επενδύσεων-διαθέσιμα προς πώληση	99.949	212.552	413.223	638.122	349.616	590.926	2.304.388
Αξιόγραφα επενδύσεων-διακρατούμενα στη λήξη	-	20.000	17.119	838	195.000	-	232.957
Λοιπά	77.631	1.269	73	-	-	814.832	893.805
Σύνολο	31.894.979	3.356.471	14.176.211	5.475.977	4.939.964	2.659.076	62.502.678
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.121.700	1.829.181	1.049.040	9.170	-	24.894	9.033.985
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.063.858	6.113.938	3.490.348	140.000	57.607	393.919	49.259.670
Εκδοθείσες ομολογίες	203.791	1.498.688	-	-	1.681.256	-	3.383.735
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	2.560.151	2.560.151
Σύνολο	45.389.349	9.441.807	4.539.388	149.170	1.738.863	2.978.964	64.237.541
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(13.494.370)	(6.085.336)	9.636.823	5.326.807	3.201.101	(319.888)	(1.734.863)

39

Επιτοκιακός κίνδυνος - Τράπεζα

	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Μη τοκοφόρες υποχρεώσεις	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2006							
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	1.280.268	9.156	-	-	-	745.040	2.034.464
Έντοκα γραμμάτια και λοιπά αξιόγραφα δεκτά για επαν/ση	68.502	5.386	111.444	-	-	-	185.332
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.508.136	1.085.913	578.572	296.645	-	70.657	4.539.923
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	329.482	75.041	7.017.501	2.868.295	1.956.524	36.782	12.283.625
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες (καθαρό ποσό)	19.592.852	2.617.650	6.167.364	2.683.045	1.436.025	258.362	32.755.298
Αξιόγραφα επενδύσεων-διαθέσιμα προς πώληση	53.972	95.889	475.101	612.027	423.916	775.760	2.436.665
Αξιόγραφα επενδύσεων-διακρατούμενα στη λήξη	-	85.000	18.400	2.280	-	-	105.680
Λοιπά	450.735	5.389	7.768	684	-	199.433	664.009
Σύνολο	24.283.947	3.979.424	14.376.150	6.462.976	3.816.465	2.086.034	55.004.996
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	4.698.894	777.086	376.058	1.484	9.565	8.376	5.871.463
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.129.672	2.898.096	2.878.375	184.372	72.975	401.174	44.564.664
Εκδοθείσες ομολογίες	350.000	1.116.948	486.674	-	558.452	-	2.512.074
Λοιπές υποχρεώσεις	-	-	-	-	-	1.926.181	1.926.181
Σύνολο	43.178.566	4.792.130	3.741.107	185.856	640.992	2.335.731	54.874.382
Ανάλυση διαφοράς επιτοκίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων	(18.894.619)	(812.706)	10.635.043	6.277.120	3.175.473	(249.697)	130.614

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.2.3 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η Τράπεζα συναλλάσσεται σε όλα τα κύρια ξένα νομίσματα διατηρώντας βραχυπρόθεσμες θέσεις, με σκοπό την εξυπηρέτηση των θεσμικών, εταιρικών, εγχώριων και διεθνών πελατών της.

Η πολιτική της Τράπεζας έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου από ανοικτές θέσεις σε ξένα νομίσματα είναι συντηρητική. Σε αυτό το πλαίσιο, οι θέσεις της Τράπεζας σε ομόλογα ξένου νομίσματος (Eurobonds), χρηματοδοτούνται από καταθέσεις πελατών και διαπραγματικές καταθέσεις στα αντίστοιχα νομίσματα. Οι ανοικτές θέσεις σε συνάλλαγμα συνίστανται κυρίως στα κεφάλαια που τοποθετούνται στις διεθνείς δραστηριότητες της (καταστήματα και υποκαταστήματα). Επιπλέον, ο κίνδυνος συναλλάγματος που αναλαμβάνει η Τράπεζα από τις διεθνείς

δραστηριότητες της θεωρείται χαμηλός, καθώς οι εκροές που απορρέουν από θέσεις σε ξένα νομίσματα υπερκαλύπτονται από αντίστοιχα εισροές.

Η Τράπεζα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, υποβάλει στη Τράπεζα της Ελλάδος αναφορές για τη συναλλαγματική της θέση, ούτως ώστε η τελευταία να παρακολουθεί τις μεταβολές του συναλλαγματικού κινδύνου. Τα όρια για τις αποτιμήσεις Αξίας σε Κίνδυνο (Value at Risk) καθορίζονται σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου και παρακολουθούνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και Επιθεώρησης. Η έκθεση του Ομίλου στον συναλλαγματικό κίνδυνο έχει ως εξής

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TRY	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	5.018.707	537.413	16.680	166	2.988	160.937	372.771	6.109.662
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	54.603	-	-	-	-	-	173.398	228.001
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.266.337	838.666	221.479	10.200	34.546	45.192	273.429	3.689.849
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	11.503.854	274.469	-	130.948	-	175.063	54.953	12.139.287
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	341.430	41.650	1.680	4.728	1.592	2.464	1.360	394.904
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων)	41.050.492	3.357.811	282.397	66.669	460.511	6.779.268	2.696.056	54.693.204
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	1.975.798	648.705	144.567	94.712	-	1.625.204	137.562	4.626.548
Ακίνητα επενδύσεων	149.464	160	-	-	-	-	4.004	153.628
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	68.663	-	1.287	-	-	146	3.490	73.586
Υπεραξία και άυλα πάγια στοιχεία	2.799.225	1.393	91.817	-	-	21.321	19.347	2.933.103
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.618.172	277	56.454	-	-	194.326	178.566	2.047.795
Λουιά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	2.421.421	113.992	248.066	32.829	14	349.971	129.714	3.296.007
Σύνολο	69.268.166	5.814.536	1.064.427	340.252	499.651	9.353.892	4.044.650	90.385.574
Υποχρεώσεις								
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	8.375.303	743.687	249.902	17	17.789	541.288	445.858	10.373.844
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	510.161	32.500	2.312	35.699	1.587	478.760	10.787	1.071.806
Υποχρεώσεις προς πελάτες	45.108.601	7.163.546	515.066	458.725	53.947	3.692.781	3.537.745	60.530.411
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	1.619.317	1.795.382	479	178.126	132	253.512	165.833	4.012.781
Λουιές υποχρεώσεις & υποχρεώσεις από ασφαλιστικά αποθέματα	4.251.658	339.354	150.113	36.785	5.665	631.553	200.287	5.615.415
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	205.008	-	-	-	-	9.365	25.009	239.382
Σύνολο παθητικού	60.070.048	10.074.469	917.872	709.352	79.120	5.607.259	4.385.519	81.843.639
Καθαρή συναλλαγματική θέση	9.198.118	(4.259.933)	146.555	(369.100)	420.531	3.746.633	(340.869)	8.541.935

Στις γραμμές Ταμείο και Διαθέσιμα στην Κεντρική Τράπεζα, Ενσώματα Πάγια Στοιχεία και Λουιά Στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται €14, €110.980 και €4.285 αντίστοιχα τα οποία έχουν αναταξινομηθεί στη γραμμή Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικού προοριζόμενα προς πώληση (σημείωση 31).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2006	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	TRY	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού								
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	2.705.630	486.271	12.995	199	2.780	358.139	308.196	3.874.210
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	168.652	-	-	-	-	-	199.106	367.758
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.941.931	1.033.799	243.545	18.011	9.434	324.696	209.799	4.781.215
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.354.458	133.755	-	138.110	-	11.882	46.205	12.684.410
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	208.668	24.272	1.828	52	287	119.851	16.116	371.074
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων)	33.452.919	2.809.351	178.416	17.201	156.454	4.161.666	1.848.529	42.624.536
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	2.948.515	207.384	127.041	98.156	-	754.352	55.744	4.191.192
Ακίνητα επενδύσεων	11.881	-	-	-	-	-	111.492	123.373
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	264.346	-	2.459	-	-	134	5.841	272.780
Υπεραξία και άυλα πάγια στοιχεία	2.010.281	1.784	134.466	-	-	346.995	21.731	2.515.257
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.515.742	915	64.074	-	-	137.905	323.302	2.041.938
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	1.893.976	104.702	259.453	34.306	2.868	211.351	54.160	2.560.816
Σύνολο	60.476.999	4.802.233	1.024.277	306.035	171.823	6.426.971	3.200.221	76.408.559
Υποχρεώσεις								
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.177.545	720.407	125.974	17	2.624	24.145	181.726	6.232.438
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	269.004	36.211	4.482	35.697	1.202	57.321	655	404.572
Υποχρεώσεις προς πελάτες	40.544.877	6.087.835	523.364	430.890	41.910	2.389.892	3.214.956	53.233.724
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	1.038.251	1.513.798	795	191.169	134	209.417	66.519	3.020.083
Λοιπές υποχρεώσεις & υποχρεώσεις από ασφαλιστικά αποθέματα	2.608.392	136.027	191.786	58.931	11.567	395.318	1.070.249	4.472.270
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	182.715	-	-	-	-	7.334	22.519	212.568
Σύνολο παθητικού	49.820.784	8.494.278	846.401	716.704	57.437	3.083.427	4.556.624	67.575.655
Καθαρή συναλλαγματική θέση	10.656.215	(3.692.045)	177.876	(410.669)	114.386	3.343.544	(1.356.403)	8.832.904

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λουιά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	4.114.367	8.885	1.197	136	704	10.343	4.135.632
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	54.603	-	-	-	-	12.539	67.142
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.184.163	574.204	185.883	14.246	142.487	217.713	4.318.696
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	10.654.584	187.088	-	130.948	-	8.868	10.981.488
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	275.778	41.320	1.680	4.728	1.592	6.108	331.206
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων)	37.172.463	1.653.320	333.634	53.530	305.770	49.853	39.568.570
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	1.912.493	129.968	114.356	94.712	-	52.859	2.304.388
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενα στη λήξη	231.700	-	-	-	-	1.257	232.957
Ακίνητα επενδύσεων	-	160	-	-	-	-	160
Συμμετοχές σε θυγατρικές	6.252.985	122.381	12.088	-	-	47.323	6.434.777
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	21.492	-	-	-	-	-	21.492
Υπεραξία και άυλα πάγια στοιχεία	74.778	1.393	3.857	-	-	172	80.200
Ενσώματα πάγια στοιχεία	949.988	272	-	-	-	5.312	955.572
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	1.348.454	109.961	121.858	32.829	-	13.568	1.626.670
Σύνολο	66.247.848	2.828.952	774.553	331.129	450.553	425.915	71.058.950
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	8.233.718	445.706	200.331	546	21.514	132.170	9.033.985
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	501.147	31.033	2.312	35.699	1.587	8.284	580.062
Υποχρεώσεις προς πελάτες	43.151.928	4.132.207	399.238	458.366	27.083	1.090.848	49.259.670
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	2.368.567	326.065	511.353	177.750	-	-	3.383.735
Λοιπές υποχρεώσεις & υποχρεώσεις από ασφαλιστικά αποθέματα	1.748.001	318.287	43.789	35.714	4.530	4.716	2.155.037
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	110.540	-	-	-	-	-	110.540
Σύνολο παθητικού	56.113.901	5.253.298	1.157.023	708.075	54.714	1.236.018	64.523.029
Καθαρή συναλλαγματική θέση	10.133.947	(2.424.346)	(382.470)	(376.946)	395.839	(810.103)	6.535.921

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Συγκέντρωση συναλλαγματικού κινδύνου - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2006	EURO	USD	GBP	JPY	CHF	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού							
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	2.002.244	9.909	1.335	154	549	20.273	2.034.464
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	168.652	-	-	-	-	16.680	185.332
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.198.319	138.257	165.784	10.978	35.223	991.362	4.539.923
Χρηματ. περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12.103.771	36.445	-	138.110	-	5.299	12.283.625
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	168.939	17.680	1.828	52	288	15.903	204.690
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά προβλέψεων)	31.229.317	1.109.242	236.589	10.704	119.314	50.132	32.755.298
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διαθ. προς πώληση	2.100.447	108.816	129.246	98.156	-	-	2.436.665
Χαρτ/κιο επενδύσεων – διακρατούμενα στη λήξη	103.400	-	-	-	-	2.280	105.680
Ακίνητα επενδύσεων	-	-	-	-	-	186	186
Συμμετοχές σε θυγατρικές	3.835.113	122.381	12.089	-	-	47.130	4.016.713
Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	237.836	-	-	-	-	-	237.836
Υπεραξία και άυλα πάγια στοιχεία	39.236	1.784	4.804	-	-	3.438	49.262
Ενσώματα πάγια στοιχεία	1.084.384	906	2	-	-	6.639	1.091.931
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού & απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες	934.433	96.856	131.557	34.307	2.778	3.533	1.203.464
Σύνολο	57.206.091	1.642.276	683.234	292.461	158.152	1.162.855	61.145.069
Υποχρεώσεις							
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	5.156.055	603.886	46.078	344	7.166	57.934	5.871.463
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	268.868	33.936	4.482	35.697	1.202	502	344.687
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.182.100	3.424.482	433.548	428.894	30.002	1.065.638	44.564.664
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	1.640.461	130.154	558.451	183.008	-	-	2.512.074
Λοιπές υποχρεώσεις & υποχρεώσεις από ασφαλιστικά αποθέματα	484.962	87.332	35.778	58.363	10.804	996.850	1.674.089
Υποχρεώσεις από παροχές προς το προσωπικό	59.544	-	-	-	-	-	59.544
Σύνολο παθητικού	46.791.990	4.279.790	1.078.337	706.306	49.174	2.120.924	55.026.521
Καθαρή συναλλαγματική θέση	10.414.101	(2.637.514)	(395.103)	(413.845)	108.978	(958.069)	6.118.548

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο υφιστάμενος ή μελλοντικός κίνδυνος για τα κέρδη και το κεφάλαιο που απορρέει από αδυναμία του οργανισμού να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές καταστούν απαιτητές χωρίς να υποστεί σημαντικές ζημιές.

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου περιλαμβάνει:

- Πρότυπα λειτουργίας για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας σε επίπεδο Ομίλου και Τράπεζας, περιλαμβανομένων των κατάλληλων πολιτικών, διαδικασιών και πόρων για τον έλεγχο και τον περιορισμό του κινδύνου ρευστότητας.
- Διατήρηση κατάλληλου αποθέματος ρευστοποιήσιμων στοιχείων ενεργητικού (σε συνάρτηση με το περίγραμμα ταμειακών ροών), σε επίπεδο Ομίλου και εταιρείας, το οποίο δύναται να ρευστοποιηθεί άμεσα χωρίς να προκληθούν σημαντικές κεφαλαιακές ζημιές.
- Διαχείριση πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης καθώς και μέτρηση, έλεγχος και διενέργεια εναλλακτικών σεναρίων σχετικά με απαιτήσεις χρηματοδότησης.
- Διαχείριση συστημάτων πληροφόρησης και άλλων συστημάτων για την αναγνώριση, τη μέτρηση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου ρευστότητας.
- Σχεδιασμό για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης ρευστότητας με την έννοια της διασφάλισης της

δυνατότητας χρηματοδότησης ορισμένων ή του συνόλου των δραστηριοτήτων εγκαίρως και με εύλογο κόστος.

- Προσδιορισμό ορίων κινδύνων ρευστότητας
- Τεκμηριωμένη πολιτική διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας.

Η αποτελεσματική διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας συμβάλλει ουσιαστικά, ακόμα και κάτω από δύσκολες συνθήκες, στην ικανότητα του Ομίλου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πελατών του, στην εκπλήρωση των χρηματοοικονομικών του υποχρεώσεων καθώς και στις κεφαλαιακές ανάγκες των δραστηριοτήτων του. Γενικά, ο κίνδυνος ρευστότητας αφορά τις χρηματοδοτικές, λειτουργικές και επενδυτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει τόσο τον κίνδυνο από τη μη αναμενόμενη αύξηση του κόστους χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων με τους κατάλληλους όρους επιτοκίων και διάρκειας πίστωσης, όσο και τον κίνδυνο της αδυναμίας ρευστοποίησης της θέσης την κατάλληλη χρονική στιγμή και με τους ευνοϊκότερους όρους.

Μη προεξοφλημένες ταμιακές ροές

Οι συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμιακές εκροές παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τον ενδογενή κίνδυνο ρευστότητας βασιζόμενος στις αναμενόμενες μη προεξοφλημένες ταμιακές ροές.

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμιακές ροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	7.075.421	2.363.362	933.487	273.370	2.488	10.648.128
Υποχρεώσεις προς πελάτες	48.461.642	7.549.819	4.511.956	323.591	82.631	60.929.639
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	12.121	99.796	1.103.364	3.032.897	490.562	4.738.740
Λοιπές υποχρεώσεις	849.713	1.767.423	1.164.785	171.077	1.370.511	5.323.509
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	56.398.897	11.780.400	7.713.592	3.800.935	1.946.192	81.640.016
Στοιχεία εκτός ισολογισμού	7.609.759	144.943	11.366.434	5.530.019	3.498.073	28.149.228

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμιακές ροές) - Όμιλος

31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	4.965.061	776.278	388.649	183.202	12.186	6.325.376
Υποχρεώσεις προς πελάτες	46.041.928	3.410.498	3.677.208	218.294	31.382	53.379.310
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	25.431	119.855	1.118.965	1.649.327	547.813	3.461.391
Λοιπές υποχρεώσεις	801.326	972.364	1.267.008	581.602	1.054.534	4.676.834
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	51.833.746	5.278.995	6.451.830	2.632.425	1.645.915	67.842.911
Στοιχεία εκτός ισολογισμού	8.972.632	510.426	9.095.885	2.437.241	1.816.777	22.832.961

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2007	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	6.271.034	1.854.128	876.640	152.122	-	9.153.924
Υποχρεώσεις προς πελάτες	39.390.937	6.197.953	3.627.792	173.976	99.401	49.490.059
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	27.311	4.681	138.218	2.166.145	4.034.432	6.370.787
Λουπές υποχρεώσεις	50.146	1.170.672	771.379	7.655	4.023	2.003.875
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	45.739.428	9.227.434	5.414.029	2.499.898	4.137.856	67.018.645
Στοιχεία εκτός ισολογισμού	14.844.363	19.002	473.228	1.199.987	2.260.044	18.796.623

Ανάλυση συμβατικών λήξεων για χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές) - Τράπεζα

31 Δεκεμβρίου 2006	Έως 1 μήνα	1 έως 3 μήνες	3 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	4.718.469	775.590	390.290	11.868	9.857	5.906.074
Υποχρεώσεις προς πελάτες	38.631.663	2.837.277	2.938.961	194.695	71.516	44.674.112
Υποχρεώσεις προς πιστωτικούς τίτλους & μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	574	9.979	866.087	384.344	4.154.420	5.415.404
Λουπές υποχρεώσεις	56.986	864.747	515.579	4.310	1.108	1.442.730
Σύνολο στοιχείων ισολογισμού	43.407.692	4.487.593	4.710.917	595.217	4.236.901	57.438.320
Στοιχεία εκτός ισολογισμού	14.321.681	243.875	500.176	275.061	1.817.756	17.158.549

4.4 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκδίδει συμβόλαια μέσω των οποίων αναλαμβάνει ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι πρωταρχικοί κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Όμιλος από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχει εκδώσει είναι ο πραγματικός αριθμός των ζημιών, ο χρόνος επέλευσής τους και το ύψος της αποζημίωσης να αποκλίνουν από τις εκτιμήσεις. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί γιατί η συχνότητα ή η σφοδρότητα των ζημιών είναι μεγαλύτερες από τις εκτιμηθείσες. Συνεπώς μείζων στόχος του Ομίλου αποτελεί η εξασφάλιση επαρκών αποθεμάτων για την κάλυψη αυτών των υποχρεώσεων.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια Ζωής που παρέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια, μικτή, πρόσκαιρη ασφάλιση, πρόσκαιρη ασφάλιση με παροχή επιβίωσης, συνταξιοδοτικά, προϊόντα συνδεδεμένα με επενδύσεις ("Unit Linked") και συμπληρωματικές καλύψεις προσαρτημένες στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής.

Οι βασικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι οι ακόλουθοι:

Κίνδυνος Θνησιμότητας – ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης μεταξύ της εμπειρίας του αριθμού των θανάτων και του αναμενόμενου.

Κίνδυνος Νοσηρότητας – ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω διαφοροποίησης της κατάστασης υγείας των ασφαλισμένων έναντι της εκτιμηθείσας.

Κίνδυνος επιβίωσης – ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω μεγαλύτερης της εκτιμηθείσας, διάρκειας ζωής των ασφαλισμένων.

Κίνδυνος επενδυτικής απόδοσης – ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω απόκλισης της πραγματικής απόδοσης έναντι της προσδοκώμενης.

Κίνδυνος εξόδων - ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω, απόκλισης των πραγματικών εξόδων έναντι της σχετικής εκτίμησής.

Κίνδυνος επιλογής του ασφαλισμένου - ο κίνδυνος που προκύπτει λόγω ακύρωσης ή εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Βασικές Παράμετροι

Οι παράμετροι που χρησιμοποιούνται βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος, τα τρέχοντα δεδομένα, την ανάλυση του ανταγωνισμού και της αγοράς, καθώς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις εκτιμώνται βάσει των τιμών των παραμέτρων που ισχύουν κατά την έκδοσή τους (επικείμενοι θάνατοι, αποδόσεις επένδυσης και έξοδα). Τυχόν αποκλίσεις των εκτιμήσεων προβλέπονται με ένα περιθώριο ασφαλείας. Συνεπώς, νέες εκτιμήσεις παράγονται σε κάθε ημερομηνία σύνταξης Οικονομικών Καταστάσεων για να αποφασιστεί αν η επάρκεια είναι εξασφαλισμένη κάτω από το πρίσμα των τρεχουσών εκτιμήσεων. Αν οι υποχρεώσεις δεν είναι επαρκείς, οι παράμετροι τροποποιούνται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τελευταίες εκτιμήσεις.

Οι κύριες παραδοχές οι οποίες επηρεάζουν τις ασφαλιστικές προβλέψεις είναι οι ακόλουθες:

Θνησιμότητα - Τα συμπεράσματα βασίζονται σε πίνακες θνησιμότητας, σύμφωνα με το είδος της υπογεγραμμένης σύμβασης και με βάση τα ιστορικά στοιχεία που διατηρεί ο Όμιλος. Τα συμπεράσματα διαφοροποιούνται ανά φύλο.

Νοσηρότητα - Η πιθανότητα ανάκαμψης από ανικανότητα προκύπτει από εμπειρικές μελέτες στην αγορά, αναπροσαρμοσμένες όπου απαιτείται κατά την εμπειρία του Ομίλου.

Επενδυτική απόδοση - Οι αποδόσεις της επένδυσης επηρεάζουν το προσδοκώμενο επίπεδο μελλοντικών παροχών και την επιλογή του κατάλληλου ποσοστού προεξόφλησης. Αυτές οι μετρήσεις βασίζονται τόσο στις τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς όσο και στις προβλέψεις μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων.

Έξοδα - Οι εκτιμήσεις των λειτουργικών εξόδων περιλαμβάνουν την προβολή του κόστους διαχείρισης των εν-ισχύ συμβολαίων και των σχετιζόμενων γενικών εξόδων. Το τρέχον επίπεδο εξόδων θεωρείται ως βάση για τις μελλοντικές προβολές και εκτιμήσεις.

Ποσοστά ακυρώσεων και εξαγορών - Οι ακυρώσεις αφορούν στον τερματισμό των συμβολαίων λόγω μη πληρωμής ασφαλιστρών. Οι εξαγορές αφορούν στον εθελούσιο τερματισμό των συμβολαίων. Τα ποσοστά των συμβολαίων που τερματίζονται εκτιμώνται με στατιστικές μετρήσεις που βασίζονται στην εμπειρία του Ομίλου και ποικίλουν με τον τύπο του προϊόντος.

Ποσοστό προεξόφλησης - Η υποχρέωση για τις ασφαλίσεις ζωής ορίζεται ως η διαφορά της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων παροχών και των μελλοντικών διαχειριστικών εξόδων μείων το εκτιμώμενο ασφάλιστρο και του εκτιμώμενου ασφαλιστρού που θα απαιτηθεί προκειμένου να ικανοποιηθούν οι μελλοντικές ταμειακές ροές.

Έλεγχος επάρκειας

Ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική ασφαλιστική νομοθεσία και τη νομοθεσία των άλλων χωρών στις οποίες ο Όμιλος έχει ασφαλιστικές δραστηριότητες, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Στη συνέχεια περιγράφεται η διαδικασία που εφαρμόστηκε για τον έλεγχο επάρκειας της 31ης Δεκεμβρίου 2007 και τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού.

i. Ατομικά παραδοσιακά προγράμματα (απλή ασφάλεια θανάτου, μικτή, συνταξιοδοτικό πρόγραμμα κ.α.):

Ο έλεγχος βασίστηκε στην ανάλυση της ευαισθησίας των υποχρεώσεων σε μεταβολές των βασικών παραμέτρων αποτίμησης, δηλαδή της θνησιμότητας, της ακυρωσιμότητας, του επιτοκίου και των εξόδων, για την προσδοκώμενη υπολειπόμενη διάρκεια των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

ii. Ατομικά ασφαλιστήρια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked):

Αναλύθηκαν τόσο οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις παραμέτρους (θνησιμότητα, ακυρωσιμότητα, επιτόκιο, έξοδα) όσο και αυτοί που σχετίζονται με την εγγυημένη παροχή στη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Και σε αυτή την κατηγορία δεν προέκυψε ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος.

iii. Συνταξιούχοι που προέρχονται από ομαδικά συμβόλαια της μορφής DAF:

Από την εφαρμογή ανάλογης μεθοδολογίας με τα ατομικά ασφαλιστήρια με μόνη διαφοροποίηση που αφορά στον παράγοντα των εξόδων, ο οποίος δεν επηρεάζει τη συγκεκριμένη κατηγορία, προέκυψε η ανάγκη επιπλέον αποθέματος από αυτό που υπολογίστηκε βάσει νομοθεσίας.

iv. Συμπληρωματικές καλύψεις εξόδων νοσοκομειακής περίθαλψης

Για τη διενέργεια του ελέγχου λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις για τις μελλοντικές ακυρώσεις συμβολαίων, την αύξηση ασφαλιστρών, το μέσο όρο επισυμβασών ζημιών, τον ιατρικό πληθωρισμό κ.λπ. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος από αυτό που υπολογίστηκε βάσει νομοθεσίας. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι εξής: ετήσια αναπροσαρμογή ασφαλιστρών 5,4%, ιατρικός πληθωρισμός 5,6% και επιτόκιο προεξόφλησης 4,5%.

Ανάλυση ευαισθησίας

2007	Μεταβολή Παραμέτρων	Επίπτωση στις Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις
Επιτόκιο Προεξόφλησης	+0,5%	(12.148)
	-0,5%	13.775
Ποσοστά Ακυρώσεων και Εξαγορών	Αύξηση κατά +10%	(7.480)
	Μείωση κατά -10%	8.155
Ποσοστά Νοσηρότητας	Αύξηση κατά +10%	24.440
	Μείωση κατά -10%	(24.388)

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας αφορά στις υποχρεώσεις που συνδέονται με ένα κλειστό χαρτοφυλάκιο νοσοκομειακών καλύψεων καθώς και τις παροχές προς τους συνταξιούχους που προέρχονται από ομαδικά προγράμματα DAF, ασφαλιστικές κατηγορίες για τις οποίες σχηματίζονται επιπλέον αποθέματα, κατά τα οριζόμενα στα Δ.Π.Χ.Π., πέραν αυτών που απαιτούνται σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία.

Μια ανάλογη μεταβολή, σε ένα λογικό εύρος τιμών, των βασικών παραμέτρων (θνησιμότητα, ανικανότητα, ακυρώσεις, εξαγορές, πληθωρισμός, εξόδων) που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της επάρκειας των αποθεμάτων για τις λοιπές κατηγορίες ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής (παραδοσιακά, τραπεζοασφαλιστικά, "unit-linked" προϊόντα) δε φαίνεται να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις. Εξαιτίας του γεγονότος ότι τα κατά το νόμο σχηματισθέντα αποθέματα για τις κατηγορίες αυτές είναι αρκετά να καλύψουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ελέγχων επάρκειας.

Ειδικά για την περίπτωση της επίπτωσης του παράγοντα προεξόφλησης, σημειώνεται ότι μόνο μια μείωση των τιμών της καμπύλης επιτοκίων που χρησιμοποιείται για τον έλεγχο επάρκειας, κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 1,2% θα επέφερε αύξηση των αντίστοιχων αποθεμάτων.

Γενικές Ασφαλίσεις

Τα προσφερόμενα προϊόντα καλύπτουν όλο το εύρος των γενικών ασφαλίσεων για κάλυψη προσωπικών, εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων που σχετίζονται με την απώλεια περιουσίας και την ευθύνη έναντι τρίτων.

Διαδικασία ανάληψης κινδύνων ("underwriting")

Τα κριτήρια αποδοχής για όλους τους κλάδους ασφάλισης είναι τέτοια που εξασφαλίζουν τη γεωγραφική διασπορά των κινδύνων και την κατανομή τους σε διαφοροποιημένους τομείς δραστηριότητας. Όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, επιβάλλονται ανώτατα όρια κάλυψης και κατώτατα όρια αποζημίωσης, που μειώνουν την ευθύνη του Ομίλου. Σε πολλές περιπτώσεις οι ασφαλιστικές συμβάσεις περιλαμβάνουν εξαιρέσεις κάλυψης

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

κινδύνων των οποίων, τόσο ο χρόνος επέλευσης, όσο και οι οικονομικές συνέπειες, είναι δύσκολο να εκτιμηθούν. Οι κίνδυνοι αυτοί είναι κυρίως αστικής ευθύνης ή περιβαλλοντικοί κίνδυνοι με δυσδιάκριτα αιτιογόνα γεγονότα και προσαγωγή ευθυνών.

Διαχείριση αποζημιώσεων

Η πολιτική διαχείρισης των ζημιών αποσκοπεί στην όσο το δυνατόν ταχύτερη καταβολή της αποζημίωσης και την αποφυγή φαινομένων εξαπάτησης του Ομίλου με από δόλο προκαλούμενα ατυχήματα. Αυτό επιτυγχάνεται με το καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, τη σύγχρονη υποδομή και τις αξιόπιστες διαδικασίες πραγματογνωμοσύνης.

Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων

Για τις περιπτώσεις ζημιών που για οποιοδήποτε λόγο δε διακανονίζονται και παραμένουν σε εκκρεμότητα, εφαρμόζεται αυστηρή πολιτική για τον καθορισμό των προβλέψεων των αποζημιώσεων που πρόκειται να καταβληθούν μελλοντικά. Η πολιτική αυτή συνίσταται στο συνετό σχηματισμό αρχικών προβλέψεων ανάλογα με τη σοβαρότητα της εκάστοτε περίπτωσης και στην τακτική αναθεώρηση αυτών των προβλέψεων σύμφωνα με την πληροφορία που διατίθεται.

Πέραν από την κατά περίπτωση εκτίμηση των προβλεπόμενων ποσών αποζημίωσης, εφαρμόζονται και στατιστικές τεχνικές που αποσκοπούν σε μια ασφαλέστερη συνολική εκτίμηση των μελλοντικών υποχρεώσεων και το σχηματισμό κατάλληλων αποθεμάτων. Οι τεχνικές αυτές βασίζονται στη μελέτη των ιστορικών δεδομένων για τον προσδιορισμό του τελικού κόστους και σε υποθέσεις σχετικά με το μέσο κόστος αποζημίωσης, τον μελλοντικό πληθωρισμό και τις μεταβολές των κανόνων του νομικού πλαισίου που εφαρμόζονται. Στη διαδικασία αυτή εντάσσεται και ο υπολογισμός των προβλέψεων για ζημιές που δεν έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο μέχρι την ημερομηνία αποτίμησης.

Αντασφαλιστική πολιτική

Η επιλογή κατάλληλης αντασφαλιστικής κάλυψης ποικίλλει ανάλογα με τη φύση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου για κάλυψη δυσμενών γεγονότων, συνυπολογίζοντας και το αντίστοιχο απαιτούμενο κόστος. Η δομή του τελικά επιλεγόμενου προγράμματος είναι τέτοια που να εξασφαλίζει κάλυψη για ασυνήθιστα μεγάλο πλήθος ζημιών ή μεμονωμένων αποζημιώσεων που αποκλίνουν σημαντικά από το προσδοκώμενα μέσα μεγέθη. Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις διακρίνονται σε αναλογικές, μη αναλογικές και καταστροφικού τύπου (catastrophe coverage).

Έλεγχος επάρκειας

Ο Όμιλος διενεργεί έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών αποθεμάτων, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την ελληνική ασφαλιστική νομοθεσία και τη νομοθεσία των άλλων χωρών στις οποίες ο Όμιλος έχει ασφαλιστικές δραστηριότητες, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Στον Κλάδο Αυτοκινήτων, επεξεργάστηκαν ιστορικά δεδομένα βάσει των αναλυτικών κινήσεων ανά περίπτωση ζημιάς, για κάθε έτος ατυχήματος για την τελευταία πενταετία. Οι ζημιές ταξινομήθηκαν σε τρεις ευρείες κατηγορίες: τις υλικές ζημιές αστικής ευθύνης, τις σωματικές βλάβες αστικής ευθύνης και τις λοιπές περιπτώσεις του Κλάδου χερσαίων οχημάτων πλην αστικής

ευθύνης. Από την ομάδα των σωματικών βλαβών εξαιρέθηκαν και αντιμετωπίστηκαν μεμονωμένα οι περιπτώσεις με αποζημίωση μεγαλύτερη των €300 χιλ. Για τις κατηγορίες ζημιών που δημιουργήθηκαν, εφαρμόστηκαν οι κλασσικές μέθοδοι προβολής των συσσωρευμένων πληρωμών και του συνολικού κόστους λαμβάνοντας υπόψη την ετήσια μεταβολή των προβλέψεων και του μέσου κόστους. Από την παραπάνω διαδικασία προέκυψε η ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος από αυτό που υπολογίσθηκε βάσει νομοθεσίας.

Για τους λοιπούς κλάδους Γενικών Ασφαλίσεων εκτιμήθηκε ότι δεν απαιτείται ο σχηματισμός επιπλέον αποθέματος από αυτό που υπολογίσθηκε βάσει νομοθεσίας.

Εξέλιξη ζημιών

Στους πίνακες που ακολουθούν αναλύεται η εξέλιξη της εκτίμησης των επισυμβασών ζημιών για κάθε έτος ζημιάς μετά το 2005 για τους κλάδους αυτοκινήτων και πυρός στην Ελλάδα, που αντιπροσωπεύουν πάνω από 80% των ασφαλιστικών προβλέψεων εκκρεμών αποζημιώσεων του Ομίλου. Στοιχεία για την εξέλιξη ζημιών για περιόδους προ της 1 Ιανουαρίου 2005, ημερομηνίας κατά την οποία εφαρμόστηκε για πρώτη φορά από τον Όμιλο το Δ.Π.Χ.Π. 4 δεν περιλαμβάνονται.

Εξέλιξη ζημιών κλάδου αστικής ευθύνης αυτοκινήτου

Έτος ζημιάς	Όμιλος			
	2005	2006	2007	Σύνολο
Έτος ζημιάς	102.430	100.498	106.398	
Μετά ένα έτος	109.067	103.718	-	
Μετά δύο έτη	109.139	-	-	
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών	109.139	103.718	106.398	319.255
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις	(71.669)	(51.460)	(33.346)	(156.475)
Ασφαλιστικές προ-βλέψεις μετά το 2005	37.470	52.258	73.052	162.780
Ασφαλιστικές προβλέψεις προ του 2005				106.147
Συνολικές ασφαλιστικές προβλέψεις				268.927

Εξέλιξη ζημιών κλάδου πυρός

Έτος ζημιάς	Όμιλος			
	2005	2006	2007	Σύνολο
Έτος ζημιάς	14.112	32.151	22.397	
Μετά ένα έτος	13.541	32.338	-	
Μετά δύο έτη	13.205	-	-	
Τρέχουσα εκτίμηση σωρευμένων ζημιών	13.205	32.338	22.397	67.940
Σωρευμένες πληρωθείσες αποζημιώσεις	(11.571)	(29.453)	(10.440)	(51.464)
Ασφαλιστικές προ-βλέψεις μετά το 2005	1.634	2.886	11.957	16.476
Ασφαλιστικές προβλέψεις προ του 2005				7.884
Συνολικές ασφαλιστικές προβλέψεις				24.360

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

4.5 Κεφαλαιακή επάρκεια και πιστοληπτική διαβάθμιση

Η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου περιλαμβάνει όλες τις μορφές των εποπτικά αποδεκτών Ιδίων Κεφαλαίων όπως αυτά ορίζονται από την Τράπεζα της Ελλάδος (στην ΠΔΤΕ 2587/20.8.2007). Μεταξύ άλλων, τα εποπτικά Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου περιλαμβάνουν το καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, τη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, τα αποθεματικά και τα κέρδη εις νέον, υβριδικά κεφάλαια και τίτλους μειωμένης εξασφάλισης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται ενεργά την κεφαλαιακή του βάση αξιοποιώντας τις σύγχρονες μεθόδους άντλησης κεφαλαίων, με στόχο τόσο τη διατήρηση επιπέδων κεφαλαιακής επάρκειας σημαντικά υψηλότερων των ελάχιστων εποπτικών όσο και τη μείωση του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίων προς όφελος των μετόχων του. Στο πλαίσιο αυτό, τόσο ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων όσο και η δυναμική διαμόρφωση της κεφαλαιακής βάσης, είναι ενσωματωμένα στη διαδικασία του επιχειρηματικού προγραμματισμού και του ετήσιου προϋπολογισμού, και βρίσκονται σε συμφωνία με τους στόχους κεφαλαιακής επάρκειας που έχουν τεθεί στη Στρατηγική Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. Τα κριτήρια που προβλέπονται για την εποπτεία της επάρκειας των κεφαλαίων της Τράπεζας επιβάλλουν τη διατήρηση ελάχιστων ποσών κεφαλαίων και δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας σταθμισμένου κινδύνου ίσου με 8%, ο οποίος ορίζεται ως η σχέση των κεφαλαίων προς τα περιουσιακά στοιχεία, συγκεκριμένους

λογαριασμούς τάξεως και του τεκμαρτού ποσού που προκύπτει από τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη του κινδύνου αγοράς. Τουλάχιστον το ήμισυ των απαιτούμενων κεφαλαίων θα πρέπει να αποτελείται από βασικά ίδια κεφάλαια ("Tier I"), και το υπόλοιπο από συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια ("Tier II"). Το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των ελληνικών Τραπεζών στο συγκεκριμένο θέμα συνάδει με αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα με τις Οδηγίες των Ιδίων Κεφαλαίων, της Φερεγγυότητας και της Κεφαλαιακής Επάρκειας. Σύμφωνα με τη σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία, οι εποπτικές αρχές κάθε κράτους μέλους δύναται να αποφανθούν αν κάποια χρηματοοικονομικά μέσα θα συμπεριληφθούν στα κεφάλαια και να ορίζουν τις σταθμίσεις, εντός συγκεκριμένων ορίων, στις διάφορες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2007, με βάση τα λογιστικά υπόλοιπα σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. και τους κανόνες της Τράπεζας της Ελλάδος, η κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και της Τράπεζας ανήλθε στα €5.427 εκατ. (2006: €6.778 εκατ.) και στα €7.269 εκατ. (2006: €8.071 εκατ.) αντίστοιχα. Συνεπώς, η πλεονάζουσα κεφαλαιακή βάση του Ομίλου και της Τράπεζας, πλέον του 8% του σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού, που απαιτείται από τους κανόνες της Τράπεζας της Ελλάδος, ανήλθε σε €1.190 εκατ. (2006: €3.297 εκατ.) και σε €3.866 εκατ. (2006: €5.278 εκατ.) αντίστοιχα.

Κεφαλαιακή επάρκεια (σε εκατ. €)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Κεφάλαια:				
Κύρια βασικά κεφάλαια (Upper Tier I)	6.749	6.634	6.351	5.618
Πρόσθετα βασικά κεφάλαια (Lower Tier I)	1.190	1.254	-	-
Μειώσεις	(3.058)	(2.510)	(201)	(49)
Βασικά κεφάλαια (Tier I)	4.881	5.378	6.150	5.569
Κύρια συμπληρωματικά κεφάλαια (Upper Tier II)	335	328	1.470	1.575
Πρόσθετα συμπληρωματικά κεφάλαια (Lower Tier II)	340	1.085	178	933
Μειώσεις	(129)	(13)	(529)	(6)
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	5.427	6.778	7.269	8.071
Σταθμισμένο έναντι κινδύνων ενεργητικό:				
Εντός ισολογισμού στοιχεία (επενδυτικό χαρτοφυλάκιο)	46.529	37.316	38.673	31.914
Εκτός ισολογισμού (επενδυτικό χαρτοφυλάκιο)	4.673	4.220	2.498	2.049
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	1.759	1.976	1.364	950
Σύνολο σταθμισμένου έναντι κινδύνων ενεργητικού	52.961	43.512	42.535	34.913
Δείκτες:				
Βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	9,2%	12,4%	14,5%	15,9%
Συνολικός βασικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	10,2%	15,6%	17,1%	23,1%

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Πιστοληπτική διαβάθμιση

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας έτσι όπως έχει αξιολογηθεί από τους διεθνείς οίκους των Moody's Investors Services Limited ("Moody's"), Standard and Poor's Rating Services ("Standard and Poor's"), Fitch Ratings Ltd ("Fitch") και Capital Intelligence Ltd. ("Capital Intelligence"). Η ακόλουθη πιστοληπτική διαβάθμιση της Τράπεζας από τους διεθνείς οίκους έχει πρόσφατα επικυρωθεί ή /και αναβαθμιστεί.

Διεθνής οίκος αξιολόγησης	Μακροπρό-θεσμη	Βραχυπρό-θεσμη	Χρηματοοικονομική Θέση	Προοπτική
Moody's	Aa3	P-1	C+	Σταθερή
Standard & Poor's	BBB+	A-2	-	Σταθερή
Fitch	A-	F2	B/C	Σταθερή
Capital Intelligence	A	A1	A	Θετική

4.6 Εύλογες αξίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2007 και 2006:

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων -Όμιλος

	Λογιστικό υπόλοιπο		Λογιστικό υπόλοιπο	
	31.12.2007	Εύλογη αξία 31.12.2007	31.12.2006	Εύλογη αξία 31.12.2006
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	3.689.849	3.676.719	4.781.215	4.779.713
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	54.693.204	55.181.488	42.624.536	43.710.521
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	10.373.844	10.356.611	6.232.438	6.224.646
Υποχρεώσεις προς πελάτες	60.530.411	60.484.743	53.233.724	53.176.176
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.289.735	2.299.794	822.696	837.180
Μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	1.723.046	1.702.509	2.197.387	2.188.644

49

Εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων --Τράπεζα

	Λογιστικό υπόλοιπο		Λογιστικό υπόλοιπο	
	31.12.2007	Εύλογη αξία 31.12.2007	31.12.2006	Εύλογη αξία 31.12.2006
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	4.318.696	4.318.696	4.539.923	4.538.031
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)	39.568.570	40.020.209	32.755.298	33.872.403
Χαρτ/κιο επενδύσεων - διακρατ. μέχρι τη λήξη	232.957	232.957	105.680	105.680
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	9.033.985	9.034.255	5.871.463	5.863.671
Υποχρεώσεις προς πελάτες	49.259.670	49.198.940	44.564.664	44.506.558
Μειωμένης εξασφάλισης στοιχεία παθητικού	3.383.735	3.349.752	2.512.074	2.535.638

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Οι ακόλουθες μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2007 και 2006:

Ταμείο και διαθέσιμα στην κεντρική Τράπεζα: Τα λογιστικά υπόλοιπα του ταμείου και των λογαριασμών με τη κεντρική τράπεζα προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους.

Απαιτήσεις κατά/ υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα: Τα λογιστικά υπόλοιπα των καταθέσεων από και προς πιστωτικά ιδρύματα προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους.

Εμπορικό και Διαθέσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο χρεογράφων: Οι εύλογες αξίες των χρεογράφων του εμπορικού και διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου, οι οποίες είναι αυτές που εμφανίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, βασίζονται σε τιμές που καθορίζονται από την αγορά για ίδια ή συγκρίσιμα χρηματοοικονομικά μέσα. Για χρεωστικούς τίτλους, για τους οποίους δεν υπήρχαν διαθέσιμες αγοραίες τιμές, η εύλογη αξία εκτιμήθηκε χρησιμοποιώντας τη μέθοδο προεξόφλησης χρηματοροών βασιζόμενοι σε συμβατικές χρηματοροές προεξοφλημένες με τα αντίστοιχα επιτόκια της αγοράς.

Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα: Όλα τα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα αναγνωρίζονται στον ισολογισμό στην εύλογη αξία. Για συμβόλαια που διαπραγματεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, η εύλογη αξία τους βασίζεται σε τιμές που καθορίζονται από την αγορά. Για συμβόλαια που διαπραγματεύονται εκτός οργανωμένης χρηματιστηριακής αγοράς οι εύλογες αξίες βασίζονται σε τιμές διαπραγματευτών, μοντέλα τιμολόγησης, μεθόδους προεξόφλησης χρηματοροών ή σε τιμές αγοράς για χρηματοοικονομικά μέσα με παρόμοια χαρακτηριστικά.

Απαιτήσεις κατά πελατών: Η εύλογη αξία των δανείων εκτιμάται χρησιμοποιώντας μοντέλα προεξοφλημένων χρηματοροών. Τα προεξοφλητικά επιτόκια βασίζονται στα τρέχοντα επιτόκια της αγοράς που προσφέρονται για δάνεια με παρόμοιους όρους σε δανειολήπτες με παρόμοια ποιοτικά χαρακτηριστικά. Η εύλογη αξία των απομειωμένων δανείων εκτιμάται χρησιμοποιώντας μεθόδους προεξοφλημένων χρηματοροών ή τις αξίες των υποκείμενων εξασφαλίσεων, όπου μπορεί να εφαρμοστούν.

Υποχρεώσεις προς πελάτες: Η εύλογη αξία καταθέσεων άμεσης ζήτησης και χωρίς προσδιορισμένη ημερομηνία λήξης προσδιορίζεται ως το πληρωτέο ποσό κατά την ημερομηνία ισολογισμού. Η εύλογη αξία προθεσμιακών καταθέσεων υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων αγοράς για αντίστοιχα προϊόντα και παρόμοιες ημερομηνίες λήξης.

Μακροπρόθεσμα δάνεια αναληφθέντα: Η εύλογη αξία του μακροπρόθεσμου δανεισμού υπολογίζεται με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων βάσει του υφιστάμενου κόστους δανεισμού του Ομίλου.

Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: Η εύλογη αξία των υποχρεώσεων από πιστωτικούς τίτλους εκτιμάται βάσει τιμών αγοράς, ή σε περίπτωση που δεν υπάρχουν με τη χρήση μοντέλων προεξόφλησης ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων αγοράς για πιστωτικούς τίτλους αντίστοιχης διάρκειας.

Δεδουλευμένοι τόκοι: η λογιστική αξία των δεδουλευμένων τόκων προσεγγίζει την εύλογη αξία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: Τομείς δραστηριότητας

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει τους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

Λιανικής τραπεζικής

Η λιανική τραπεζική περιλαμβάνει όλους τους ιδιώτες καταναλωτές, τους επαγγελματίες, τις μικρομεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις (με ετήσιο τζίρο μέχρι €2,5 εκατ.). Ο Όμιλος, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων που διαθέτει, προσφέρει στους πελάτες της λιανικής τραπεζικής μία μεγάλη ποικιλία καταθετικών και επενδυτικών προϊόντων, καθώς επίσης και ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιχειρηματικής και Επενδυτικής τραπεζικής

Ο τομέας της επιχειρηματικής και επενδυτικής τραπεζικής περιλαμβάνει τις πιστοδοτήσεις όλων των μεγάλων και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων, τη χρηματοδότηση της ναυτιλίας και την επενδυτική τραπεζική. Ο Όμιλος προσφέρει στους πελάτες επιχειρηματικής τραπεζικής ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, που περιλαμβάνουν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών χρηματοοικονομικής και επενδυτικής φύσης, τη διαχείριση καταθέσεων, τη χορήγηση δανείων (σε ευρώ και σε ξένα νομίσματα), υπηρεσίες συναλλάγματος και την υποστήριξη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Χρηματαγορών - Κεφαλαιαγορών και διαχείριση περιουσίας

Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τη διαχείριση διαθεσίμων του Ομίλου και χαρτοφυλακίου ιδιωτών, τη διαχείριση περιουσίας (αμοιβαία κεφάλαια και αμοιβαία κεφάλαια κλειστού τύπου), υπηρεσίες θεματοφυλακής, υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας και επενδύσεις του Ομίλου.

Ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων που σχεδιάζονται και προωθούνται μέσω της θυγατρικής εταιρείας Ανώνυμος Ελληνική Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική» και των θυγατρικών της στην Ελλάδα, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στη Τουρκία.

Διεθνών δραστηριοτήτων

Οι διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες του Ομίλου εκτός Τουρκίας, περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως την χορήγηση πιστώσεων στα νοικοκυριά, τη χρηματοδότηση εμπορίου και βιομηχανίας, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και καταθέσεων. Επιπλέον, ο Όμιλος προσφέρει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής και υπηρεσίες χρηματοοικονομικής μεσιτείας, μέσω του εκτεταμένου δικτύου καταστημάτων και θυγατρικών που διαθέτει στο εξωτερικό. Στα συγκριτικά στοιχεία του 2006, περιλαμβάνονται τα λειτουργικά αποτελέσματα της Atlantic Bank of New York (ABNY) μέχρι τη 31 Δεκεμβρίου 2006 καθώς και το κέρδος από την πώληση της ABNY και της NBG Canada («Διακοπείσες δραστηριότητες»).

Δραστηριότητες Τουρκίας

Μετά την εξαγορά της Finansbank, οι δραστηριότητες του Ομίλου στην Τουρκία περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα παραδοσιακών τραπεζικών υπηρεσιών, όπως την χρηματοδότηση ιδιωτών, τη χρηματοδότηση εμπορίου και βιομηχανίας, τις υπηρεσίες συναλλάγματος και καταθέσεων της Finansbank και των θυγατρικών της.

Λοιπών δραστηριοτήτων

Περιλαμβάνουν τη διαχείριση ακίνητης περιουσίας, τις ξενοδοχειακές και αποθηκευτικές δραστηριότητες καθώς επίσης και τα μη κατανομημένα έσοδα και δαπάνες του Ομίλου (τόκοι δανείων μειωμένης εξασφάλισης, δάνεια προς το προσωπικό του Ομίλου κλπ).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα

Από 01.01 έως 31.12.2007	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τικής & Επενδυτικής τραπεζικής	Χρηματαγορών- & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστι- κών δραστηριοτή- των	Διεθνών δραστηριο- τήτων	Δραστηριο- τήτων Τουρκίας	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες								
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.733.582	292.517	33.705	36.933	358.227	747.772	(151.619)	3.051.117
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	203.198	64.130	158.447	224	100.446	249.473	(3.393)	772.525
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	13.973	(61.564)	205.823	138.147	53.190	101.173	284.826	735.568
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.950.753	295.083	397.975	175.304	511.863	1.098.418	129.814	4.559.210
Άμεσες δαπάνες	(612.561)	(51.057)	(87.648)	(183.169)	(276.058)	(505.381)	(286.232)	(2.002.106)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(457.838)	(83.320)	(17.191)	(382)	(49.427)	(41.319)	(21.908)	(671.385)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	(361)	423	157	-	16.991	17.210
Κέρδη προ φόρων	880.354	160.706	292.775	(7.824)	186.535	551.718	(161.335)	1.902.929
Φόροι								(258.808)
Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								1.644.121
Διακοπείσες δραστηριότητες								
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες								-
Κέρδη περιόδου								1.644.121
Δικαιώματα μειοψηφίας								(18.806)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας								1.625.315
Σύνολο ενεργητικού ανά τομέα	27.439.135	14.420.429	17.975.160	2.758.878	11.164.596	13.881.889	2.299.953	89.940.040
Σύνολο παθητικού ανά τομέα	44.988.413	1.557.134	11.255.440	2.646.314	9.110.618	12.216.523	(217.437)	81.557.005
Λοιπά στοιχεία ανά τομέα								
Αποσβέσεις και απομειώσεις	18.270	735	13.737	9.899	29.651	31.058	72.930	176.280
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	187.741	48.430	-	-	39.984	41.319	12.723	330.197

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Ανάλυση ανά τομέα

Από 01.01 έως 31.12.2006	Λιανικής τραπεζικής	Επιχειρημα- τική & Επενδυτική τραπεζικής	Χρηματαγορών- & Διαχείρισης περιουσίας	Ασφαλιστι- κών δραστηριο- τήτων	Διεθνών δραστηριο- τήτων	Δραστηριο- τήτων Τουρκίας	Λοιπών δραστηριο- τήτων	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες								
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.348.145	225.231	193.171	31.704	210.816	257.144	(129.361)	2.136.850
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	199.208	78.793	124.294	2.685	71.889	76.416	(16.025)	537.260
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	77.307	(22.693)	119.588	132.883	30.113	22.565	101.665	461.428
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	1.624.660	281.331	437.053	167.272	312.818	356.125	(43.721)	3.135.538
Άμεσες δαπάνες	(599.437)	(49.698)	(58.692)	(160.284)	(182.516)	(148.692)	(124.766)	(1.324.085)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(458.249)	(63.123)	(17.241)	(760)	(30.181)	(9.556)	(4.502)	(583.612)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	-	40.462	40.462
Κέρδη προ φόρων	566.974	168.510	361.120	6.228	100.121	197.877	(132.527)	1.268.303
Φόροι								(321.708)
Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες								946.595
Διακοπείσες δραστηριότητες								
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες								118.074
Κέρδη περιόδου								1.064.669
Δικαιώματα μειοψηφίας								(74.617)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας								990.052
Σύνολο ενεργητικού ανά τομέα	22.147.994	11.527.271	19.297.884	2.241.084	8.044.423	10.806.127	2.017.455	76.082.238
Σύνολο παθητικού ανά τομέα	41.104.354	546.755	6.925.188	2.074.286	6.565.961	8.423.099	1.772.486	67.412.129
Λοιπά στοιχεία ανά τομέα								
Αποσβέσεις και απομειώσεις	24.419	927	2.614	9.911	20.651	20.832	46.805	126.159
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	209.487	29.455	-	-	23.454	9.556	(4.755)	267.197

Τα κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες αφορούν τον τομέα των Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2007	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Τουρκία	Υπόλοιπος Κόσμος	Σύνολο συνεχ/νων δραστ/των	Διακοπείσες δραστ/τητες	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες							
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.945.004	311.602	747.887	46.624	3.051.117	-	3.051.117
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	422.606	92.040	249.473	8.406	772.525	-	772.525
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	580.773	51.630	101.603	1.562	735.568	-	735.568
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.948.383	455.272	1.098.963	56.592	4.559.210	-	4.559.210
Άμεσες δαπάνες	(1.219.753)	(237.173)	(506.295)	(38.885)	(2.002.106)	-	(2.002.106)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(580.640)	(28.580)	(41.319)	(20.846)	(671.385)	-	(671.385)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	17.053	157	0	0	17.210	-	17.210
Κέρδη προ φόρων	1.165.043	189.676	551.349	(3.139)	1.902.929	-	1.902.929
Φόροι					(258.808)	-	(258.808)
Κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					1.644.121	-	1.644.121
Διακοπείσες δραστηριότητες							
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες						-	-
Κέρδη προ φόρων					1.644.121	-	1.644.121
Δικαιώματα μειοψηφίας					(18.806)	-	(18.806)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας					1.625.315	-	1.625.315
Στοιχεία ενεργητικού ανά τομέα	64.887.002	8.118.335	13.888.442	3.046.261	89.940.040	-	89.940.040
Λοιπά στοιχεία ανά τομέα							
Κεφαλαιακές δαπάνες	141.821	42.445	88.382	807	273.455	-	273.455
Αποσβέσεις και απομειώσεις	115.484	27.993	31.145	1.658	176.280	-	176.280
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	248.895	23.612	41.319	16.371	330.197	-	330.197

Γεωγραφική κατανομή

Από 1.1 έως 31.12.2006	Ελλάδα	N.A. Ευρώπη	Τουρκία	Υπόλοιπος Κόσμος	Σύνολο συνεχ/νων δραστ/των	Διακοπείσες δραστ/τητες	Όμιλος
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες							
Καθαρά έσοδα από τόκους	1.668.083	194.308	257.144	17.315	2.136.850	17.061	2.153.911
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	368.022	62.911	76.416	29.911	537.260	1.726	538.986
Λοιπά αποτελέσματα εκμετάλλευσης	407.986	16.792	22.565	14.085	461.428	122.155	583.583
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	2.444.091	274.011	356.125	61.311	3.135.538	140.942	3.276.480
Άμεσες δαπάνες	(981.333)	(140.814)	(148.692)	(53.246)	(1.324.085)	(12.304)	(1.336.389)
Κατανομή δαπανών & προβλέψεων	(543.876)	(17.530)	(9.556)	(12.650)	(583.612)	575	(583.037)
Έσοδα από συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	40.462	-	-	-	40.462	-	40.462
Κέρδη προ φόρων	959.344	115.667	197.877	(4.585)	1.268.303	129.213	1.397.516
Φόροι					(321.708)	(11.139)	(332.847)
Κέρδη προ φόρων					946.595	118.074	1.064.669
Δικαιώματα μειοψηφίας					(74.617)	-	(74.617)
Αναλογούντα σε μετόχους της Τράπεζας					871.978	118.074	990.052
Στοιχεία ενεργητικού ανά τομέα	57.188.481	5.076.968	10.806.127	3.010.662	76.082.238	-	76.082.238
Λοιπά στοιχεία ανά τομέα							
Κεφαλαιακές δαπάνες	125.380	28.385	20.620	5.220	179.605	-	179.605
Αποσβέσεις	84.612	18.937	20.832	1.778	126.159	1.351	127.510
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	234.187	13.472	9.556	9.982	267.197	(575)	266.622

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: Καθαρά έσοδα από τόκους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Έσοδα τόκων από:				
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	493.511	435.505	417.566	400.779
Χρεόγραφα σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	775.382	485.654	519.019	473.710
Επενδυτικά χρεόγραφα – Διαθέσιμα προς πώληση	362.922	179.499	81.226	67.092
Απαιτήσεις κατά πελατών	4.095.606	2.389.435	2.414.476	1.701.422
Λοιπά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία	9.466	13.089	8.007	10.225
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	5.736.887	3.503.182	3.440.294	2.653.228
Έξοδα τόκων από:				
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	(628.467)	(340.761)	(523.466)	(316.635)
Υποχρεώσεις προς πελάτες	(1.657.464)	(899.586)	(971.589)	(665.573)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(96.012)	(22.008)	-	-
Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις	(298.991)	(81.467)	(130.229)	(94.792)
Λοιπές τοκοφόρες υποχρεώσεις	(4.836)	(22.510)	(4.274)	(8.592)
Τόκοι και εξομοιούμενα έξοδα	(2.685.770)	(1.366.332)	(1.629.558)	(1.085.592)
Καθαρά έσοδα από τόκους	3.051.117	2.136.850	1.810.736	1.567.636

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: Καθαρά έσοδα από προμήθειες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Θεματοφυλακής, χρηματιστηριακών υπηρεσιών & επενδυτικής τραπεζικής	129.107	84.537	22.956	23.450
Λιανικής τραπεζικής	245.255	140.779	82.971	23.934
Επιχειρηματικών χορηγήσεων	151.056	108.595	79.013	77.334
Τραπεζικών εργασιών διαμεσολάβησης και καταθέσεων	167.152	140.954	86.647	86.522
Διαχείρισης κεφαλαίων	79.955	62.395	46.331	37.612
Σύνολο	772.525	537.260	317.918	248.852

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες

	Όμιλος	
	31.12.2007	31.12.2006
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα	834.546	733.324
Μείον: Αντασφάλιστρα	(109.440)	(77.974)
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα μείον αντασφάλιστρα	725.106	655.350
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	(19.488)	(15.793)
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	3.770	11.097
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων - Μερίδιο Ομίλου	(15.718)	(4.696)
Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα	709.388	650.654
Λοιπά (συμπερ. κερδών από ρήτρες συμβολαίων όπου οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο - unit linked)	12.085	21.303
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	721.473	671.957
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων	(386.819)	(385.609)
Μείον: Αναλογία αντασφαλιστών	14.122	42.663
Αποζημιώσεις ασφαλισμένων - Αναλογία Ομίλου	(372.697)	(342.946)
Μεταβολή μαθηματικού αποθέματος και λοιπών αποθεμάτων ζωής	(178.652)	(145.480)
Μείον: Μερίδιο αντασφαλιστών	8.208	2.500
Μεταβολή μαθηματικού αποθέματος και λοιπών αποθεμάτων ζημιών – Μερίδιο Ομίλου	(170.444)	(142.980)
Έξοδα προμηθειών	(97.919)	(78.872)
Προμήθειες από αντασφαλιστές	15.859	13.053
Καθαρές προμήθειες	(82.060)	(65.819)
Λοιπά (πλέον καθαρής απόδοσης προς κατόχους συμβολαίων DAF)	(3.121)	(13.792)
Έξοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	(628.322)	(565.537)
Καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες	93.151	106.420

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: Έσοδα από μερίσματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Εμπορικού χαρτοφυλακίου	2.200	2.464	725	1.595
Χαρτοφυλακίου επενδύσεων-διαθέσιμου προς πώληση	9.062	7.182	65.383	43.289
Σύνολο	11.262	9.646	66.108	44.884

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: Αποτελέσματα τίτλων εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	241.795	18.791	145.461	59.552
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) από πώληση διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	131.068	119.927	60.542	138.416
Καθαρό κέρδος από πώληση συμμετοχής στην ΑΓΕΤ Ηρακλής (σημείωση 46)	108.027	-	104.387	-
Ζημία απομείωσης αξίας διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(989)	2.538	(989)	(37.378)
Σύνολο	479.901	141.256	309.401	160.590

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: Δαπάνες προσωπικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Μισθοί και λοιπές παροχές προσωπικού	1.333.986	987.234	834.793	721.898
Έξοδα συνταξιοδοτικών προγραμ. καθορισμένων παροχών (σημείωση 12)	55.779	54.918	11.422	1.550
Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών	33.793	6.383	33.793	6.383
Σύνολο	1.423.558	1.048.535	880.008	729.831

Ο μέσος αριθμός εργαζομένων του Ομίλου για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανήλθε σε 33.361 άτομα (2006: 24.187, συνεχιζόμενες δραστηριότητες). Αντίστοιχα ο μέσος αριθμός εργαζομένων της Τράπεζας για την περίοδο από την 1 Ιανουαρίου μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανήλθε σε 13.378 άτομα (2006: 13.763). Λόγω της συγχώνευσης με απορρόφηση της Ε.Α.Ε.Δ.Ο. από την Τράπεζα με ημερομηνία ισολογισμού μετασχηματισμού την 31 Μαρτίου 2007, ο μέσος αριθμός εργαζομένων καθώς και οι δαπάνες προσωπικού της Τράπεζας περιλαμβάνουν, από την 1 Απριλίου 2007, τα σχετικά μεγέθη της Ε.Α.Ε.Δ.Ο.

Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Την 22 Ιουνίου 2005, η επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Α») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Α έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2010. Η εφάπαξ ή τμηματική χορήγηση των ανωτέρω δικαιωμάτων προαίρεσης τελεί υπό τη διακριτική ευχέρεια των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και δύναται να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 70% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1η Ιανουαρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα μέχρι και την πρώτη ημερομηνία εξάσκησης τους.

Την 1η Ιουνίου 2006, η δεύτερη επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, ενέκρινε νέο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Β») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Β, έχει διάρκεια 5 ετών και λήγει το 2011. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί βάσει αυτού του προγράμματος ανέρχεται σε 3,5 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 70% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από την 1η Ιουνίου 2006 (ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης) μέχρι και την ημερομηνία της πρώτης εξάσκησης των δικαιωμάτων.

Την 28η Ιουνίου 2007, η δεύτερη επαναληπτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε τρίτο πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών (το «πρόγραμμα Γ») προς τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη της διοίκησης και τους εργαζομένους του Ομίλου. Το πρόγραμμα Γ έχει διάρκεια 8 ετών και λήγει το 2015. Ο μέγιστος αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί ανέρχεται σε 12 εκατ. Η τιμή εξάσκησης των δικαιωμάτων θα κυμαίνεται εντός του εύρους των €5 και ποσοστού 85% της μέσης χρηματιστηριακής τιμής της περιόδου από 1η Ιανουαρίου μέχρι την 31 Οκτωβρίου της χρήσης στην οποία διατέθηκαν τα δικαιώματα. Τα δικαιώματα θα πρέπει να χορηγηθούν μέχρι το 2010 και ο μέγιστος αριθμός που μπορεί

να χορηγείται κατ' έτος στους δικαιούχους στο σύνολό τους, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1% των κοινών μετοχών της Τράπεζας. Ως σήμερα δεν έχουν εκδοθεί σχετικά δικαιώματα.

Την 29 Νοεμβρίου 2006, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την έκδοση 2.992.620 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α. Η τιμή άσκησης του δικαιώματος τέθηκε στα €23,80 ανά μετοχή. Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης των δικαιωμάτων είναι οι εξής: Το 15% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε άμεσα, το 35% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώνεται μετά από 1 έτος και το 50% του συνόλου των δικαιωμάτων κατοχυρώνεται μετά από 2 έτη. Τα δικαιώματα προαίρεσης που κατοχυρώνονται, ασκήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 6 έως 15 Δεκεμβρίου 2006 και από 1 έως 10 Δεκεμβρίου για τα επόμενα έτη έως το 2010. Μετά την 10 Δεκεμβρίου 2010 ακυρώνονται όλα τα δικαιώματα που δεν θα έχουν ασκηθεί.

Την 1 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 506.500 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α με τις ίδιες προϋποθέσεις κατοχύρωσης και την ίδια τιμή εξάσκησης. Το σύνολο των μετοχών που εκδόθηκαν σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος Α ανήλθε στις 3.499.120.

Την 1 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε τη χορήγηση 2.984.100 δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών σύμφωνα με το πρόγραμμα Β σε τιμή €23 ανά μετοχή. Οι προϋποθέσεις κατοχύρωσης των δικαιωμάτων είναι οι εξής: Το 15% των δικαιωμάτων κατοχυρώθηκε άμεσα, το 15% των δικαιωμάτων κατοχυρώνεται μετά από 6 μήνες, το 30% των δικαιωμάτων κατοχυρώνεται μετά από 1,5 χρόνο και υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2008 ή μετά από 2,5 χρόνια υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2009. Το υπόλοιπο 40% κατοχυρώνεται μετά από 2,5 χρόνια υπό την αίρεση της εκπλήρωσης του κατώτατου στόχου του Δείκτη «Κέρδη ανά μετοχή» για το 2009. Τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών του προγράμματος Β που κατοχυρώθηκαν άμεσα, ασκήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από 3 έως 10 Δεκεμβρίου 2007 και τα υπόλοιπα θα ασκηθούν από 1 έως 10 Ιουνίου κατά τα επόμενα έτη έως το 2011. Μετά την 10 Ιουνίου 2011 ακυρώνονται όλα τα δικαιώματα που δεν θα έχουν ασκηθεί.

Σε περίπτωση αποχώρησης του εργαζομένου από τον Όμιλο πριν από την κατοχύρωση των δικαιωμάτων που του αναλογούν από το πρόγραμμα Α ή από το πρόγραμμα Β, ο εργαζόμενος στερείται των δικαιωμάτων αυτών.

Κατά την περίοδο από 1 ως 10 Δεκεμβρίου 2007, ασκήθηκαν 1.561.242 από τα συνολικά 1.702.149 κατοχυρωμένα δικαιώματα. Η διαφορά των 140.907 αφορά δικαιώματα προαίρεσης που δεν ασκήθηκαν ως την 31 Δεκεμβρίου 2007.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τα δικαιώματα προαίρεσης έχουν ως εξής:

Δικαιώματα προαίρεσης

	31.12.2007		31.12.2006	
	Αριθμός μετοχών	Μέση Τιμή	Αριθμός μετοχών	Μέση Τιμή
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	2.682.577	23,80	-	-
Εγκριθέντα μέσα στη περίοδο	3.490.600	23,12	2.992.620	23,80
Δικαιώματα που ακυρώθηκαν μέσα στη περίοδο	(18.720)	23,80	-	-
Δικαιώματα που ασκήθηκαν μέσα στη περίοδο	(1.561.242)	23,59	(310.043)	23,80
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.593.215	23,35	2.682.577	23,80
Κατοχυρωμένα αλλά μη ασκηθέντα την 31 Δεκεμβρίου	140.907	23,55	138.850	23,80

Η μέση τιμή άσκησης για κάθε ένα δικαίωμα προαίρεσης ορίστηκε σε €23,55 (2006: €23,80) ενώ η εναπομένουσα περίοδος κατοχύρωσης ορίζεται στα 3 έτη για το Πρόγραμμα Α και 3,5 έτη για το Πρόγραμμα Β. Η μέση σταθμισμένη εύλογη αξία των χορηγούμενων το 2007, δικαιωμάτων προαίρεσης εκτιμάται σε €17,66 (2006: €10,91) ανά δικαίωμα. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίστηκε στο μοντέλο αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης Black - Scholes καθώς και στα ακόλουθα δεδομένα:

Δεδομένα μοντέλου αποτίμησης	31.12.2007	31.12.2006
Τιμή μετοχής	€41,00	€34,62
Μέση σταθμισμένη τιμή άσκησης	€23,12	€23,80
Περίοδος άσκησης (σε χρόνια)	2,02	1,96
Αναμενόμενη διακύμανση	24%	20%
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου	4,4%	3,9%
Αναμενόμενη μερισματική απόδοση	2,1%	2,7%

Η αναμενόμενη σταθμισμένη διακύμανση προσδιορίστηκε συνυπολογίζοντας την πραγματική διακύμανση της μετοχής της Τράπεζας τους τελευταίους 18 μήνες καθώς και την αναμενόμενη μελλοντική διακύμανση. Σύμφωνα με τους όρους των προγραμμάτων, τα κατοχυρωμένα δικαιώματα προαίρεσης αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης, ενώ η δαπάνη των δικαιωμάτων που θα κατοχυρωθούν σε μελλοντικές περιόδους, θα επηρεάσει ομοιόμορφα τα αποτελέσματα των περιόδων κατοχύρωσης. Το συνολικό έξοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη περίοδο ανήλθε σε €29.457 (2006: €6.383).

Δωρεάν μετοχές

Την 25 Μαΐου 2007, η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε την δωρεάν διανομή 350.000 μετοχών στο προσωπικό, οι οποίες θα προέλθουν από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της με κεφαλαιοποίηση κερδών προηγούμενων χρήσεων ποσού €1.750. Το συνολικό έξοδο που αναγνωρίστηκε μέσα στη περίοδο ανήλθε σε €4.336 (2006: €0).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: Προγράμματα καθορισμένων παροχών

I. Προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Το Ταμείο Σύνταξης Προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος προβλέπει την καταβολή καθορισμένων εργοδοτικών εισφορών οι οποίες ανέρχονται σε ποσοστό 26,5% των αποδοχών των εργαζομένων, για όσους είναι ασφαλισμένοι προ της 1.1.1993 και σε ποσοστό 13,33% των αποδοχών για τους υπόλοιπους εργαζομένους. Οι εισφορές των εργαζομένων, για όσους ήταν ασφαλισμένοι προ της 1.1.1993 ανέρχονται σε 11% των αποδοχών τους και για τους υπόλοιπους εργαζόμενους σε 6,67%.

Επικουρικό Ταμείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Το Επικουρικό Ταμείο της Τράπεζας προβλέπει καθορισμένες εργοδοτικές εισφορές ύψους 9% επί των τακτικών αποδοχών. Οι εισφορές των ασφαλισμένων ανέρχονται σε 3,5% των αποδοχών τους. Οι παροχές καθορίζονται βάσει των ετών υπηρεσίας στην Τράπεζα και του τελικού συντάξιμου μισθού των εργαζομένων.

Ταμείο Σύνταξης της Εθνικής Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Γενικών Ασφαλειών ("Εθνική Ασφαλιστική")

Το Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού της Εθνικής "η Εθνική" ("Τ.Α.Π.Ε.") παρέχει στους ασφαλισμένους μηνιαία σύνταξη. Οι καταβαλλόμενες συνταξιοδοτικές παροχές προσδιορίζονται κατά τρόπο αντίστοιχο με αυτόν του Ταμείου Συντάξεως της Τράπεζας. Προβλέπεται πρόωρη καταβολή παροχών σε περίπτωση θανάτου ή αναπηρίας του ασφαλισμένου.

Λοιπά συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένης εισφοράς

Το κατάστημα του Λονδίνου καθώς και άλλες εταιρείες του Ομίλου εκ των οποίων η UBB, SABA, Εθνική Asset Management, NBGI και NBGI PE καταβάλλουν εργοδοτικές εισφορές σε προγράμματα καθορισμένης εισφοράς.

Προγράμματα υγείας καθορισμένης εισφοράς

Η Τράπεζα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές προς το Ταμείο Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας ("Τ.Υ.Π.Ε.Τ."), οι οποίες ανέρχονται σε 6,25% των αποδοχών των εργαζομένων. Οι εισφορές μελών εν ενεργεία ανέρχονται σε 2,5% των αποδοχών τους. Επιπλέον εισφορές καταβάλλονται για ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειας των ασφαλισμένων οι οποίες ανέρχονται ως 2% για τρία ή περισσότερα προστατευόμενα μέλη (σύζυγος που δεν εργάζεται και παιδιά), ενώ αυξάνονται περισσότερο σε περίπτωση ασφάλισης συζύγου που εργάζεται και μελών της πατρικής οικογένειας. Οι εισφορές συνταξιούχων μελών ανέρχονται σε 4% των συντάξεών τους ενώ αντίστοιχες εισφορές

με εκείνες των εργαζομένων καταβάλλονται για άλλα ασφαλιζόμενα μέλη της οικογένειάς τους. Το Τ.Υ.Π.Ε.Τ. παρέχει κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους εργαζόμενους πριν και μετά τη συνταξιοδότησή τους, και στα ασφαλισμένα σε αυτό μέλη της οικογένειά τους.

Το Ταμείο Ασφαλίσεων Προσωπικού Ασφαλιστικής Εταιρείας "Η Εθνική", εκτός των συνταξιοδοτικών παροχών, παρέχει και κάλυψη για υγειονομική περίθαλψη στους ασφαλισμένους σε αυτό.

Το συνολικό ποσό των εισφορών που καταβλήθηκαν για προγράμματα καθορισμένων εισφορών το 2007 και 2006 ανήλθε για τον Όμιλο σε €217,6 εκατ. και €171,7 εκατ. αντίστοιχα. Για την Τράπεζα τα αντίστοιχα ποσά ανήλθαν σε €198,2 εκατ. και €160,0 εκατ.

II. Προγράμματα χωρίς συμμετοχή του Ομίλου

Ταμείο αυτασφάλειας προσωπικού της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Ο Όμιλος δεν καταβάλλει εισφορές στο παραπάνω ταμείο. Η Τράπεζα έχει χορηγήσει στο ταμείο δάνειο πλήρως εξασφαλισμένο με λήξη το 2020, το οποίο φέρει επιτόκιο Euribor 3-μηνών, το υπόλοιπο του οποίου την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανέρχεται σε €58,8 εκατ (2006: €63,4 εκατ.)

III. Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Η Τράπεζα και ορισμένες θυγατρικές εταιρείες της καταβάλλουν εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων παροχών για τους υπαλλήλους τους. Τα προγράμματα διαφέρουν ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, οι παροχές των περισσότερων όμως βασίζονται στις εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένων, στις αποδοχές των υπαλλήλων και στα έτη υπηρεσίας. Η μέθοδος χρηματοδότησης δεν διαφέρει ιδιαίτερα ανά πρόγραμμα και κατά κανόνα αφορά σε καθορισμένες μηνιαίες εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένων. Σε ορισμένες εταιρείες του Ομίλου προβλέπονται και αποζημιώσεις για εργαζόμενους μετά την έξοδο από την υπηρεσία.

Τα έξοδα των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών που έχουν καταχωρηθεί στα αποτελέσματα αναλύονται ως ακολούθως:

Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	14.327	11.774	6.265	3.276
Κόστος επιτοκίου	17.688	15.309	9.946	5.961
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	(10.982)	(8.739)	(9.864)	(6.662)
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες που αναγνωρίστηκαν στην περίοδο	1.228	959	133	(1.025)
Κόστος προϋπηρεσίας που αναγνωρίστηκε στην περίοδο	70	393	-	-
(Κέρδη) / ζημίες από περικοπές / διακανονισμούς	33.448	35.222	4.942	-
Σύνολο	55.779	54.918	11.422	1.550

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Οι ζημιές από περικοπές / διακανονισμούς για την 31 Δεκεμβρίου 2007 περιλαμβάνουν €0,8 εκατ. για την εξαγορά μέρους του συμβολαίου ομαδικής ασφάλισης των εργαζομένων της Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ε. λόγω εθελουσίας εξόδου υπαλλήλων της. Το κόστος του προγράμματος εθελουσίας εξόδου των εργαζομένων της Εθνικής Ανώνυμης Εταιρείας Διοικήσεως και Οργανώσεως ("Ε.Α.Ε.Δ.Ο.") ανήλθε σε €4,5 εκατ., των εργαζομένων της Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης σε €1,5 εκατ. και των εργαζομένων της Εθνικής Ασφαλιστικής σε €25,7 εκατ.

Τα συγκριτικά στοιχεία της 31 Δεκεμβρίου 2006 περιλαμβάνουν το επιπλέον κόστος των προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου του προσωπικού των εταιρειών: Ε.Α.Ε.Δ.Ο., Αστήρ Παλάς Βουλιαγμένης και Εθνικής Ασφαλιστικής, ύψους €12,5 εκατ., 10,6 εκατ. και €11,3 εκατ. αντίστοιχα.

Από την 1 Απριλίου 2007 όλες οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Ε.Α.Ε.Δ.Ο. περιλαμβάνονται στη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στον Ισολογισμό της Τράπεζας.

Καθαρή υποχρέωση στον ισολογισμό

	Όμιλος				
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004	01.01.2004
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	333.475	327.105	315.889	328.049	296.610
Εύλογες αξίες επενδύσεων	(183.193)	(146.402)	(141.170)	(156.266)	(135.087)
	150.282	180.703	174.719	171.783	161.523
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	79.967	65.001	56.220	72.088	51.464
Αναλογιστικές (ζημιές) / κέρδη μη αναγνωρισθείσες	9.441	(32.667)	(22.467)	(20.624)	-
Κόστος προϋπηρεσίας μη αναγνωρισθέν	(308)	(469)	(747)	(800)	-
Σύνολο	239.382	212.568	207.725	222.447	212.987

Καθαρή υποχρέωση στον ισολογισμό

	Τράπεζα				
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2005	31.12.2004	01.01.2004
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	235.737	157.922	141.277	98.994	92.464
Εύλογες αξίες περιουσιακών στοιχείων	(169.100)	(106.095)	(101.678)	(64.597)	(51.720)
	66.637	51.827	39.599	34.397	40.744
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	8.813	3.594	3.142	-	-
Αναλογιστικές (ζημιές) / κέρδη μη αναγνωρισθείσες	35.090	4.123	20.115	6.570	-
Σύνολο	110.540	59.544	62.856	40.967	40.744

Κίνηση Καθαρής υποχρέωσης στον ισολογισμό

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Καθαρή υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης	212.568	207.725	59.544	62.856
Απόκτηση / Συγχώνευση θυγατρικών	5.045	8.763	50.507	-
Πώληση θυγατρικών	-	(409)	-	-
Εργοδοτικές εισφορές	(13.486)	(24.141)	(7.110)	(4.767)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(21.022)	(34.144)	(3.823)	(95)
Έξοδα που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης	55.779	54.918	11.422	1.550
Συναλλαγματικές διαφορές	498	(144)	-	-
Καθαρή υποχρέωση στον ισολογισμό	239.382	212.568	110.540	59.544

Η απόκτηση θυγατρικών για την 31 Δεκεμβρίου 2007, περιλαμβάνει €4,6 εκατ. που σχετίζονται με την εξαγορά της Vojvodjanska και €0,4 εκατ. που σχετίζονται με την εξαγορά του Ομίλου της Π & Κ. (2006: €7,2 εκατ και €1,6 εκατ. που σχετίζονται με την εξαγορά της Finansbank και Vojvodjanska αντίστοιχα). Η πώληση θυγατρικών την 31 Δεκεμβρίου 2006 περιλαμβάνει την πώληση του Αστέρα Αλεξανδρούπολης που ανερχεται στα €0,4 εκατ.

Μετά την συγχώνευση της Εθνικής Ανώνυμης Εταιρείας Διοικήσεως και Οργανώσεως ("Ε.Α.Ε.Δ.Ο.") με την Τράπεζα κατά το τέλος της χρήσης 31.12.2007, η καθαρή υποχρέωση της τράπεζας στον ισολογισμό αυξήθηκε κατά €51 εκατ.

Οι εισφορές που αναμένεται να καταβληθούν από τον Όμιλο σε προγράμματα καθορισμένων παροχών το 2008 υπολογίζονται σε €13,2 εκατ. και €7,2 εκατ. αντίστοιχα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κίνηση υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Υποχρέωση κατά την έναρξη της χρήσης	392.106	372.109	161.516	144.419
Απόκτηση / συγχώνευση θυγατρικών	5.045	8.763	89.187	-
Πώληση θυγατρικών	-	(675)	-	-
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	14.327	11.774	6.265	3.276
Κόστος επιτοκίου	17.688	15.309	9.946	5.961
Εισφορές εργαζομένων	7.366	6.128	5.776	4.399
Παροχές ταμείων	(25.824)	(33.773)	(20.087)	(12.940)
Παροχές καταβληθείσες από τον Όμιλο / Τράπεζα	(21.022)	(34.144)	(3.823)	(95)
Ζημιές/(κέρδη) από περικοπές/ διακανονισμούς	27.259	26.763	4.243	-
Λοιπές προσαρμογές	135	557	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας	35	259	-	-
Αναλογιστικές ζημιές/(κέρδη)	(4.109)	19.210	(8.473)	16.496
Συναλλαγματικές διαφορές	435	(174)	-	-
Υποχρέωση κατά τη λήξη της χρήσης	413.441	392.106	244.550	161.516

Συμφωνία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων κατά την έναρξη της χρήσης	146.402	141.170	106.095	101.678
Συγχώνευση θυγατρικών	-	-	29.184	-
Πώληση θυγατρικών	-	(158)	-	-
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	10.982	8.739	9.864	6.662
Εργοδοτικές εισφορές	13.486	24.141	7.110	4.767
Εισφορές εργαζομένων	7.366	6.128	5.776	4.399
Παροχές ταμείων	(25.824)	(33.773)	(20.087)	(12.940)
Αναλογιστικά κέρδη	30.781	155	31.158	1.529
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων κατά τη λήξη της χρήσης	183.193	146.402	169.100	106.095

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανήλθε σε €41,8 εκατ. (2006: €8,9 εκατ.) για τον Όμιλο και €41,5 εκατ. (2006:€8,2 εκατ.) για την Τράπεζα.

Οι μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για τις χρήσεις 2007 και 2006 είναι:

Μέσες σταθμισμένες αναλογιστικές υποθέσεις για τον προσδιορισμό των εξόδων προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Επιτόκιο προεξόφλησης	5,4%	4,7%	5,3%	4,5%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	7,2%	7,4%	8,0%	8,0%
Ρυθμός αύξησης αποδοχών	4,6%	4,6%	4,5%	4,5%
Ρυθμός αύξησης συντάξεων	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Για τον καθορισμό της αναμενόμενης μακροχρόνιας απόδοσης περιουσιακών στοιχείων, ο Όμιλος, σε συνεργασία με τους συμβούλους του χρησιμοποιεί μελλοντικές υποθέσεις βασισμένες σε ιστορικές αποδόσεις και διακυμάνσεις για κάθε κατηγορία περιουσιακού στοιχείου, καθώς και συσχετίσεις μεταξύ κατηγοριών περιουσιακών στοιχείων. Η αναμενόμενη

μακροχρόνια απόδοση επαναπροσδιορίζεται ετησίως βάσει αναθεωρημένων εκτιμήσεων μελλοντικών αποδόσεων επενδύσεων σε κεφαλαιαγορές, καθώς και μεταβολών νόμων και κανονισμών που επηρεάζουν επενδυτικές στρατηγικές.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων παροχών

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Μετοχές	75%	70%	81%	97%
Ακίνητα	2%	2%	3%	3%
Λοιπά	23%	28%	16%	-

Στις μετοχές, σε επίπεδο Ομίλου, περιλαμβάνονται κοινές μετοχές της ΕΤΕ ύψους €137,8 εκατ. (75% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων του ομίλου και 81% της Τράπεζας) (2006: €103,2 εκατ. – 71% για τον Όμιλο και 97% για την Τράπεζα).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: Έξοδα Διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Φόροι και τέλη	68.748	45.901	34.491	28.791
Ενοίκια και κοινόχρηστες δαπάνες	239.667	177.683	106.687	99.933
Έξοδα επισκευών και συντήρησης	18.908	16.822	5.501	11.232
Λοιπές δαπάνες διοίκησης και λοιπές προβλέψεις	391.188	219.654	153.077	99.555
Σύνολο	718.511	460.060	299.756	239.511

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: Απομείωση αξίας απαιτήσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων (σημείωση 19)	(228)	126	-	-
Απαιτήσεις κατά πελατών και λοιπές απαιτήσεις (σημείωση 22)	320.012	267.071	235.547	235.987
Λοιπές απαιτήσεις	10.413	-	10.413	-
Σύνολο	330.197	267.197	245.960	235.987

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: Φόροι

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Φόροι περιόδου	206.280	304.188	76.118	243.419
Αναβαλλόμενοι φόροι (σημείωση 28)	52.528	17.520	41.145	12.991
Σύνολο	258.808	321.708	117.263	256.410
Κέρδη προ φόρων	1.902.929	1.268.303	1.031.855	840.068
Φόρος με βάση τον τρέχοντα φορολογικό συντελεστή 25% (2006: 29%)	475.732	367.808	257.964	243.620
Φόρος επί των αποθεματικών σύμφωνα με το νόμο 3513/06	-	100.609	-	100.607
Επίπτωση από την εφαρμογή χαμηλότερου φορολογικού συντελεστή (5%) λόγω συγχώνευσης	-	(42.004)	-	(42.004)
Επίπτωση από την εφαρμογή διαφορετικών φορολογικών συντελεστών σε άλλες χώρες	(49.172)	(39.275)	-	-
Έσοδα απαλλασσόμενα της φορολογίας	(222.540)	(103.630)	(146.378)	(70.225)
Μη φορολογικά εκπιπτόμενες δαπάνες	71.593	65.777	25.274	41.001
Χρησιμοποίηση μη αναγνωρισθέντων φορολογικών ζημιών προηγ. Χρήσεων	(2.473)	(4.925)	-	-
Λοιπές διαφορές	(14.332)	(22.652)	(19.597)	(16.589)
Φόρος εισοδήματος	258.808	321.708	117.263	256.410
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής περιόδου	13,6%	25,4%	11,4%	30,5%

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος για την Τράπεζα το 2007 και το 2006 είναι 25% και 29% αντίστοιχα. Στις 29 Ιανουαρίου 2008 τέθηκε σε ισχύ νέος φορολογικός νόμος (Ν.3634/2008, ουσιαστικά εφαρμόστηκε πριν την ημερομηνία του ισολογισμού) βάσει του οποίου τα μη φορολογηθέντα αποθεματικά των τραπεζών από το 2007 και μετά που προκύπτουν από κέρδη από πώληση μετοχών εισηγμένων στο χρηματιστήριο, κέρδη από παράγωγα διαπραγματεύσιμα στο χρηματιστήριο, καθώς και μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από αποτίμηση μετοχών και

ομολογίων και τα οποία εμφανίζονται στις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις, φορολογούνται με τον τρέχοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος. Ο νέος φορολογικός νόμος εφαρμόζεται από τις χρήσεις που λήγουν την 31 Δεκεμβρίου 2007 και μετά. Ο Όμιλος και η Τράπεζα αναγνώρισαν επιπλέον φόρο €32 εκατ. Οι θυγατρικές και τα καταστήματα του εξωτερικού εφάρμοσαν τους φορολογικούς συντελεστές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: Κέρδη ανά μετοχή

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Κέρδη αναλογούντα στους μετόχους της Τράπεζας	1.625.315	990.052	914.592	583.658
Μείον: Μεριάσματα προνομιούχων τίτλων	(91.655)	(70.905)	-	-
Κέρδη αναλογούντα στους κοινούς μετόχους της Τράπεζας	1.533.660	919.147	914.592	583.658
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών	474.892.963	418.224.690	475.405.971	418.970.222
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για βασικά κέρδη ανά μετοχή	474.892.963	418.224.690	475.405.971	418.970.222
Δυνητικές κοινές μετοχές από μετοχικά δικαιώματα προαίρεσης	1.238.939	77.942	1.238.939	77.942
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών για προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	476.131.902	418.302.632	476.644.910	419.048.164
Κέρδη ανά μετοχή: Βασικά - συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	€ 3,23	€ 2,20	€ 1,92	€ 1,39
Κέρδη ανά μετοχή: Προσαρμοσμένα - συνεχιζόμενες & διακοπείσες δραστηριότητες	€ 3,22	€ 2,20	€ 1,92	€ 1,39

Οι δυνητικές κοινές μετοχές προκύπτουν από το πρόγραμμα μετοχικών δικαιωμάτων προαίρεσης της Τράπεζας. Την 21 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την έκδοση 3.490.600 δικαιωμάτων προαίρεσης. Την 29 Νοεμβρίου 2006, ενέκρινε την έκδοση 2.992.620 δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα δικαιώματα προαίρεσης τα οποία ασκήθηκαν είναι 1.561.242 και 310.043 το 2007 και το 2006 αντίστοιχα (βλ. σημείωση 11: Δαπάνες προσωπικού). Για τον υπολογισμό του προσαρμοσμένου δείκτη των κερδών ανά μετοχή, ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών προσαυξήθηκε κατά 1.238.939 δυνητικές μετοχές.

Την 25 Μαΐου 2007 η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε τη διανομή στο προσωπικό 350.000 δωρεάν μετοχών. Οι εν λόγω μετοχές χορηγήθηκαν τον Ιούλιο του 2007.

Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών του Ομίλου και της Τράπεζας σε κυκλοφορία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2006, έχει προσαρμοστεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει τις δωρεάν μετοχές προς το προσωπικό, ως εάν είχαν εκδοθεί από την αρχή της συγκριτικής περιόδου.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Ταμείο	890.692	796.305	609.728	586.693
Καταθέσεις στη Κεντρική Τράπεζα	5.218.956	3.077.905	3.525.904	1.447.771
Σύνολο	6.109.648	3.874.210	4.135.632	2.034.464

Η Τράπεζα είναι υποχρεωμένη να διατηρεί τρεχούμενο λογαριασμό στην Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), με σκοπό τη διευκόλυνση των ενδοτραπεζικών συναλλαγών με τη κεντρική τράπεζα, τις τράπεζες μέλη της, και τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μέσω του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system).

Η ΤτΕ είναι ο κύριος ρυθμιστής των πιστωτικών ιδρυμάτων και

απαιτεί από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα να διατηρούν καταθέσεις στη ΤτΕ που αντιστοιχούν στο 2% των συνολικών καταθέσεων των πελατών τους, όπως προβλέπεται και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Από την 1η Ιανουαρίου του 2001 οι καταθέσεις αυτές τοκίζονται με το επιτόκιο αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (4% την 31 Δεκεμβρίου 2007). Ανάλογες διατάξεις υπάρχουν και για τις θυγατρικές τράπεζες του Ομίλου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Έντοκα γραμμάτια εκδόσεως Δημοσίου	159.623	229.097	67.142	185.332
Λοιποί τίτλοι εξομοιούμενοι με έντοκα γραμμάτια	68.378	138.661	-	-
Σύνολο	228.001	367.758	67.142	185.332

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: Απαιτήσεις κατά χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Καταθέσεις όψεως σε πιστωτικά ιδρύματα	553.700	189.631	75.827	41.799
Καταθέσεις προθεσμίας σε πιστωτικά ιδρύματα	1.418.888	1.963.839	2.482.805	1.996.320
Συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης χρεογράφων	1.415.251	2.398.118	1.466.241	2.297.367
Λοιπές	311.552	239.081	293.823	204.437
	3.699.391	4.790.669	4.318.696	4.539.923
Μείον: Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	(9.542)	(9.454)	-	-
Σύνολο	3.689.849	4.781.215	4.318.696	4.539.923

Μεταβολή της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων κατά πιστωτικών ιδρυμάτων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	9.454	479	-	-
Απόκτηση θυγατρικών	426	8.852	-	-
Πρόβλεψη για απομείωση αξίας απαιτήσεων	(228)	126	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(110)	(3)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	9.542	9.454	-	-

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Χρηματ/κά περιουσιακά στοιχεία προσδιορισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	5.828.829	5.307.946	5.692.692	5.307.945
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο				
Ομόλογα & λουιτές υποχρεώσεις Δημοσίου	5.585.176	6.690.711	4.702.827	6.570.889
Λουιτές ομολογίες	554.327	572.333	565.680	369.299
Μετοχές	111.795	91.910	20.289	35.492
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	59.160	21.510	-	-
Σύνολο	12.139.287	12.684.410	10.981.488	12.283.625

Η μεταβολή στην εύλογη αξία κατά την περίοδο και σωρευτικά που αφορά σε απαιτήσεις του Ομίλου και της Τράπεζας που έχουν προσδιοριστεί σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, η

οποία οφείλεται σε μεταβολές πιστωτικού κινδύνου ανέρχεται σε €16.740 και €29.255 αντίστοιχα (2006: €12.515 κατά την περίοδο και σωρευτικά).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2007			31.12.2007		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα χαρτοφυλακίου συναλλαγών						
Εξωχρηματ. παράγωγα επί επιτοκίων	27.320.940	313.808	887.709	24.034.512	251.963	446.403
Εξωχρηματ παράγωγα επί συναλλαγμ. ισοτιμιών	10.545.704	38.353	174.624	6.274.164	36.852	130.557
Λουιτές μορφές εξωχρηματιστηριακών παραγώγων	393.422	26.851	2.315	386.787	26.650	2.248
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	4.601.112	15.741	854	4.601.112	15.741	854
Χρηματιστηριακά παράγωγα συναλλαγματικών. ισοτιμιών	22.997	92	737	-	-	-
Λουτά Χρηματιστηριακά παράγωγα	34	59	-	-	-	-
	42.884.209	394.904	1.066.239	35.296.575	331.206	580.062
Παράγωγα αντιστάθμισης						
Εξωχρηματ. Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	224.811	-	5.567	-	-	-
Σύνολο	43.109.020	394.904	1.071.806	35.296.575	331.206	580.062

Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα

	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2006			31.12.2006		
	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις	Ονομαστική αξία	Εύλογη Αξία Απαιτήσεις	Εύλογη Αξία Υποχρεώσεις
Παράγωγα χαρτοφυλακίου συναλλαγών						
Εξωχρηματ. παράγωγα επί επιτοκίων	24.321.989	290.888	287.419	22.645.408	135.602	240.149
Εξωχρηματ παράγωγα επί συναλλαγμ. ισοτιμιών	9.162.858	45.070	108.780	4.955.871	33.972	96.166
Λουιτές μορφές Εξωχρηματ. παραγώγων	167.640	4.083	890	167.641	4.083	889
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί επιτοκίων	7.035.202	31.033	7.483	7.033.685	31.033	7.483
Χρηματιστηριακά παράγωγα επί συναλλαγμ. Ισοτ.	29.467	-	-	-	-	-
Σύνολο	40.717.156	371.074	404.572	34.802.605	204.690	344.687

Ο Όμιλος έχει συνάψει προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος για να αντισταθμίσει μέρος του συναλλαγματικού κινδύνου που προέρχεται από τις επενδύσεις σε θυγατρικές εξωτερικού. Τα συμβόλαια αυτά έχουν προσδιοριστεί ως αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης. Την 31 Δεκεμβρίου 2007 η εύλογη αξία τους ανέρχεται σε €(31) εκατ. και έχει αναγνωρισθεί απευθείας στην

καθαρή θέση, συμψηφίζοντας αντίστοιχο μέρος της συναλλαγματικής διαφοράς που προέκυψε από την μετατροπή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των εν λόγω θυγατρικών. Η ονομαστική αξία σε Ευρώ αυτών των συμβολαίων ανέρχεται σε €225 εκατ. Από την αντιστάθμιση αυτή δεν προέκυψε σημαντική αναποτελεσματικότητα.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέψεις)

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Στεγαστικά δάνεια	19.290.148	15.360.225	16.500.230	13.942.620
Καταναλωτικά δάνεια	6.422.789	4.694.107	4.072.811	3.314.136
Πιστωτικές κάρτες	3.250.743	2.533.064	1.563.028	1.506.360
Χορηγήσεις σε μικρές επιχειρήσεις	3.797.699	3.030.465	3.586.232	2.973.134
Λιανική Τραπεζική	32.761.379	25.617.861	25.722.301	21.736.250
Επιχειρηματικές χορηγήσεις	23.490.317	18.498.982	14.744.472	11.966.781
Σύνολο	56.251.696	44.116.843	40.466.773	33.703.031
Μείον: Πρόβλεψη απομείωσης αξίας απαιτήσεων	(1.558.492)	(1.492.307)	(898.203)	(947.733)
Σύνολο	54.693.204	42.624.536	39.568.570	32.755.298

Στις απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνονται και στεγαστικά δάνεια που έχουν προσδιοριστεί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, συνολικού ποσού €1.858.204 και €892.994 για το 2007 και το 2006 αντίστοιχα.

Μεταβολή πρόβλεψης απομείωσης αξίας απαιτήσεων:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.492.307	1.085.958	947.733	921.232
Αύξηση / (μείωση) λόγω αγοράς / πώλησης θυγατρικών	50.409	411.928	(6.364)	-
Πρόβλεψη για απομείωση αξίας απαιτήσεων –συνεχιζόμενες δραστ.	320.012	267.072	235.547	235.987
Διαγραφές απαιτήσεων	(384.476)	(287.552)	(307.744)	(210.456)
Εισπράξεις / αποπληρωμές	45.642	20.241	13.130	4.783
Μεταφορές από / σε άλλες προβλέψεις	20.968	-	17.734	-
Συναλλαγματικές διαφορές	13.630	(5.340)	(1.833)	(3.813)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.558.492	1.492.307	898.203	947.733

Το ποσό των €(6.364) στη γραμμή “Αύξηση / (μείωση) λόγω αγοράς / πώλησης θυγατρικών” αφορά το δίκτυο καταστημάτων της Τράπεζας στη Σερβία, το οποίο μετατράπηκε σε θυγατρική τράπεζα το 2007.

Οι απαιτήσεις κατά πελατών περιλαμβάνουν απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Ληκτότητα				
Έως ένα (1) έτος	676.058	417.283	-	-
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.228.963	764.253	-	-
Πέραν των πέντε (5) ετών	503.085	344.459	-	-
	2.408.106	1.525.995	-	-
Μη δεδουλευμένα έσοδα από χρηματοδοτικές μισθώσεις	(496.093)	(298.027)	-	-
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	1.912.013	1.227.968	-	-

Το καθαρό ποσό των απαιτήσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις αναλύεται σε:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Ληκτότητα				
Έως ένα (1) έτος	542.302	329.715	-	-
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	1.000.827	612.242	-	-
Πέραν των πέντε (5) ετών	368.884	286.011	-	-
Απαιτήσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις (καθαρό ποσό)	1.912.013	1.227.968	-	-

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση:				
Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	1.245.997	1.185.906	1.002.977	981.682
Ομολογίες κυβερνήσεων και δημοσίων επιχειρήσεων άλλων κρατών	2.110.741	1.628.111	318.249	299.549
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εντός Ελλάδος	95.948	118.951	70.760	105.737
Ομόλογα εταιρειών με έδρα εκτός Ελλάδος	66.169	83.547	66.169	71.535
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εντός Ελλάδος	3.000	3.000	3.000	3.000
Χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα εκτός Ελλάδος	351.345	318.904	252.307	199.426
Χρεόγραφα	3.873.200	3.338.419	1.713.462	1.660.929
Μετοχές	402.672	371.561	495.124	514.072
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	362.584	493.406	96.548	262.488
Πρόβλεψη απομείωσης αξίας διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	(11.908)	(12.194)	(746)	(824)
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων – διαθέσιμο προς πώληση	4.626.548	4.191.192	2.304.388	2.436.665
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη (στο αποσβέσιμο κόστος):	-	-	232.957	105.680
Σύνολο χαρτοφυλακίου επενδύσεων	4.626.548	4.191.192	2.537.345	2.542.345

Η μεταβολή του χαρτοφυλακίου επενδύσεων συνοψίζεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων - διαθέσιμο προς πώληση				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	4.191.192	2.812.794	2.436.665	2.153.682
Εξαγορές - νέες ενοποιούμενες θυγατρικές	2.342	1.244.196	-	-
Προσθήκες περιόδου	14.767.619	8.216.444	1.352.127	2.006.282
Μειώσεις περιόδου (πωλήσεις και αποπληρωμές)	(14.492.749)	(8.137.698)	(1.484.982)	(1.754.003)
Κέρδη/(ζημιές) από μεταβολές της εύλογης αξίας	164.914	66.110	4.136	42.799
Απόσβεση διαφοράς υπέρ / υπό το άρτιο	(6.770)	(10.654)	(3.558)	(12.095)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	4.626.548	4.191.192	2.304.388	2.436.665
Χαρτοφυλάκιο επενδύσεων – διακρατούμενο μέχρι τη λήξη				
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	-	20.867	105.680	43.781
Προσθήκες περιόδου	-	-	130.000	85.000
Αποπληρωμές περιόδου	-	(20.867)	(2.538)	(22.567)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(185)	(534)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	-	-	232.957	105.680

Το αποτέλεσμα τίτλων επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτελείται από:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Καθαρό κέρδος / (ζημία) από χρεωστικούς τίτλους	11.640	83.855	(178)	86.627
Καθαρό κέρδος / (ζημία) από μετοχικούς τίτλους	211.523	34.090	156.163	40.407
Καθαρό κέρδος / (ζημία) από μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	15.932	1.982	8.944	11.382
(Ζημία)/ αντιλογισμός απομείωσης αξίας χαρτοφυλακίου επενδύσεων-διαθέσιμου προς πώληση	(989)	2.538	(989)	(37.378)
Σύνολο	238.106	122.465	163.940	101.038

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: Ακίνητα επενδύσεων

	Όμιλος		
	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Σύνολα
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	58.856	88.955	147.811
Συναλλαγματικές διαφορές	(2)	(8)	(10)
Μεταφορές	1	(1)	-
Προσθήκες	27	2.167	2.194
Πωλήσεις και διαγραφές	(483)	(1.933)	(2.416)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	58.399	89.180	147.579
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	-	(21.305)	(21.305)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	643	643
Αποσβέσεις περιόδου	-	(2.948)	(2.948)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	(105)	(491)	(596)
Υπόλοιπο 31^{ης} Δεκεμβρίου 2006	(105)	(24.101)	(24.206)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2006	58.294	65.079	123.373
Αξία κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2007	58.399	89.180	147.579
Συναλλαγματικές διαφορές	-	192	192
Μεταφορές	9.076	39.505	48.581
Προσθήκες	-	26	26
Πωλήσεις και διαγραφές	(2.142)	(913)	(3.055)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	65.333	127.990	193.323
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης			
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	(105)	(24.101)	(24.206)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(152)	(152)
Μεταφορές	-	(11.260)	(11.260)
Πωλήσεις και διαγραφές	7	240	247
Αποσβέσεις περιόδου	-	(4.210)	(4.210)
Απομείωση αξίας ακινήτων επενδύσεων	-	(114)	(114)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	(98)	(39.597)	(39.695)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2007	65.235	88.393	153.628

Η εύλογη αξία των ακινήτων επενδύσεων προσεγγίζει το κόστος κτήσης τους.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	272.780	249.152	237.836	278.025
Προσθήκες	2.511	5.071	-	-
Πωλήσεις / Μεταφορές	(215.477)	(1.329)	(216.344)	-
Αναλογία επί των καθαρών αποτελεσμάτων (μετά φόρων)	17.210	40.462	-	-
Μερίσματα	(3.438)	(20.576)	-	-
Απομείωση αξίας συμμετοχών	-	-	-	(40.189)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	73.586	272.780	21.492	237.836

Συγγενείς επιχειρήσεις του Ομίλου και της Τράπεζας

		Όμιλος		Τράπεζα	
		% συμμετοχής 31.12.2007	% συμμετοχής 31.12.2006	% συμμετοχής 31.12.2007	% συμμετοχής 31.12.2006
Α.Ε.Δ.Α.Κ. Ασφαλιστικών οργανισμών	Ελλάδα	40,00%	40,00%	40,00%	40,00%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	24,23%	24,23%	-	24,23%
ΛΑΡΚΟ Α.Ε.	Ελλάδα	36,43%	36,43%	36,43%	36,43%
ΣΗΜΕΝΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.	Ελλάδα	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%
ΕΒΙΟΠ ΤΕΜΠΟ Α.Ε.	Ελλάδα	21,21%	21,21%	21,21%	21,21%
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	39,34%	39,34%	39,34%	39,34%
ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΟΧΕΣ Α.Ε.	Ελλάδα	20,23%	20,23%	20,23%	20,23%
ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	-	26,00%	-	26,00%
ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΠΕΛΛΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	20,89%	20,89%	20,89%	20,89%
Planet Α.Ε.	Ελλάδα	31,18%	31,18%	31,18%	31,18%
ΚΑΡΙΕΡΑ Α.Ε.	Ελλάδα	-	35,00%	-	-
ΖΥΜΗ Α.Ε.	Ελλάδα	-	32,00%	-	-
ΕΥΡΩΠΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	Ελλάδα	28,00%	23,02%	-	-
UBB AIG Insurance and Reinsurance Company	Βουλγαρία	59,97%	52,99%	-	-
UBB AIG Life Insurance Company	Βουλγαρία	59,97%	52,99%	-	-
Drujestvo za Kasova Deinost A.D.	Βουλγαρία	24,98%	-	-	-

Οι συμμετοχές της Τράπεζας σε συγγενείς επιχειρήσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης.

Την 19 Απριλίου 2007, η Τράπεζα πώλησε την συμμετοχή της στην ΑΓΕΤ Ηρακλής ΑΕ έναντι €321,6 εκατ., πραγματοποιώντας κέρδος ποσού €108,0 εκατ. σε επίπεδο Ομίλου και €104,4 εκατ. σε επίπεδο Τράπεζας.

Παρόλο που ο Όμιλος διατηρεί την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των εταιρειών UBB AIG Insurance and Reinsurance Company και UBB AIG Life Insurance Company, το συμφωνητικό μεταξύ των μετόχων ορίζει ότι όλες οι σημαντικές αποφάσεις λαμβάνονται κοινή συναίνεση όλων των μελών της κοινοπραξίας. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος εφαρμόζει τη μέθοδο της καθαρής θέσης που προβλέπεται από την παράγραφο 38 του Δ.Λ.Π. 31.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: Υπεραξία επιχειρήσεων, λογισμικό και λοιπά άυλα πάγια

	Όμιλος					Τράπεζα			
	Υπεραξία	Λογισμικό	Άυλα πάγια ορισμένης διάρκειας ζωής	Άυλα πάγια αορίστου διάρκειας ζωής	Λοιπά άυλα πάγια	Σύνολο	Λογισμικό	Λοιπά άυλα πάγια	Σύνολο
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2006	24.385	213.660	-	-	10.321	248.366	143.449	26.280	169.729
Συναλλαγματικές διαφορές	(23)	345	(942)	(817)	(5)	(1.442)	54	(4)	50
Εξαγορά θυγατρικών εταιρειών	2.098.723	4.485	186.743	161.910	282	2.452.143	-	-	-
Μεταφορές	-	3.439	-	-	(1.056)	2.383	(1.754)	121	(1.633)
Προσθήκες	-	14.863	-	-	13.857	28.720	8.120	17.970	26.090
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(5.060)	-	-	(25)	(5.085)	(26)	-	(26)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	2.123.085	231.732	185.801	161.093	23.374	2.725.085	149.843	44.367	194.210
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2006	-	(179.931)	-	-	(2.524)	(182.455)	(131.996)	(3.855)	(135.851)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	865	(27)	-	(64)	774	(22)	(59)	(81)
Μεταφορές	-	(2.449)	-	-	(385)	(2.834)	1.042	(385)	657
Πωλήσεις και διαγραφές	-	4.234	-	-	25	4.259	26	-	26
Αποσβέσεις/ απομειώσεις περιόδου	-	(18.361)	(9.118)	-	(2.093)	(29.572)	(5.780)	(3.919)	(9.699)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	-	(195.642)	(9.145)	-	(5.041)	(209.828)	(136.730)	(8.218)	(144.948)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2006	2.123.085	36.090	176.656	161.093	18.333	2.515.257	13.113	36.149	49.262
Αξία κτήσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	2.123.085	231.732	185.801	161.093	23.374	2.725.085	149.843	44.367	194.210
Συναλλαγματικές διαφορές	160.090	1.912	15.907	13.792	(675)	191.026	(58)	(644)	(702)
Εξαγορά θυγατρικών εταιρειών	225.688	109	31.898	14.671	-	272.366	2.580	-	2.580
Μεταφορές	-	(21.034)	-	-	21.522	488	(22.195)	23.041	846
Προσθήκες	-	46.538	-	-	22.766	69.304	24.015	21.240	45.255
Πωλήσεις και διαγραφές	(47.954)	(6.275)	-	-	(742)	(54.971)	(92)	(5.132)	(5.224)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	2.460.909	252.982	233.606	189.556	66.245	3.203.298	154.093	82.872	236.965
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης									
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2007	-	(195.642)	(9.145)	-	(5.041)	(209.828)	(136.730)	(8.218)	(144.948)
Συναλλαγματικές διαφορές	(160)	(1.819)	(866)	-	(734)	(3.579)	58	116	174
Μεταφορές	-	19.580	-	-	(20.030)	(450)	19.802	(20.644)	(842)
Πωλήσεις και διαγραφές	-	6.275	-	-	745	7.020	43	1.920	1.963
Αποσβέσεις/ απομειώσεις περιόδου	(11.224)	(19.024)	(29.027)	-	(4.083)	(63.358)	(7.800)	(5.312)	(13.112)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	(11.384)	(190.630)	(39.038)	-	(29.143)	(270.195)	(124.627)	(32.138)	(156.765)
Αναπόσβεστη αξία 31 Δεκεμβρίου 2007	2.449.525	62.352	194.568	189.556	37.102	2.933.103	29.466	50.734	80.200

Στις προσθήκες της υπεραξίας περιλαμβάνονται αφενός ποσό ύψους €141 εκατ. που προέκυψε από την επανεκτίμηση της εύλογης αξίας των δικαιωμάτων προαίρεσης πώλησης μετοχών της μειοψηφίας της Finansbank και αφετέρου διαφορές που προέκυψαν από την οριστικοποίηση του υπολογισμού της υπεραξίας της Finansbank και της Vojvodjanska Banka, οι οποίες είχαν προσωρινά υπολογιστεί (σημείωση 46). Η υπεραξία της Finansbank αυξήθηκε κατά €76 εκατ. λόγω μείωσης των απαιτήσεων από πελάτες, μείωσης των λοιπών στοιχείων

ενεργητικού και αναγνώρισης αναβαλλόμενων φόρων. Η υπεραξία της Vojvodjanska Banka μειώθηκε κατά €28 εκατ. λόγω αναγνώρισης άυλων παγίων, μείωσης των απαιτήσεων από πελάτες, αύξησης των λοιπών υποχρεώσεων (πρόβλεψη επίδικων υποθέσεων), του προγράμματος εθελουσίας εξόδου και λόγω της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογίας. Επίσης το 2007 οριστικοποιήθηκε ο επιμερισμός του τιμήματος αγοράς σχετικά με την απόκτηση της Π&Κ. Η υπεραξία αναγνωρίστηκε στα €15 εκατ. (σημείωση 46)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

Στα λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβάνονται αναγνωρίσιμα εμπορικά σήματα των Τραπεζών Finansbank, Vojvodjanska Banka και Π&Κ, αορίστου διάρκειας ωφέλιμης ζωής, ύψους €162 εκατ., €13 εκατ. και €2 εκατ. αντίστοιχα καθώς και λοιπά περιουσιακά στοιχεία ορισμένης διάρκειας ωφέλιμης ζωής όπως προσέλευση καταθέσεων και σχέσεις με πελάτες, ύψους €188 εκατ. από την Finansbank (η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 6 έως 8 χρόνια) και €29 εκατ. από την Vojvodjanska Banka (η

ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 10 έως 11 χρόνια) και €2 εκατ. από την Π&Κ (η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 7 έως 8 χρόνια).

Η υπεραξία που προέκυψε από τις εξαγορές προηγούμενων ετών ελέγχθηκε για απομείωση της αξίας της χωρίς να απαιτείται προσαρμογή στην λογιστική αξία. Δεν υπήρξε καμιά ένδειξη απομείωσης για τα υπόλοιπα άυλα στοιχεία. Η ωφέλιμη ζωή ορισμένων λογισμικών προγραμμάτων παρατάθηκε μέχρι και τα 12 χρόνια. Η επίδραση της μεταβολής αυτής της λογιστικής εκτίμησης στα αποτελέσματα του Ομίλου έχει υπολογιστεί σε €0,5 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Ενσώματα πάγια στοιχεία- Όμιλος

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2006	1.011.714	906.357	634.653	65.778	71.673	2.690.175
Συναλλαγματικές διαφορές	(81)	116	66	283	228	612
Εξαγορά θυγατρικής εταιρείας	5	106.845	50.358	27.192	2.155	186.555
Μεταφορές	(1.005)	1.351	4.782	1.799	(13.625)	(6.698)
Προσθήκες	2.057	26.285	66.698	10.878	44.967	150.885
Πωλήσεις & διαγραφές	(31.233)	(53.214)	(17.006)	(1.343)	(20.167)	(122.963)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	981.457	987.740	739.551	104.587	85.231	2.898.566
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2006	-	(303.087)	(453.926)	(47.449)	-	(804.462)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(68)	926	(216)	-	642
Μεταφορές	-	426	3.936	(106)	-	4.256
Πωλήσεις & διαγραφές	-	19.569	15.066	1.344	-	35.979
Αποσβέσεις περιόδου	-	(29.093)	(57.315)	(6.635)	-	(93.043)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	-	(312.253)	(491.313)	(53.062)	-	(856.628)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2006	981.457	675.487	248.238	51.525	85.231	2.041.938
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2007	981.457	987.740	739.551	104.587	85.231	2.898.566
Συναλλαγματικές διαφορές	(90)	4.394	13.643	5.771	(13)	23.705
Εξαγορά θυγατρικής εταιρείας	-	1	26.938	507	-	27.446
Πώληση θυγατρικής εταιρείας	-	-	(27.655)	(19)	-	(27.674)
Μεταφορές	(66.163)	(63.202)	15.090	12.009	(69.891)	(172.157)
Προσθήκες	598	6.550	101.108	25.956	69.910	204.122
Πωλήσεις & διαγραφές	(38.299)	(26.173)	(23.663)	(680)	(244)	(89.059)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	877.503	909.310	845.012	148.131	84.993	2.864.949
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2007	-	(312.253)	(491.313)	(53.062)	-	(856.628)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(476)	(9.435)	(3.644)	-	(13.555)
Μεταφορές	-	25.145	3.382	(2.443)	-	26.084
Πωλήσεις & διαγραφές	-	13.793	10.186	572	-	24.551
Αποσβέσεις περιόδου	-	(26.625)	(69.666)	(12.295)	-	(108.586)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	-	(300.416)	(556.846)	(70.872)	-	(928.134)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2007	877.503	608.894	288.166	77.259	84.993	1.936.815

Η γραμμή Μεταφορές για το έτος 2007 περιλαμβάνει €111 εκατ. που αφορούν πάγια που έχουν αναταξινομηθεί στα Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση (σημείωση 31), ενώ στην Τράπεζα τα ποσά αυτά περιλαμβάνονται στις Πωλήσεις και Διαγραφές.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: Ενσώματα πάγια στοιχεία- Τράπεζα

	Γήπεδα και οικόπεδα	Κτήρια	Μεταφορικά μέσα και εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα τρίτων	Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2006	618.041	662.335	383.120	55.653	29.091	1.748.240
Συναλλαγματικές διαφορές	-	79	236	(16)	32	331
Μεταφορές	(1.805)	(916)	324	157	(152)	(2.392)
Προσθήκες	9	3.663	37.798	3.374	21.093	65.937
Πωλήσεις & διαγραφές	(27.784)	(48.366)	(2.038)	(578)	(2.030)	(80.796)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	588.461	616.795	419.440	58.590	48.034	1.731.320
Συσσωρευμ. αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2006	-	(247.149)	(316.668)	(41.685)	-	(605.502)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(5)	(72)	15	-	(62)
Μεταφορές	-	426	405	(57)	-	774
Πωλήσεις & διαγραφές	-	18.459	1.687	578	-	20.724
Αποσβέσεις περιόδου	-	(18.929)	(32.749)	(3.645)	-	(55.323)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	-	(247.198)	(347.397)	(44.794)	-	(639.389)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2006	588.461	369.597	72.043	13.796	48.034	1.091.931
Αξία κτήσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2007	588.461	616.795	419.440	58.590	48.034	1.731.320
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(117)	(108)	11	-	(214)
Συγχώνευση θυγατρικής εταιρείας	-	978	4.877	-	-	5.855
Μεταφορές	-	17.604	(24)	3.429	(20.477)	532
Προσθήκες	496	2.708	44.374	4.054	20.087	71.719
Πωλήσεις & διαγραφές	(101.688)	(69.780)	(7.963)	(138)	(313)	(179.882)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	487.269	568.188	460.596	65.946	47.331	1.629.330
Συσσωρευμ. Αποσβέσεις & προβλέψεις απομείωσης						
Υπόλοιπο 1 Ιαν. 2007	-	(247.198)	(347.397)	(44.794)	-	(639.389)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	12	216	(2)	-	226
Μεταφορές	-	1.899	5	(2.441)	-	(537)
Πωλήσεις & διαγραφές	-	12.239	4.195	138	-	16.572
Αποσβέσεις περιόδου	-	(16.748)	(30.118)	(3.764)	-	(50.630)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	-	(249.796)	(373.099)	(50.863)	-	(673.758)
Αναπόσβ. αξία 31 Δεκεμβρίου 2007	487.269	318.392	87.497	15.083	47.331	955.572

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: Απαιτήσεις & υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αξιόγραφα και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	135.687	104.640	133.573	96.961
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	10.780	11.047	8.513	8.420
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	24.321	15.894	14.391	14.058
Ασφαλιστικά αποθέματα	39.270	42.316	-	-
Λοιπές προσωρινές διαφορές	78.272	88.312	9	9.720
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενους φόρους	288.330	262.209	156.486	129.159

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αξιόγραφα και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	113.927	65.265	105.919	62.121
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	101.383	22.569	17.864	13.702
Λοιπές προσωρινές διαφορές	32.163	13.084	9.948	3.285
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	247.473	100.918	133.731	79.108

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους:				
Αξιόγραφα και παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	(17.343)	2.790	(19.807)	3.348
Ασώματες και ενσώματες ακινητοποιήσεις	(641)	(6.664)	(5.250)	(5.382)
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	2.357	(4.287)	(178)	(1.063)
Λοιπές προσωρινές διαφορές	(36.901)	(9.359)	(15.910)	(9.894)
Δαπάνες από αναβαλλόμενους φόρους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(52.528)	(17.520)	(41.145)	(12.991)
Αναβαλλόμενοι φόροι μέσω ιδίων κεφαλαίων	(67.906)	63.753	13.849	-
Καθαρή μεταβολή αναβαλλόμενων φόρων	(120.434)	46.233	(27.296)	(12.991)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: Απαιτήσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες

	Όμιλος	
	31.12.2007	31.12.2006
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)	420.873	388.768
Απαιτήσεις από ασφαλισμένους	212.243	198.276
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	95.573	95.083
Απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες	4.824	2.407
Προμήθειες και έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (DAC)	56.419	56.914
Σύνολο	789.932	741.448

Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked)

	Όμιλος	
	31.12.2007	31.12.2006
Ομόλογα	25.354	22.501
Μετοχές	1.913	2.528
Αμοιβαία κεφάλαια	364.645	352.752
Λουπές επενδύσεις	28.961	10.987
Σύνολο	420.873	388.768

Οι απαιτήσεις από επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit linked) αποτιμούνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η μεταβολή της εύλογης αξίας που αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα οφείλεται σε μεταβολές στις συνθήκες αγοράς. Η

μεταβολή στην εύλογη αξία των απαιτήσεων από επενδύσεις unit linked αντισταθμίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των υποχρεώσεων από επενδύσεις unit linked.

75

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Δεδουλευμένοι τόκοι και προμήθειες	579.226	504.355	452.673	406.477
Προκαταβολές φόρων και λουπές απαιτήσεις φόρων	40.721	42.758	24.163	13.536
Περιουσιακά στοιχεία επιχειρηματικών συμμετοχών	122.049	126.835	-	-
Λουπές απαιτήσεις κατά πελατών	122.446	45.617	21.211	12.984
Περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς	123.848	115.889	67.615	76.817
Απαιτήσεις από πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων μέσω πλειστηριασμών	65.009	57.570	65.009	57.570
Προπληρωθέντα έξοδα	74.327	53.795	39.198	32.085
Λοιπά	969.848	578.029	684.329	442.525
Σύνολο	2.097.474	1.524.848	1.354.198	1.041.994

Τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία την 31.12.2007 περιλαμβάνουν ποσό €64 εκατ. (2006: €84 εκατ.) που αφορά συναλλαγές χρεογράφων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών των οποίων εκκρεμεί η εκκαθάριση.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προοριζόμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες του γεωγραφικού τομέα της Βόρειας Αμερικής του Ομίλου πωλήθηκαν μετά την υπογραφή των αντίστοιχων συμφωνιών πώλησης των θυγατρικών που τον αποτελούν και ειδικότερα της Atlantic Bank of New York (ABNY) και NBG Canada, που μεταβιβάστηκαν στις Community Bank of New York και Nova Scotia Bank, αντίστοιχα. Η NBG Canada πωλήθηκε το Φεβρουάριο του 2006 ενώ η πώληση της ABNY ολοκληρώθηκε στα τέλη Απριλίου του 2006.

Πώληση γεωγραφικού τομέα Βορείου Αμερικής	2006
Τίμημα που εισπράχθηκε	371.006
Μείον: Κόστος επένδυσης / καθαρή αξία των ενοποιούμενων περιουσιακών στοιχείων που πωλήθηκαν	(250.172)
Κέρδος από την πώληση	120.834

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων για τη περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2006 περιλαμβάνονται στα κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες και έχουν ως εξής:

Διακοπείσες δραστηριότητες	31.12.2007	31.12.2006
Καθαρά έσοδα από τόκους	-	17.061
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	-	1.726
Αποτελέσματα χρηματοοικονομικών πράξεων	-	(393)
Αποτελέσματα επενδυτικών πράξεων	-	249
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	-	1.465
Δαπάνες προσωπικού	-	(7.037)
Έξοδα διοίκησης	-	(3.916)
Αποσβέσεις & απομειώσεις	-	(1.351)
Ζημίες απομείωσης/ Αποπληρωμές δανείων	-	575
Κέρδη από πώληση διακοπεισών δραστηριοτήτων	-	120.834
Κέρδη προ φόρων	-	129.213
Φόροι (συμπεριλαμβανομένου του φόρου επί των κερδών πώλησης)	-	(11.139)
Κέρδη από διακοπείσες δραστηριότητες	-	118.074

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Ταμείο και απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	14	-	-	-
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	110.980	-	-	-
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	4.285	-	-	-
Σύνολο ενεργητικού	115.279	-	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	6.535	-	-	-
Καθαρό ενεργητικό	108.744	-	-	-

Την 15 Μαρτίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της «ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.», θυγατρική κατά ποσοστό 100% της Τράπεζας, γνωστοποίησαν το σχέδιο όρων σύμβασης απόσχισης αποθηκευτικού κλάδου της πρώτης και απορρόφησης αυτού από την δεύτερη. Με βάση αυτό η Τράπεζα θα μεταβιβάσει το σύνολο της περιουσίας του ως άνω κλάδου της (ενεργητικό και παθητικό) με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού (Λογιστική Κατάσταση) της 13 Μαρτίου 2007. Το μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης εταιρείας θα αυξηθεί κατά €109.492.401 με την έκδοση

37.369.420 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας €2,93 εκάστης. Η απόσχιση εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 25 Μαΐου 2007. Ο Όμιλος χαρακτήρισε την συναλλαγή σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Π. 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες» από τη στιγμή που έλαβε την ανέκκλητη απόφαση να πουλήσει τον αποθηκευτικό κλάδο και έχει προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προς εξεύρεση αγοραστή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Καταθέσεις όψεως πιστωτικών ιδρυμάτων	140.320	237.499	131.963	474.185
Καταθέσεις προθεσμίας πιστωτικών ιδρυμάτων	1.478.328	424.357	1.100.508	284.418
Καταθέσεις διατραπεζικής αγοράς & υποχρεώσεις προς την Κεντρική Τράπεζα	5.106.979	2.422.371	4.400.463	2.155.777
Υποχρεώσεις προς την Κεντρική Τράπεζα	6.319	5.382	5.403	5.155
Καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων υπό μορφή repos	3.436.668	2.957.239	3.380.623	2.929.419
Λοιπές	205.230	185.590	15.025	22.509
Σύνολο	10.373.844	6.232.438	9.033.985	5.871.463

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: Υποχρεώσεις προς πελάτες

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Καταθέσεις:				
Ιδιωτών	46.534.844	41.539.928	39.370.563	36.132.788
Επιχειρήσεων και ελεύθερων επαγγελματιών	11.190.529	8.614.527	7.201.764	5.534.297
Δημοσίου και επιχειρήσεων του Δημοσίου	2.150.001	2.443.183	2.047.732	2.319.867
Σύνολο καταθέσεων	59.875.374	52.597.638	48.620.059	43.986.952
Καταθέσεις πελατών υπό μορφή γeros	72.856	81.762	131.789	118.742
Λοιπές υποχρεώσεις προς πελάτες	582.181	554.324	507.822	458.970
Σύνολο	60.530.411	53.233.724	49.259.670	44.564.664

Στις υποχρεώσεις προς πελάτες περιλαμβάνονται προϊόντα καταθέσεων με ενσωματωμένα ένα ή περισσότερα παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα. Ο Όμιλος έχει χαρακτηρίσει τις καταθέσεις αυτές ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Το πόσο ανέρχεται στα €424.683

(2006: €309.201). Η μεταβολή στην εύλογη αξία των καταθέσεων αυτών προέκυψε αποκλειστικά από μεταβολή στον κίνδυνο αγοράς.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	Interest rate	Όμιλος	
		31.12.2007	31.12.2006
Ενυπόθηκες ομολογίες		-	21.088
Εταιρικές ομολογίες – σταθερού επιτοκίου	4,8%	315.282	311.490
Εταιρικές ομολογίες – κυμαινόμενου επιτοκίου	6,6%	1.022	2.035
Τίτλοι σταθερού επιτοκίου	6,8%	151.398	95.613
Τίτλοι κυμαινόμενου επιτοκίου	4,9%	1.822.033	392.470
Σύνολο		2.289.735	822.696

Την 23 Νοεμβρίου 2004, η Finansbank έλαβε δάνειο μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε Τίτλους Σειράς 2004-B, ύψους USD 125 εκατ. με σταθερό επιτόκιο 6,1014% και με εξασφάλιση δικαιωμάτων είσπραξης (“Diversified Payment Rights” – DPRs) της Finansbank. Οι τίτλοι έχουν πενταετή λήξη με δύο έτη περίοδο χάριτος στην αποπληρωμή του κεφαλαίου και οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο.

Την 15 Μαρτίου 2005, η Finansbank έλαβε δάνειο μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου Σειράς 2005-A ύψους USD 500 εκατ. με εξασφάλιση DPR’s της Finansbank. Οι τίτλοι έχουν επταετή διάρκεια με τρία έτη περίοδο χάριτος στην αποπληρωμή του κεφαλαίου και οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο. Το επιτόκιο των τίτλων της σειράς 2005-A έχει καθορισθεί σε LIBOR 3-μηνών πλέον 180 μονάδων βάσης.

Την 24 Μαρτίου 2006, η Finansbank έλαβε δάνειο μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε ομόλογα ύψους USD 110 εκατ. με πενταετή διάρκεια και ομόλογα ύψους USD 110 εκατ. με επταετή διάρκεια. Οι τόκοι καταβάλλονται ανά εξάμηνο και το επιτόκιο έχει καθορισθεί σε 6,25% και 6,5% αντίστοιχα.

Την 22 Φεβρουαρίου 2007, η NBG Finance Plc, θυγατρική 100% της Τράπεζας, εξέδωσε Τίτλους Σταθερού Επιτοκίου ύψους RON 355 εκατ. με την εγγύηση της Τράπεζας και λήξης Φεβρουαρίου 2012. Το επιτόκιο έχει καθορισθεί σε 7,35% και οι τόκοι καταβάλλονται ανά εξάμηνο.

Την 22 Μαΐου 2007, η NBG Finance Plc, εξέδωσε Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου ύψους €1.500 εκατ. με την εγγύηση της Τράπεζας και λήξης Μαΐου 2009. Οι τίτλοι ενσωματώνουν κουπόνι ύψους Euribor 3-μηνών πλέον 8 μονάδων βάσης και το περιθώριό του διαμορφώθηκε σε 11 μονάδες βάσης. Οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο. Τα αντληθέντα κεφάλαια χορηγήθηκαν στην Τράπεζα, η οποία τα εμφανίζει στο λογαριασμό “Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις”.

Την 9 Οκτωβρίου 2007, η NBG Finance plc εξέδωσε Τίτλους Κυμαινόμενου Επιτοκίου ύψους USD300 εκατ. με την εγγύηση της Τράπεζας και λήξης Οκτωβρίου 2009. Οι τίτλοι ενσωματώνουν κουπόνι ύψους USD LIBOR 3-μηνών πλέον 8 μονάδων βάσης. Οι τόκοι καταβάλλονται ανά τρίμηνο. Τα αντληθέντα κεφάλαια χορηγήθηκαν στην Τράπεζα, η οποία τα εμφανίζει στο λογαριασμό “Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις”.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: Λοιπές δανειακές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης σταθερού επιτοκίου	332.015	335.965	874.439	950.868
Τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης κυμαινόμενου επιτοκίου	-	749.619	806.816	1.561.206
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	344.668	398.582	-	-
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	1.046.363	713.221	1.702.480	-
Σύνολο	1.723.046	2.197.387	3.383.735	2.512.074

Την 7 Οκτωβρίου 2004, η Finansbank έλαβε δάνειο μειωμένης εξασφάλισης μέσω εταιρείας ειδικού σκοπού, η οποία εξέδωσε τίτλους μειωμένης εξασφάλισης ύψους USD 200 εκατ., δεκαετούς διάρκειας. Οι τόκοι καταβάλλονται ετησίως και το επιτόκιο προσδιορίζεται σε 9% για τα πρώτα 5 έτη και κλιμακώνεται μέχρι το 11,79% εφεξής. Η Finansbank έχει δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του δανείου μετά την παρέλευση πέντε ετών από την ημερομηνία σύναψής του.

Την 28 Ιουνίου 2005, η NBG Finance plc, 100% θυγατρική του Ομίλου, εξέδωσε τίτλους σταθερού επιτοκίου ύψους JPY 30 δισεκατ. με εγγύηση μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας. Οι τίτλοι λήγουν τον Ιούνιο του 2035 ενώ η Τράπεζα έχει δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης από τον Ιούνιο 2015 και εφεξής. Οι τίτλοι φέρουν σταθερό επιτόκιο 2,755% και η καταβολή των τόκων πραγματοποιείται σε εξαμηνιαία βάση. Οι τίτλοι αυτοί έχουν χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία και η αποσβέσιμη αξία τους την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανέρχονταν σε €177.750 και €181.811 αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2006: €183.007 και €191.169 αντίστοιχα).

Την 31 Μαρτίου 2006, η Finansbank άντλησε TRY 300 εκατ. με τη σύναψη μη χρεολυτικού δανείου πενταετούς διάρκειας με σταθερό επιτόκιο 11,81%, και τριμηνιαία καταβολή των τόκων εξασφαλισμένου με υπόλοιπα πιστωτικών καρτών.

Την 1 Δεκεμβρίου 2006, η Finansbank άντλησε USD 700 εκατ. μέσω κοινοπρακτικού δανείου σε δύο τμήματα και συγκεκριμένα USD 479 εκατ. με διετή διάρκεια και επιτόκιο LIBOR + 42,5 μονάδες βάσης καταβαλλόμενο ανά μήνα και USD 221 εκατ. με τριετή διάρκεια και επιτόκιο LIBOR + 60 μονάδες βάσης καταβαλλόμενο ανά μήνα.

Την 25 Ιουνίου 2007 (ημερομηνία πρώτης πρόωρης εξόφλησης), η NBG Finance Plc, αποπλήρωσε τους τίτλους κυμαινόμενου επιτοκίου ύψους €750 εκατ. έκδοσης Ιουνίου 2002.

Στους τίτλους μειωμένης εξασφάλισης σταθερού και κυμαινόμενου επιτοκίου της Τράπεζας περιλαμβάνονται ποσά με τα οποία χρηματοδοτήθηκε η Τράπεζα συνάπτοντας δάνεια με την NBG Finance. Τα εν λόγω κεφάλαια αφορούν στις προσόδους των τίτλων που εκδόθηκαν από την NBG Funding και οι οποίοι περιγράφονται στη σημείωση 42 "Προνομιούχοι τίτλοι". Τα δάνεια αυτά έχουν όρους ίδιους με αυτούς των τίτλων της σημείωσης 42, αλλά με διάρκεια 30 έτη. Οι συνδεδεμένοι με CMS τίτλοι έχουν προσδιορισθεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία και αποσβέσιμη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2007 ανέρχονταν σε €642.153 και €702.274 αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2006: €670.614 και €716.674 αντίστοιχα).

Στα δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου της Τράπεζας, περιλαμβάνεται δάνειο που σύναψε η Τράπεζα με την NBG Finance και αφορά στις προσόδους των Τίτλων Κυμαινόμενου Επιτοκίου ύψους €1.500 εκατ. και USD 300 εκατ. που περιγράφονται στη σημείωση 34 "Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους".

Την 16 Νοεμβρίου 2007, η Finansbank.S. έλαβε κοινοπρακτικό δάνειο ποσού USD 425 εκατ., λήξης 2008 με επιτόκιο LIBOR πλέον 0,25%.

Στις λοιπές δανειακές υποχρεώσεις περιέχονται τίτλοι οι οποίοι εμφανίζονται στον ισολογισμό στην εύλογη αξία καθώς έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (η λογιστική αξία την 31 Δεκεμβρίου 2007 και την 31 Δεκεμβρίου 2006 ανήλθε σε €3.447.915 και €2.566.293 αντίστοιχα).

Η μεταβολή στην εύλογη αξία των καταθέσεων τα οποία είναι χαρακτηρισμένα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων προέκυψε αποκλειστικά από μεταβολή στον κίνδυνο αγοράς.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: Ασφαλιστικά αποθέματα και υποχρεώσεις

	Όμιλος	
	31.12.2007	31.12.2006
Ασφαλιστικά αποθέματα		
Ζωής		
Μαθηματικές προβλέψεις	925.711	775.539
Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις	39.777	35.644
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής	4.160	7.932
Σύνολο	969.648	819.115
Προβλέψεις ασφαλίσεων ζωής όπου οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (unit-linked)	420.873	388.768
Σύνολο αποθεμάτων Ζωής	1.390.521	1.207.883
Ζημιών		
Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	169.994	161.260
Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις	358.286	364.039
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλίσεων ζημιών	5.860	384
Σύνολο αποθεμάτων Ζημιών	534.140	525.683
Λοιπές υποχρεώσεις από ασφαλιστικές δραστηριότητες		
Υποχρεώσεις από ομαδικά επενδυτικά συμβόλαια (DAF)	156.555	152.557
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, πράκτορες και συνεργάτες πωλήσεων	35.847	29.817
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	50.558	37.678
Σύνολο	2.167.621	1.953.618

Κίνηση Ασφαλιστικών Αποθεμάτων Ζωής

	Όμιλος	
	2007	2006
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	1.207.883	1.050.070
Αύξηση αποθεμάτων	368.082	301.293
Πληρωθείσες αποζημιώσεις και λοιπές μεταβολές	(185.444)	(143.480)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	1.390.521	1.207.883

Κίνηση ασφαλιστικών αποθεμάτων ζημιών

	Όμιλος			Όμιλος		
	2007			2006		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Ομίλου	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Ομίλου
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	525.683	104.837	420.846	487.058	89.728	397.330
Επισυμβείσες ζημιές	214.683	20.647	194.036	228.321	39.695	188.626
Πληρωθείσες ζημιές και λοιπές μεταβολές	(214.960)	(37.693)	(177.267)	(204.156)	(37.500)	(166.656)
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων	8.734	1.848	6.886	14.460	12.914	1.546
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	534.140	89.639	444.501	525.683	104.837	420.846

Απόθεμα εκκρεμών ζημιών

	Όμιλος			Όμιλος		
	31.12.2007			31.12.2006		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Ομίλου	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Ομίλου
Εκκρεμείς ζημιές	346.864	49.467	297.397	353.570	68.424	285.146
IBNR	11.422	2.722	8.700	10.469	812	9.657
Σύνολο	358.286	52.189	306.097	364.039	69.236	294.803

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: Λοιπά στοιχεία παθητικού

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	372.104	258.090	375.355	257.934
Πιστωτές και προμηθευτές	360.336	278.512	247.480	220.307
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	341.051	331.609	333.540	325.291
Κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών	98.045	199.425	-	-
Λοιπές προβλέψεις εκμετάλλευσης	226.777	194.235	41.802	19.989
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	104.593	81.372	31.672	26.514
Έξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	74.218	105.912	37.319	62.688
Οφειλόμενες αμοιβές και έξοδα προσωπικού	75.131	64.967	30.341	32.487
Μερίσματα πληρωτέα	12.812	12.892	12.562	12.516
Δικαιώματα προαίρεσης πώλησης χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η μειοψηφία	659.667	360.727	659.667	360.727
Μη διακανονισμένες συναλλαγές επί χρεωστικών τίτλων	70.811	94.543	70.811	94.543
Λοιπά	761.212	376.126	180.757	181.985
Σύνολο	3.156.757	2.358.410	2.021.306	1.594.981

Η μεταβολή των λοιπών προβλέψεων έχει ως εξής:

	Όμιλος		Τράπεζα	
	2007	2006	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης	194.235	49.511	19.989	39.367
Αγορά/ συγχώνευση θυγατρικών	(2.319)	166.480	1.870	-
Συναλλαγματικές διαφορές	14.700	(2.230)	(116)	(146)
Προβλέψεις-έξοδα τρέχουσας περιόδου/(Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις)	22.280	(17.720)	20.276	(17.840)
Προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν στην τρέχουσα περίοδο	(2.119)	(1.806)	(217)	(1.392)
Υπόλοιπο τέλους χρήσης	226.777	194.235	41.802	19.989

Τα δικαιώματα προαίρεσης πώλησης χρηματοοικονομικών μέσων, που κατέχει η μειοψηφία, επιμετρούνται στην εύλογη αξία, με τη χρήση κατάλληλων μεθόδων αποτίμησης βάσει των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων που βρίσκονται στη διάθεση της διοίκησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

α. Νομικά θέματα

Υπάρχουν ορισμένες εκκρεμείς απαιτήσεις και δικαστικές αγωγές κατά του Ομίλου, στα πλαίσια της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας. Κατά τη γνώμη της διοίκησης και σύμφωνα με γνωμάτευση των νομικών υπηρεσιών, η οριστική διευθέτηση των ανωτέρω δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην οικονομική θέση ή λειτουργία του Ομίλου.

β. Φορολογικά θέματα

Οι εταιρείες του Ομίλου δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά για ορισμένες χρήσεις και επομένως, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους για τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές. Συνεπώς, ως αποτέλεσμα των ελέγχων αυτών, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν μπορούν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του Ομίλου. Η Τράπεζα έχει ελεγχθεί φορολογικά μέχρι και τη χρήση του 2004.

γ. Κεφαλαιακές δεσμεύσεις

Ο Όμιλος, στο πλαίσιο των συνήθων χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων του, υπεισέρχεται σε συμβατικές δεσμεύσεις εκ μέρους των πελατών του και συμμετέχει σε χρηματοπιστωτικά μέσα που ενέχουν εκτός ισολογισμού κινδύνους, ώστε να εξυπληρήσει τις χρηματοδοτικές ανάγκες των πελατών του. Οι συμβατικές δεσμεύσεις αφορούν σε υποχρεώσεις από

εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές. Οι υποχρεώσεις από εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις είναι συμφωνίες χορηγήσεων που προϋποθέτουν τη μη αθέτηση των αναγραφόμενων όρων της συμφωνίας. Οι ενέγγυες πιστώσεις προς εκτέλεση αφορούν τη χρηματοδότηση από την Τράπεζα της εμπορικής συμφωνίας μεταφοράς αγαθών στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, με απευθείας πληρωμή του συναλλασσόμενου τρίτου, με τον οποίο ο πελάτης της Τράπεζας έχει συνάψει τη συμφωνία. Οι ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές αφορούν δεσμεύσεις υπό όρους, και εκδίδονται από τον Όμιλο προκειμένου να παρασχεθεί εγγύηση για την εκπλήρωση από τον πελάτη των όρων της συμφωνίας. Όλες οι προαναφερθείσες συμφωνίες σχετίζονται με τις συνήθεις χρηματοδοτικές δραστηριότητες του Ομίλου. Στην περίπτωση μη καλής εκτέλεσης από τον αντισυμβαλλόμενο του χρηματοπιστωτικού μέσου που αφορά εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις, ενέγγυες και ανοιχθείσες πιστώσεις προς εκτέλεση καθώς και εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές, ο κίνδυνος έκθεσης σε ζημιές που αντιμετωπίζει ο Όμιλος αντιπροσωπεύεται από την ονομαστική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος ακολουθεί τη ίδια πιστωτική πολιτική με αυτή που ακολουθεί για τους εντός ισολογισμού κινδύνους.

Κεφαλαιακές δεσμεύσεις

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Εγκεκριμένες δανειακές συμβάσεις και πιστωτικά όρια	19.230.956	15.949.862	14.884.889	13.861.830
Ανοιχθείσες ενέγγυες πιστώσεις & εκδοθείσες εγγυητικές επιστολές	6.550.513	5.769.479	3.779.326	3.036.973
Δικαιούχοι ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση	2.367.758	1.113.620	132.408	259.746
Σύνολο	28.149.227	22.832.961	18.796.623	17.158.549

δ. Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού

Δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού	3.443.360	2.909.822	2.755.558	2.082.583
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

ε. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Έως ένα (1) έτος	61.119	50.705	20.449	19.200
Από ένα (1) έτος έως και πέντε (5) έτη	209.233	166.864	63.185	59.878
Πέραν των πέντε (5) ετών	161.248	127.606	62.172	60.223
Σύνολο	431.600	345.175	145.806	139.301

Τα δεσμευμένα στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν αξιόγραφα εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου, καθώς και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες. Οι δεσμεύσεις αφορούν κυρίως σε ενεχυρίαση τίτλων για τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εγγυήσεις προς κεντρικές τράπεζες και οργανωμένα χρηματιστήρια.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο & ίδιες μετοχές

Μετοχικό Κεφάλαιο

Το σύνολο των κοινών μετοχών την 31 Δεκεμβρίου 2007 και την 31 Δεκεμβρίου 2006 ήταν 477.198.461 και 475.287.219 αντίστοιχα και η ονομαστική αξία των μετοχών ανερχόταν σε €5 ανά μετοχή. Η μεταβολή συνοψίζεται στον ακόλουθο πίνακα.

	Αριθμός μετοχών	Χιλιάδες €
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	339.269.412	1.696.347
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	135.707.764	678.539
Εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης (σημείωση 11)	310.043	1.550
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	475.287.219	2.376.436
Δωρεάν μετοχές από κεφαλαιοποίηση κερδών (σημείωση 11)	350.000	1.750
Εξάσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης (σημείωση 11)	1.561.242	7.806
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	477.198.461	2.385.992

Διαφορά έκδοσης μετοχών υπέρ το άρτιο

Κατόπιν της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου μέσα στο 2007, η διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ανέρχεται σε €2.292.753. Η μεταβολή παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα:

	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	2.263.725	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου - ποσό υπέρ το άρτιο	-	2.321.960
Άσκηση δικαιωμάτων προαίρεσης	29.028	5.829
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου μετά από φόρους	-	(64.064)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	2.292.753	2.263.725

Ίδιες Μετοχές

Την 31 Δεκεμβρίου 2007, η Τράπεζα κατείχε 502.500 ίδιες Μετοχές της Τράπεζας ως μέρος της επενδυτικής τους δραστηριότητας, αντιπροσωπεύοντας το 0,11% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου (2006: 0,19% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου).

	Όμιλος		Τράπεζα	
	Αριθμός μετοχών	Χιλιάδες €	Αριθμός μετοχών	Χιλιάδες €
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου 2006	693.960	22.680	35.000	1.085
Αγορές μετοχών	2.265.820	75.767	100.000	3.405
Πωλήσεις μετοχών	(2.077.220)	(71.621)	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2006	882.560	26.826	135.000	4.490
Εξαγορά θυγατρικής	5.110	202	-	-
Αγορές μετοχών	3.993.215	169.497	950.610	38.593
Πωλήσεις μετοχών	(4.378.385)	(174.924)	(583.110)	(21.482)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2007	502.500	21.601	502.500	21.601

Την 25 Μαΐου 2007, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε πρόγραμμα αγοράς ιδίων μετοχών, σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 5 του κ.ν.2190/1920, μέχρι το 10% του συνόλου των μετοχών της, στο διάστημα από 1 Ιουνίου 2007 έως 24 Μαΐου 2008, με κατώτατη τιμή αγοράς τα €5 και ανώτατη τιμή αγοράς τα €60 ανά μετοχή.

Την 5 Φεβρουαρίου 2008 σε συνέχεια της ανωτέρω Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας ενέκρινε την αγορά έως 20.000.000 ιδίων μετοχών με ελάχιστη τιμή €5 και μέγιστη τιμή €60 ανά μετοχή, για τη περίοδο από 8 Φεβρουαρίου 2008 μέχρι 24 Μαΐου 2008.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Τακτικό αποθεματικό	358.694	306.475	278.709	244.363
Αποθεματικό αναπροσαρμογής τίτλων χαρτ/κίου διαθεσίμων προς πώληση	(24.501)	21.809	(37.794)	(6.805)
Αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών	264.529	11.657	133	-
Λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο	1.214.554	1.643.949	1.637.729	1.245.319
Σύνολο	1.813.276	1.983.890	1.878.777	1.482.877

Στα λοιπά αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέο κατά την 31.12.2007 περιλαμβάνεται ποσό €(1.339) εκατ., που αφορά στη διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε, από την Τράπεζα (εντός του 2007) και της αναλογίας των μετόχων της μειοψηφίας της Finansbank στα ίδια κεφάλαια που εξαγοράστηκαν.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες καθώς και το αποτελεσματικό μέρος της

αντιστάθμισης κινδύνου της επένδυσης σε αλλοδαπές θυγατρικές, αναγνωρίζεται σε αποθεματικό συναλλαγματικών διαφορών το οποίο θα μεταφερθεί στα αποτελέσματα κατά την πώληση της επένδυσης. Η μεταβολή του αποθεματικού κατά τη διάρκεια της χρήσης απεικονίζει κυρίως την επίδραση των μεταβολών της αξίας της τουρκικής λίρας επί των επενδύσεων αυτών.

Η κίνηση του αποθεματικού διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου συνοψίζεται παρακάτω:

	Όμιλος			Όμιλος		
	2007			2006		
	Συνεχιζόμενες δραστηρ.	Διακοπείσες δραστηρ.	Σύνολο	Συνεχιζόμενες δραστηρ.	Διακοπείσες δραστηρ.	Σύνολο
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	21.809	-	21.809	59.904	(17.689)	42.215
Καθ. κέρδη / (ζημία) από μεταβολές στην εύλογη αξία του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	77.054	-	77.054	70.307	(3.498)	66.809
Καθ. (κέρδη)/ζημία μεταφερόμενες στα αποτελέσματα	(124.473)	-	(124.473)	(108.629)	(143)	(108.772)
Καθ. προσθήκες /διαγραφές από πωλήσεις θυγατρικών και συγγενών	367	-	367	-	21.330	21.330
Ζημία από απομείωση της αξίας του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	742	-	742	227	-	227
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(24.501)	-	(24.501)	21.809	-	21.809

Η κίνηση του αποθεματικού διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου συνοψίζεται παρακάτω:

	Τράπεζα	
	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	(6.805)	41.139
Καθ. κέρδη / (ζημία) από μεταβολές στην εύλογη αξία του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	48.025	52.598
Καθ. (Κέρδη)/ζημία μεταφερόμενες στα αποτελέσματα	(79.756)	(100.542)
Ζημία από απομείωση της αξίας του διαθέσιμου προς πώληση χαρτοφυλακίου	742	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	(37.794)	(6.805)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 41: Δικαιώματα Μειοψηφίας

	Όμιλος	
	2007	2006
Υπόλοιπο έναρξης 1 Ιανουαρίου	610.554	109.997
(Εξαγορές) / πωλήσεις	(119.136)	421.498
Αναλογία στα αποτελέσματα θυγατρικών εταιρειών	18.806	74.617
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων	(7.730)	5.874
Συναλλαγματικές διαφορές	5.395	(1.432)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	507.889	610.554

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 42: Προνομιούχοι Τίτλοι

	Όμιλος	
	31.12.2007	31.12.2006
Καινοτόμοι τίτλοι	861.352	908.451
Μη καινοτόμοι τίτλοι	702.274	716.674
Σύνολο	1.563.626	1.625.125

Η NBG Funding Ltd, 100% θυγατρική της Τράπεζας, εξέδωσε τους παρακάτω προνομιούχους τίτλους άνευ ψήφου και χωρίς δικαίωμα σωρευτικού μερίσματος με την εγγύηση μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας:

Καινοτόμοι τίτλοι:

Την 11 Ιουλίου 2003, εξέδωσε τίτλους ύψους €350 εκατ. Α σειράς, κυμαινόμενου επιτοκίου. Οι τίτλοι είναι αορίστου διάρκειας και η εκδότρια διατηρεί το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του συνόλου των τίτλων τον Ιούλιο του 2013 και εφεξής σε οποιαδήποτε ημερομηνία καταβολής μερίσματος και με τη συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το επιτόκιο των προνομιούχων τίτλων για την περίοδο μέχρι την 11 Ιουλίου 2013 καθορίστηκε σε EURIBOR 3-μηνών πλέον 175 μονάδων βάσης και εφεξής σε EURIBOR 3-μηνών πλέον 275 μονάδων βάσης. Η αποπληρωμή των μερισμάτων γίνεται τριμηνιαία.

Την 8 Νοεμβρίου 2006, εξέδωσε τίτλους ύψους £375 εκατ. Ε σειράς, σταθερού / κυμαινόμενου επιτοκίου. Οι τίτλοι είναι αορίστου διάρκειας και η εκδότρια διατηρεί το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του συνόλου των τίτλων τον Νοέμβριο του 2016 και εφεξής σε οποιαδήποτε ημερομηνία καταβολής μερίσματος και με την συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το επιτόκιο των προνομιούχων τίτλων καθορίστηκε σε 6,2889% ετησίως έως την 8 Νοεμβρίου 2016 και εφεξής σε κυμαινόμενο LIBOR 3-μηνών πλέον 2,08%. Η καταβολή των μερισμάτων θα είναι ετήσια ως την 8 Νοεμβρίου 2016 και τριμηνιαία μετά την ημερομηνία αυτή.

Μη καινοτόμοι τίτλοι:

Την 3 Νοεμβρίου 2004, εξέδωσε τίτλους ύψους €350 εκατ. και USD 180 εκατ. Β και Γ σειράς αντίστοιχα, Constant Maturity Swap Linked. Οι τίτλοι είναι αορίστου διάρκειας και η εκδότρια διατηρεί το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του συνόλου των τίτλων στις 3 Νοεμβρίου του 2014 και εφεξής σε οποιαδήποτε ημερομηνία καταβολής μερίσματος και με τη συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το επιτόκιο των προνομιούχων τίτλων της Β σειράς έχει καθοριστεί σε 6,25% για τον πρώτο χρόνο και εφεξής προσδιορίζεται με βάση το 10-ετές επιτόκιο του EUR CMS mid swap πλέον 12,5 μονάδων βάσης, επαναπροσδιοριζόμενο εξαμηνιαίως και με ανώτατο όριο το 8%. Το επιτόκιο των προνομιούχων τίτλων της Γ σειράς έχει καθοριστεί σε 6,75% για τον πρώτο χρόνο και εφεξής προσδιορίζεται με βάση το 10-ετές επιτόκιο του USD CMS mid swap πλέον 12,5 μονάδων βάσης επαναπροσδιοριζόμενο εξαμηνιαίως και με ανώτατο όριο το 8,5%. Η αποπληρωμή των μερισμάτων των σειρών Β και Γ γίνεται εξαμηνιαία.

Την 16 Φεβρουαρίου 2005, εξέδωσε τίτλους ύψους €230 εκατ. Δ σειράς, Constant Maturity Swap Linked. Οι τίτλοι είναι αορίστου διάρκειας και η εκδότρια διατηρεί το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης του συνόλου των τίτλων την 16 Φεβρουαρίου του 2015 και εφεξής σε οποιαδήποτε ημερομηνία καταβολής μερίσματος και με την συναίνεση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το επιτόκιο των προνομιούχων τίτλων της σειράς Δ έχει καθοριστεί σε 6% μέχρι τη 16 Φεβρουαρίου 2010 και εφεξής προσδιορίζεται ως το τετραπλάσιο της διαφοράς του 10-ετούς επιτοκίου του EUR CMS mid swap μείον το 2-ετές επιτόκιο του mid swap με ελάχιστο όριο το 3,25% και με ανώτατο όριο το 10%. Η αποπληρωμή των μερισμάτων της σειράς Δ είναι ετήσια.

Τα ποσά από τους ανωτέρω τίτλους που εκδόθηκαν από την NBG Funding Ltd χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση της NBG Finance μέσω της έκδοσης ευρώ-ομολόγων. Στη συνέχεια, με τους τίτλους αυτούς χρηματοδοτήθηκε η Τράπεζα συνάπτοντας δάνεια με όρους ίδιους με αυτούς των ανωτέρων τίτλων, αλλά διάρκειας 30 ετών. Για τη Τράπεζα τα ως άνω δάνεια περιλαμβάνονται στο λογαριασμό “Λοιπές Δανειακές Υποχρεώσεις” (σημείωση 35).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 43: Μέρισμα ανά μετοχή

Την 25 Μαΐου 2007, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας, ενέκρινε τη διανομή μερίσματος ύψους €1 ανά μετοχή για το οικονομικό έτος 2006. Στο μέρισμα είχαν δικαίωμα οι κάτοχοι μετοχών κατά το κλείσιμο της συνεδρίασης του ΧΑ της 31 Μαΐου 2007. Από την 1 Ιουνίου 2007 η διαπραγμάτευση των μετοχών γίνεται χωρίς το δικαίωμα μερίσματος για τη χρήση. Το μέρισμα καταβλήθηκε ολοσχερώς την 11 Ιουνίου 2007.

Για το 2007, το προτεινόμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο μέρισμα ανέρχεται σε €1,40 ανά μετοχή. Εξ αυτών €0,40 θα καταβληθεί σε μετρητά (ποσό που υπερβαίνει το εκ του νόμου υποχρεωτικό πρώτο μέρισμα €0,383 ανά μετοχή) και το €1 θα καταβληθεί είτε σε μετρητά είτε με τη μορφή μετοχών άνευ πληρωμής κατ' επιλογή του μετόχου

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 44: Ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Ταμείο και διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	3.770.699	1.752.376	3.198.046	1.029.664
Έντοκα γραμμάτια και άλλα αξιόγραφα	91.002	58.248	408	19.352
Απαιτήσεις κατά πιστωτικών ιδρυμάτων	2.199.669	3.127.039	2.189.770	2.563.590
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	4.139	2.416	-	-
Τίτλοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου	99.411	3.402	68.225	-
Σύνολο	6.164.920	4.943.481	5.456.449	3.612.606

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, ως ταμείο και ταμειακά ισοδύναμα νοούνται τα παραπάνω υπόλοιπα, τα οποία έχουν λήξη μικρότερη των 3 μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 45: Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη συνέχεια παρατίθεται η φύση των σημαντικών συναλλαγών τις οποίες πραγματοποίησε ο Όμιλος με συνδεδεμένα μέρη καθώς και τα σημαντικά ανοικτά υπόλοιπα που προέκυψαν από τις συναλλαγές αυτές, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 και την 31 Δεκεμβρίου 2006. Οι συναλλαγές αυτές με τα συνδεδεμένα μέρη έγιναν στα πλαίσια της συνήθους λειτουργίας της Τράπεζας και με όρους της αγοράς.

α. Συναλλαγές του Ομίλου με τα μέλη των Διοικητικού Συμβουλίου και της Διοίκησης

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Γενικοί Διευθυντές, οι βοηθοί Γενικοί Διευθυντές της Τράπεζας, τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των θυγατρικών, τα μέλη της Διοίκησης των θυγατρικών εταιρειών καθώς και στενά συγγενικά μέλη ή εταιρείες που ελέγχονται ατομικά ή από κοινού με τα πρόσωπα αυτά πραγματοποίησαν συναλλαγές με τον Όμιλο και την Τράπεζα, στα πλαίσια της συνήθους λειτουργικής δραστηριότητας. Κατάσταση με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας παρατίθεται στη σημείωση 1 "Γενικές πληροφορίες".

Συγκεκριμένα το ύψος των δανείων, των καταθέσεων, των λοιπών υποχρεώσεων και των εγγυητικών επιστολών σε ισχύ ανήρχετο, σε επίπεδο Ομίλου, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 σε €43 εκατ., €326 εκατ., €2 εκατ., και €33 εκατ. αντίστοιχα (2006: €34 εκατ., €315 εκατ., €4 εκατ. και €26 εκατ. αντίστοιχα), και σε επίπεδο Τράπεζας, σε €13 εκατ., €138 εκατ., €- εκατ. και €- εκατ.

αντίστοιχα (2006: €3 εκατ., €3 εκατ., €- εκατ. και €- εκατ. αντίστοιχα).

Οι συνολικές απολαβές σε συνδεδεμένα μέρη όπως αμοιβές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Γενικών Διευθυντών και των Βοηθών Γενικών Διευθυντών της Τράπεζας και των θυγατρικών, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών στα ταμεία, ανήλθαν σε €32 εκατ. (2006: €24,4 εκατ.) για τον Όμιλο, ενώ σε €12 εκατ. (2006: €8,2 εκατ.) για τη Τράπεζα. Στις συνολικές απολαβές συμπεριλαμβάνονται μισθοί, λοιπές βραχυχρόνιες παροχές, εισφορές σε προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία και λοιπές μακροχρόνιες παροχές, αποζημιώσεις εξόδου από την υπηρεσία και απολαβές που βασίζονται στην αξία μετοχών.

Επίσης, στα συνδεδεμένα μέρη του Ομίλου χορηγήθηκαν 435.000 δικαιώματα προαίρεσης στα πλαίσια του προγράμματος Α και 1.232.000 στα πλαίσια του προγράμματος Β. Στα συνδεδεμένα μέρη της Τράπεζας χορηγήθηκαν στα πλαίσια των προγραμμάτων Α και Β 385.000 και 810.300 αντίστοιχα (για περισσότερες πληροφορίες για τα προγράμματα δικαιωμάτων προαίρεσης βλέπε σημείωση 11)

β. Λοιπές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι συναλλαγές μεταξύ της Τράπεζας, των θυγατρικών και των συγγενών εταιρειών της παρατίθενται στο παρακάτω πίνακα. Σε επίπεδο Ομίλου περιλαμβάνονται μόνο οι συναλλαγές με τις συγγενείς επιχειρήσεις καθότι οι συναλλαγές με τις θυγατρικές έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση.

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

	Όμιλος		Τράπεζα	
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006
Ενεργητικό				
Απαιτήσεις κατά πελατών	44.768	54.325	4.049.838	2.652.177
Παθητικό				
Υποχρεώσεις προς πελάτες	22.950	45.561	4.966.156	3.740.040
Εγγυητικές επιστολές, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και λοιποί λογαριασμοί τάξεως	49.804	46.798	154.537	83.375
Κατάσταση Αποτελεσμάτων				
Έσοδα από τόκους και προμήθειες	3.703	3.758	181.514	103.129
Έξοδα από τόκους και προμήθειες	2.697	5.646	260.017	208.069

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 46: Εξαγορές, πωλήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών

1. Εξαγορές και πωλήσεις

Την 19 Οκτωβρίου 2006, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ) και οι μέτοχοι της Π&Κ ΑΕΠΕΥ υπέγραψαν σύμβαση για την εξαγορά, από την ΕΤΕ, του συνόλου των μετοχών της Π&Κ ΑΕΠΕΥ. Το τίμημα της εξαγοράς προσδιορίστηκε σε €48,7 εκατ. Το κύριο μέρος του τιμήματος (€43,9 εκατ.) καταβλήθηκε με την ολοκλήρωση της συμφωνίας. Το υπόλοιπο μέρος θα καταβληθεί στους πωλητές από την ΕΤΕ σε τρία έτη μετά την εξαγορά, μετά την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων συμπεριλαμβανομένης και της επίτευξης των βασικών στόχων του προσυμφωνημένου επιχειρηματικού σχεδίου. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 21 Μαρτίου 2007 μετά τη λήψη των σχετικών εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές.

Τα χρηματικά διαθέσιμα που αποκτήθηκαν ήταν €12,9 εκατ. και περιλαμβάνουν χρηματικά διαθέσιμα, απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα και το εμπορικό χαρτοφυλάκιο.

Επίσης εντός της χρήσης οριστικοποιήθηκαν οι εύλογες αξίες του καθαρού ενεργητικού της Finansbank, της Vojvodjanska Bank και της Π&Κ. Οι εύλογες αξίες κατά τις αντίστοιχες ημερομηνίες εξαγοράς έχουν ως ακολούθως:

	Π & Κ 31.3.2007	Finansbank 18.8.2006	Vojvodjanska 31.12.2006
Χρηματικά διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα απαιτήσεις από πιστωτικά ιδρύματα	111.378	3.178.637	212.532
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων & χαρτοφυλάκιο επενδύσεων	5.108	1.383.522	53.205
Απαιτήσεις κατά πελατών (μετά από προβλέ	17.442	5.836.421	227.996
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία «ε	1.182	139.360	55.662
Άυλα πάγια στοιχεία / Αναπροσαρμογές	4.332	348.653	42.371
εύλογης αξίας			
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	158.328	159.576	10.974
Σύνολο ενεργητικού	297.770	11.046.169	602.740
Υποχρεώσεις προς πιστωτικά ιδρύματα	-	438.599	19.137
Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα	-	37.029	-
Υποχρεώσεις προς πελάτες	95.835	6.006.994	432.706
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους και	6.844	2.803.601	12.077
λοιπά δανειακά κεφάλαια			
Ιδρυτικοί Τίτλοι	-	356.043	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	161.483	581.243	44.374
Σύνολο υποχρεώσεων	264.162	10.223.509	508.294
Καθαρό ενεργητικό	33.608	822.660	94.446
Δικαιώματα μειοψηφίας	-	(46.146)	-
	33.608	776.514	94.446
% αγοράς	100,00%	55,68%	99,43%
Καθαρό ενεργητικό που εξαγοράσθηκε	33.608	432.355	93.907
Τίμημα που καταβλήθηκε	48.928	2.317.896	371.870
Υπεραξία	15.320	1.885.541	277.963

Ύστερα από την Υποχρεωτική Δημόσια Προσφορά που διήρκεσε από τις 8 Ιανουαρίου ως τις 29 Ιανουαρίου 2007, η Τράπεζα

απέκτησε 543.009.814 πακέτα των 10 μετοχών που αντιστοιχούν στο 43,44% του μετοχικού κεφαλαίου της Finansbank. Το συνολικό τίμημα που καταβλήθηκε ανήλθε σε €1.733 εκατ. Κατόπιν των ανωτέρω, η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Finansbank ανήλθε σε 89,44% (μη συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς και πώλησης). Από την 1 Φεβρουαρίου 2007 έως την 31 Δεκεμβρίου 2007, η Τράπεζα απέκτησε 5.992.764 πακέτα των 10 μετοχών της Finansbank έναντι τιμήματος €18,3 εκατ. Η υπεραξία που προέκυψε από τις εξαγορές ανήλθε σε €1.312 εκατ. και λογιστικοποιήθηκε ως «μεταβολή ποσοστού σε θυγατρική μετά την απόκτηση του ελέγχου της», όπως περιγράφεται στη σημείωση 2.3.

Την 24 Ιανουαρίου 2007, η Τράπεζα (πωλητής) και η International Finance Corporation (IFC) υπέγραψαν συμφωνία, σύμφωνα με την οποία η IFC θα αγοράσει το 5% των μετοχών της Finansbank μετά την ολοκλήρωση της Υποχρεωτικής Δημόσιας Προσφοράς του πωλητή προς τους μετόχους της Finansbank. Η συμφωνία προβλέπει όρους αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων, για περίοδο επτά ετών. Ο λογιστικός χειρισμός που έχει εφαρμοστεί είναι εναρμονισμένος με την ακολουθούμενη λογιστική του Ομίλου, όπως αυτή περιγράφεται στη σημείωση 2.3 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2006. Η τιμή πώλησης ανά μετοχή προσδιορίστηκε ως η τιμή που καταβλήθηκε από την Τράπεζα στους μετόχους της Finansbank κατά την Υποχρεωτική Δημόσια Προσφορά. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε την 5 Απριλίου 2007.

Την 19 Απριλίου 2007 η Τράπεζα υπέγραψε συμφωνία για την πώληση στην Lafarge Group του μειοψηφικού πακέτου μετοχών της ΑΓΕΤ Ηρακλής που κατείχε την πλειοψηφία των μετοχών της εταιρείας. Συγκεκριμένα, η Τράπεζα μεταβίβασε 18.480.899 μετοχές που αντιστοιχούν στο 26% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΓΕΤ Ηρακλής. Η εν λόγω πώληση εντάσσεται στο πλαίσιο της εκπνευσμένης στρατηγικής της Τράπεζας για την επικέντρωσή της στις κατ' εξοχήν τραπεζικές δραστηριότητες και την απεμπλοκή της από συμμετοχές σε εταιρείες εκτός του χρηματοπιστωτικού τομέα. Το τίμημα ορίστηκε σε €17,40 ανά μετοχή ή συνολικό ποσό €321,6 εκατ. Η τιμή αυτή αντιστοιχεί στο μέσο όρο της χρηματιστηριακής τιμής του τελευταίου μήνα διαπραγμάτευσης πριν από την πώληση.

Την 10 Μαΐου 2007 η Π&Κ Α.Ε.Π.Ε.Υ. πώλησε τη θυγατρική της Π&Κ Α.Ε.Δ.Α.Κ. στην Millennium Bank αντί €1,68 εκατ.

Την 30 Μαΐου 2007, η Τράπεζα εξαγόρασε από την TBIF Financial Services BV, το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της TBI Lizing d.o.o, εταιρεία χρηματοδοτικών μισθώσεων στη Σερβία, έναντι ποσού €2,5 εκατ.

Την 24 Σεπτεμβρίου 2007, η Τράπεζα ανακοίνωσε προαιρετική Δημόσια Πρόταση σε μετρητά προς τους μετόχους της Ανώνυμης Ελληνικής Εταιρείας Γενικών Ασφαλειών «Η ΕΘΝΙΚΗ» («Εθνική Ασφαλιστική»), με προσφερόμενο τίμημα €5,50 ανά μετοχή για την απόκτηση του 23,08% του μετοχικού κεφαλαίου της Εθνικής Ασφαλιστικής. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2007 το μερίδιο της Τράπεζας στην εταιρεία ανήλθε σε 100%. Κατά την 14 Ιανουαρίου 2008, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της εταιρείας ενέκρινε την υποβολή στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αίτησης

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

διαγραφής των μετοχών της εταιρείας από το Χρηματιστήριο Αθηνών. Κατά την 7 Φεβρουαρίου 2008, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ενέκρινε την εν λόγω αίτηση διαγραφής.

2. Λοιπά

Την 25 Ιανουαρίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ («Ε.Α.Ε.Δ.Ο.») αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού της απορροφώμενης εταιρείας ορίστηκε η 31 Μαρτίου 2007.

Δεδομένου ότι η Τράπεζα κατέχει το 100% των μετοχών της Ε.Α.Ε.Δ.Ο, μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης δεν θα αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας. Την 28 Σεπτεμβρίου 2007, η συγχώνευση εγκρίθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Το Φεβρουάριο του 2007 τα υποκαταστήματα της Τράπεζας στη Σερβία μετατράπηκαν σε θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία NBG A.D. Beograd.

Την 15 Μαρτίου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Τράπεζας και της «ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε.», θυγατρική κατά ποσοστό 100% της Τράπεζας, γνωστοποίησαν το σχέδιο όρων σύμβασης απόσχισης αποθηκευτικού κλάδου της πρώτης και απορρόφησης αυτού από την δεύτερη. Η Τράπεζα θα μεταβιβάσει το σύνολο της περιουσίας του ως άνω κλάδου της (ενεργητικό και παθητικό) με βάση τον ισολογισμό μετασχηματισμού (Λογιστική Κατάσταση) της 13 Μαρτίου 2007. Το μετοχικό κεφάλαιο της επωφελούμενης εταιρείας θα αυξηθεί κατά €109.492.401 με την έκδοση 37.369.420 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας €2,93 εκάστης. Η απόσχιση εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας την 25 Μαΐου 2007.

Την 16 Μαΐου 2007 η Finansbank, έπειτα από αίτηση στη Γενική Διεύθυνση Ασφαλειών έλαβε άδεια για την ίδρυση της Finans Emeklilik ve Hayat A.S ως κύριος μέτοχος. Η εταιρία ολοκλήρωσε την οργανωτική της προετοιμασία και έλαβε την άδεια άσκησης ασφαλειών ζωής, προσωπικών ατυχημάτων και συντάξεων. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται σε TRY 20 εκατ.

Την 18 Μαΐου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Finansbank αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας, από TRY 1.250 εκατ. σε TRY 1.400 εκατ. με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών και κερδών. Η αύξηση ολοκληρώθηκε την 9 Ιουλίου 2007.

Την 24 και 22 Μαΐου 2007, τα Διοικητικά Συμβούλια της Εθνικής Χρηματιστηριακής Α.Ε. και της Π&Κ Χρηματιστηριακής Α.Ε. αντίστοιχα, αποφάσισαν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού της απορροφώμενης εταιρείας ορίστηκε η 31 Μαΐου 2007. Το Υπουργείο Ανάπτυξης ενέκρινε τη συγχώνευση την 14 Δεκεμβρίου 2007.

Την 20 Ιουνίου 2007, ολοκληρώθηκε η συγχώνευση της SC Garanta Asigurari SA με την NBG Asigurari SA, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη.

Την 3 Σεπτεμβρίου 2007, η NBG Leasing Serbia σύστησε την 100% θυγατρική, NBG Services d.o.o. Belgrade, με εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο ύψους RSD 756.

Την 4 Οκτωβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της NBG A.D. Belgrade πρότεινε την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά €32 εκατ. Η πρόταση εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της NBG A.D. Belgrade στις 12 Οκτωβρίου 2007. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ολοκληρώθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2007.

Τον Οκτώβριο του 2007, η τράπεζα άσκησε το δικαίωμά της για εξαγορά των δικαιωμάτων μειοψηφίας της Vojvodjanska Banka. Ύστερα από Δημόσια Προσφορά, η τράπεζα απέκτησε 1.727 κοινές μετοχές με αντίτιμο RSD70 ανά μετοχή. Ύστερα από την προαναφερθείσα εξαγορά μετοχών, η τράπεζα είναι ο μοναδικός μέτοχος της Vojvodjanska Banka. Η Τράπεζα υπέβαλε αίτηση στην Σερβική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για την διαγραφή της μετοχής της Vojvodjanska Banka από το Χρηματιστήριο Αξιών.

Την 14 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Vojvodjanska Banka πρότεινε την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου κατά €53 εκατ. Η πρόταση εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Vojvodjanska Banka στις 29 Νοεμβρίου 2007. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ολοκληρώθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 2007.

Την 19 Νοεμβρίου 2007, το Διοικητικό Συμβούλιο της Vojvodjanska Banka πρότεινε τη συγχώνευση της Vojvodjanska Banka με την NBG A.D. Belgrade με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η συγχώνευση των δύο τραπεζών εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Vojvodjanska Banka και της NBG A.D. Belgrade με την απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη στις 3 Ιανουαρίου 2008. Η συγχώνευση εγκρίθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Σερβίας στις 5 Φεβρουαρίου 2008 και ολοκληρώθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2008.

Την 17 Δεκεμβρίου 2007 η Τράπεζα σύστησε μια καινούργια θυγατρική την CPT Investments Ltd.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 47: Ενοποιούμενες εταιρείες

	Όμιλος %		Τράπεζα %		
	31.12.2007	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2006	
Εθνική Π&Κ Χρηματοπιστηριακή Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	59,32%	100,00%
Εθνική Κεφαλαίου Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Asset Management Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	81,00%	81,00%
Ε.Α.Ε.Δ.Ο.	Ελλάδα	-	100,00%	-	100,00%
Εθνική Leasing Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	93,33%	93,33%
Εθνική Α.Ε.Δ.Α.Κ.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Συμβουλευτική Επιχειρηματικών Συμμετοχών Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	-
NBG Bancassurance Α.Ε. Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης	Ελλάδα	100,00%	100,00%	99,70%	99,70%
Καινοτόμες Επιχειρήσεις Α.Ε. (I-Ven)	Ελλάδα	100,00%	100,00%	-	-
Ανώνυμος Ελληνική. Εταιρεία Γενικών Ασφαλειών «Η Εθνική»	Ελλάδα	100,00%	76,74%	100,00%	76,74%
ΑΣΤΗΡ Παλάς Βουλιαγμένης Α.Ξ.Ε.	Ελλάδα	78,06%	78,06%	78,06%	78,06%
Grand Hotel Summer Palace Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εκπαιδευτικό Κέντρο Ε.Τ.Ε. Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνodata Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	98,41%
ΚΑΔΜΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΙΟΝΥΣΟΣ Α.Ε.	Ελλάδα	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
Κτηματική Κατασκευαστική Α.Ε. «ΕΚΤΕΝΕΠΟΛ»	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΠΡΟΤΥΠΟΣ Στεγαστική Κτηματική Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ελληνικά Τουριστικά Έργα Α.Ε.	Ελλάδα	77,76%	77,76%	77,76%	77,76%
Εθνοplan Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	-	-
Εθνική Κτηματικής Εκμετάλλευσης Α.Ε.	Ελλάδα	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Audatex Ελλάς Α.Ε.	Ελλάδα	70,00%	53,72%	-	-
National Μεσιτική Ασφαλίσεων Α.Ε.	Ελλάδα	95,00%	72,90%	-	-
Π&Κ Α.Ε.Π.Ε.Υ.	Ελλάδα	100,00%	-	100,00%	-
Finansbank A.S. (*)	Τουρκία	99,57%	55,68%	91,67%	55,68%
Finans Leasing (*)	Τουρκία	61,55%	35,55%	2,55%	-
Finans Invest (*)	Τουρκία	99,48%	55,72%	0,20%	-
Finans Portfolio Management (*)	Τουρκία	99,48%	55,73%	0,01%	-
Finans Investment Trust (*)	Τουρκία	80,97%	47,61%	5,30%	-
IB Tech (*)	Τουρκία	98,58%	55,12%	-	-
Finans Pension A.S.	Τουρκία	99,57%	-	-	-
Finansbank Malta Holdings Ltd (*)	Μάλτα	99,57%	55,68%	-	-
Finansbank Malta Ltd (*)	Μάλτα	99,57%	55,68%	-	-
United Bulgarian Bank A.D. - Sofia (UBB)	Βουλγαρία	99,91%	99,91%	99,91%	99,91%
UBB Asset Management	Βουλγαρία	99,92%	99,92%	-	-
UBB Insurance Broker	Βουλγαρία	99,93%	-	-	-
Interlease E.A.D.	Βουλγαρία	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Interlease Auto E.A.D.	Βουλγαρία	100,00%	100,00%	-	-
ETEBA Bulgaria A.D.	Βουλγαρία	100,00%	100,00%	92,00%	92,00%
ETEBA Romania S.A.	Ρουμανία	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Banca Romaneasca S.A. (*)	Ρουμανία	98,88%	98,88%	98,88%	98,88%
Eurial Leasing S.A.	Ρουμανία	70,00%	70,00%	70,00%	70,00%
S.C. Garanta Asigurari S.A.	Ρουμανία	94,96%	71,57%	-	-
NBG Asigurari S.A.	Ρουμανία	-	76,73%	-	-
Vojvodjanska Banka A.D. Novi Sad	Σερβία	100,00%	99,43%	100,00%	99,43%
NBG A.D. Beograd	Σερβία	100,00%	-	100,00%	-
NBG Leasing d.o.o. Belgrade	Σερβία	100,00%	-	100,00%	-
NBG Services d.o.o. Belgrade	Σερβία	100,00%	-	-	-
Stopanska Banka A.D.-Skopje (*)	F.Y.R.O.M.	94,64%	92,25%	94,64%	92,25%
NBG Greek Fund Ltd	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ETEBA Emerging Markets Fund Ltd	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ETEBA Estate Fund Ltd	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ETEBA Venture Capital Management Co Ltd	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρος) ΛΤΔ	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Χρηματοπιστηριακή Κύπρου ΛΤΔ	Κύπρος	100,00%	100,00%	-	-
NBG Management Services Ltd	Κύπρος	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Εθνική Ασφαλιστική (Κύπρου) ΛΤΔ	Κύπρος	100,00%	79,27%	-	-
Εθνική Γενικών Ασφαλειών Κύπρου ΛΤΔ	Κύπρος	100,00%	79,27%	-	-
The South African Bank of Athens Ltd (S.A.B.A.)	N. Αφρική	99,50%	99,50%	91,45%	91,43%
NBG Luxembourg Holding S.A.	Λουξεμβούργο	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG Luxfinance Holding S.A.	Λουξεμβούργο	100,00%	100,00%	94,67%	94,67%
NBG International Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00%	100,00%	-	-
NBG Finance Plc	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBG Funding Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
NBGI Private Equity Funds	Ηνωμένο Βασίλειο	100,00%	100,00%	-	-
NBG International Inc. (NY)	H.Π.Α.	100,00%	100,00%	-	-
NBG International Holdings B.V.	Ολλανδία	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
CPT Investments Ltd.	Νησιά Cayman	50,10%	-	50,10%	-

(*) Το ποσοστό συμμετοχής περιλαμβάνει και δικαιώματα αγοράς και πώλησης δικαιωμάτων προαίρεσης

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 48: Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Την 3 Ιανουαρίου 2008 η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Vojvodjanska Banka και της NBG A.D. Belgrade ενέκρινε τη συγχώνευση της Vojvodjanska Banka με την NBG A.D. Belgrade με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη. Η συγχώνευση εγκρίθηκε από την Κεντρική Τράπεζα της Σερβίας στις 5 Φεβρουαρίου 2008 και ολοκληρώθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 2008.

Το Διοικητικό συμβούλιο του Χρηματιστηρίου Αθηνών (Χ.Α.) κατά την συνεδρίασή του στις 10 Ιανουαρίου 2008 ενέκρινε την εισαγωγή προς διαπραγμάτευση 1.561.242 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών της Τράπεζας, που προέκυψαν από την πρόσφατη αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της λόγω άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών (stock option plan). Με απόφαση του Δ.Σ. της Τράπεζας ορίζεται ότι οι ανωτέρω νέες μετοχές θα είναι διαπραγματεύσιμες στο Χ.Α. την 17

Ιανουαρίου 2008 μετά την έγκριση του Χ.Α..

Τον Φεβρουάριο του 2008 η Τράπεζα ίδρυσε δύο θυγατρικές την NBG Finance (Sterling) και NBG Finance (Dollar) στις οποίες κατέχει ποσοστό 100%.

Πρόσφατα κατατέθηκε στη Βουλή, προς ψήφιση, νομοσχέδιο με το οποίο επέρχονται μεταρρυθμίσεις του ασφαλιστικού συστήματος με κύριο χαρακτηριστικό τις ενοποιήσεις των ασφαλιστικών ταμείων. Το νομοσχέδιο συζητείται στη Βουλή και αναμένεται να επιφέρει μεταβολές στους όρους ασφάλισης των εργαζομένων κυρίως στην Τράπεζα και την Εθνική Ασφαλιστική. Οι οικονομικές επιπτώσεις στον Όμιλο, εάν προκύψουν, δεν είναι εφικτό να προσδιοριστούν πριν από την ψήφιση και την εφαρμογή του Νόμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 49: Συναλλαγματικές ισοτιμίες

ΑΠΟ	ΣΕ	Fixing	Μέση	Fixing	Μέση
		31.12.2007	1.1 - 31.12.2007	31.12.2006	1.1 - 31.12.2006
ALL	EUR	0,0082	0,0084	0,0081	0,0085
BGN	EUR	0,5113	0,5127	0,5113	0,5139
CYP	EUR	1,7086	1,7086	1,7295	1,7413
EGP	EUR	0,1219	0,1313	0,1316	0,1409
GBP	EUR	1,3636	1,4621	1,4892	1,4673
MKD	EUR	0,0163	0,0166	0,0164	0,0167
RON	EUR	0,2772	0,3013	0,2956	0,2848
TRY	EUR	0,5824	0,5625	0,5365	0,5349(*)
USD	EUR	0,6793	0,7308	0,7593	0,7970
RSD	EUR	0,0126	0,0129	0,0127	0,0122
ZAR	EUR	0,0997	0,1038	0,1086	0,1189

(*) Η μέση τιμή του TRY αναφέρεται στην περίοδο από 18/8/2006 μέχρι 31/12/2006.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών καταστάσεων

Όμιλος και Τράπεζα

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 50: Αναμορφώσεις

Ορισμένα ποσά στις προηγούμενες περιόδους έχουν αναμορφωθεί προκειμένου να είναι συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της τρέχουσας περιόδου

Κατάσταση Αποτελεσμάτων

Χιλιάδες €	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2006			31.12.2006		
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Ανα- μορφώσεις	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Ανα- μορφώσεις
Τόκοι και εξομοιούμενα έσοδα	(1.366.332)	(1.372.078)	5.746	(1.085.592)	(1.091.338)	5.746
Καθαρά έσοδα από τόκους	2.136.850	2.131.104	5.746	1.567.636	1.561.890	5.746
Έσοδα προμηθειών	595.289	606.278	(10.989)	314.059	325.048	(10.989)
Καθαρά έσοδα από προμήθειες	537.260	548.249	(10.989)	248.852	259.841	(10.989)
Καθαρά λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	204.106	193.117	10.989	94.217	83.228	10.989
Καθαρά λειτουργικά έσοδα	3.135.538	3.129.792	5.746	2.116.179	2.110.433	5.746
Χρηματοοικονομικό κόστος δικαιωμάτων προαίρεσης μετόχων μειοψηφίας	(5.746)	-	(5.746)	(5.746)	-	(5.746)
Έξοδα διοίκησης και λοιπά λειτουργικά έξοδα	(460.060)	(427.795)	(32.265)	(239.511)	(220.869)	(18.642)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	-	(32.265)	32.265	-	(18.642)	18.642
Κέρδη προ φόρων	1.268.303	1.268.303	-	840.068	840.068	-

Ισολογισμός

€ 000's	Όμιλος			Τράπεζα		
	31.12.2006			31.12.2006		
	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Ανα- μορφώσεις	Αναπροσ/να ποσά	Δημοσ/να ποσά	Ανα- μορφώσεις
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος	32.311	-	32.311	32.311	-	32.311
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.524.848	1.718.252	(193.404)	1.041.994	1.235.398	(193.404)
Σύνολο ενεργητικού	76.408.559	76.569.652	(161.093)	61.145.069	61.306.162	(161.093)
Φόρος εισοδήματος	59.324	-	59.324	-	-	-
Λοιπά στοιχεία παθητικού	2.358.410	2.578.827	(220.417)	1.594.981	1.756.074	(161.093)
Σύνολο παθητικού	67.575.655	67.736.748	(161.093)	55.026.521	55.187.614	(161.093)